

HALALA LATIF

Universitet i Bergen
Fakultet for kunst, musikk og design
Master i Interiørarkitektur og
møbeldesign

2022-2024

STORE

overganger

FOR

sma barn

«De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en
sammenheng mellom barnehagen og skolen.» (Utdanningsdirektoratet, 2017).

S A M M E N D R A G

Prosjektet tar for seg utfordringene knyttet til overgangen fra barnehage til skole, og den tilpasningsprosessen som førsteklassingene står overfor. Selv om lover, regler og anbefalinger understreker betydningen av lek som en sentral del av barns skolehverdag, er virkeligheten ofte preget av tradisjonelle klasserommiljøer som mangler inspirasjon og farge, og som fremhever disiplinære strukturer heller enn å stimulere til læring og lek.

I dette prosjektet søker jeg å demonstrere hvordan klasserom og fellesområder på skolen kan utformes for å imøtekomme elevenes behov, og gjøre overgangen fra barnehagemiljøet lettere. Gjennom en helhetlig tilnærming til design og planlegging tar jeg sikte på å skape læringsmiljøer som oppmuntrer til utforskning, samarbeid og individuell utvikling. Ved å integrere prinsipper fra barnehagepedagogikk i skolemiljøet, ønsker jeg å bidra til en mer sømløs overgangsprosess og en mer engasjerende læringsopplevelse for elever i deres tidlige skoleår.

INNHOOLD

1.0 INNLEDNING.....	6
1.1 BAKGRUNN OG VALG AV TEMA.....	7
1.2 AKTUALITET OG SAMFUNNSVERDI.....	7
1.3 PROBLEMSTILLING.....	8
1.4 MÅL FOR PROSJEKTET.....	9
1.5 AVGRENSNINGER OG FOKUSOMRÅDE.....	9
2.0 TEORI.....	10
2.1 HISTORIEN OM UNDERVISNINGSROMMET.....	11
2.2 LÆREPLANHISTORIE.....	15
2.2.1 Læreplnsverket 1997 (Reform 97).....	16
2.2.2 Læreplnsverket for kunnskapsløftet 2006.....	16
2.2.3 Læreplnsverket for kunnskapsløftet 2020.....	17
2.3 OVERGANGEN FRA BARNEHAGEN.....	18
2.4 LEKTEORI.....	19
2.4.1 Ulike typer lek.....	20
2.4.2 Lekbasert Læring.....	21
2.5 LOVVERK.....	22

3.0 DATAINNSAMLING.....	24
3.1 PRIMÆR DATAINNSAMLING.....	25
3.1.1 Observasjoner.....	26
3.1.2 Spørreundersøkelse.....	42
3.1.3 Norpart Common Ground - Uganda.....	44
3.1.4 Konsept.....	46
3.2 SEKUNDÆR DATAINNSAMLING.....	47
3.2.1 Årets Skolebygg.....	48
3.2.2 Skolens inndeling.....	54
3.2.3 Arealberegning og elevantall.....	60
4.0 DESIGN PROSESS.....	62
4.1 FASE 1: MULIGHETSSTUDIE.....	63
4.1.1 Areal eksperimentering.....	64
4.1.2 Eksperimentering i 3D modell.....	76
4.2 FASE 2: SKISSEPROSJEKT.....	81
4.2.1 Barnehageinnredning.....	82
4.2.2 Klasserom.....	84
4.2.3 Trinnareal og garderobe.....	94
4.3 FASE 3 og 4: FOR- OG DETALJPROSJEKT.....	103
4.3.1 Klasserom.....	107
4.3.2 Trinnareal og garderobe.....	111
4.3.3 Materialvalg.....	115
5.0 RESULTAT.....	118
5.1 HVORDAN ROMMENE KAN BRUKES.....	128
5.2 OVERFLATEPLANER.....	133
6.0 VEIEN VIDERE.....	136
TAKK TIL	138
7.0 LITTERATURLISTE.....	140

1.0

I N N L E D N I N G

Overgangen fra barnehage til skole kan være en tid fylt med både spenning og utfordringer for barn. Mens noen barn ser frem til å utforske det nye læringsmiljøet i skolen, kan overgangen til klasserommet fylt med pulter og stoler virke skremmende for andre. I dette prosjektet vil jeg utforske hvordan interiørarkitektur kan bidra til å forbedre overgangen til skolen, ved å skape læringsmiljøer som tar hensyn til barnas behov på denne alderen.

For å få en bedre forståelse av dagens klasserom har jeg utforsket historien bak klasseromsinnredningen, og viser den begrensende utviklingen dette har hatt. I tillegg har jeg gått gjennom læreplaner og lover for å se hvilke krav og forventninger som stilles til klasserommet som et læringsmiljø. Jeg har også studert lekteori for å forstå betydningen av lek for læring og hvordan dette kan integreres i designet av klasserommet.

Gjennom en omfattende tilnærming av teoretisk forskning, praktiske observasjoner og brukerundersøkelse har jeg samlet en bred base av kunnskap. Dette har dannet grunnlaget for mitt forslag til en forbedret klasseromsinnredning som fokuserer på å skape miljøer som fremmer trivsel og læring, og gir elevene en følelse av tilhørighet og trygghet i sitt læringsmiljø.

1.1 BAKGRUNN OG VALG AV TEMA

Valget av temaet for dette prosjektet kommer fra min erfaring fra arbeidslivet, da jeg jobbet 5 år hos Cadi Interiørarkitekter i Oslo før jeg startet dette studiet. Hos Cadi er fokuset på offentlige bygg, og blant disse er det en betydelig del skoleprosjekter. I løpet av min tid der har jeg vært involvert i over 15 prosjekter knyttet til skoler og barnehager. Flere ganger har jeg stått overfor denne problematikken og reflektert over hvorfor klasserommene beholder den kalde og lite inspirerende innredningen.

I arbeidet med slike prosjekter har jeg hatt samtaler med barnehagepedagoger, lærere og arkitekter som deler ønsket om å utfordre de standardiserte løsningene i læringsmiljøene. Dessverre har begrensninger som budsjett, tidsrammer og andre faglige hensyn ofte vært et hinder fra å realisere disse visjonene. Dette har vekket interesse hos meg og har blitt en del av mitt ønske om å utfordre eksisterende praksis. Jeg søker å finne bedre måter for barn å fortsette sin utvikling på skolen, i miljøer som er både trygge, lærerike og lekne.

1.2 AKTUALITET OG SAMFUNNSVERDI

Det bygges stadig nye skoler, og selv om det har vært et stort fokus på bærekraft, materialbruk og krav om dagslys og lydforhold, har utformingen av klasserommene ikke vært en del av dette fremskrittet. Det er derfor viktig å revurdere og se på bedre løsninger for klasserommene slik at vi kan møte behovene til dagens unge.

Dersom vi fortsetter å holde fast ved de etablerte standardene for design av klasserom, vil vi fortsette å se barn som sliter under overgangen fra barnehage til første klasse. Derfor ønsker jeg å gjennom dette prosjektet utforske løsninger som vil styrke barnas selvtillit, redusere frykten for skoleårene og ha en positiv innvirkning på deres fremtid.

Barn og unge er nøkkelen i samfunnets fremtidige kontinuitet og utvikling. Deres skolegang er avgjørende for deres forberedelse til voksenlivet og samfunnsansvar. Dette prinsippet er tydelig reflektert i Kunnskapsdepartementets visjon, som understreker behovet for å utruste dagens unge generasjon for deres fremtidige rolle i samfunnet (Kunnskapsdepartementet, 2016). I tråd med samfunnets kontinuerlige endringer, er det avgjørende å tilpasse utdanningsrommet for å imøtekomme de stadig skiftende behovene til fremtidens voksne.

Som Nelson Mandela sa:

"The youth of today are the leaders of tomorrow."

1.3 PROBLEMSTILLING

Hvordan kan interiørarkitektur bidra til å skape et læringsmiljø som forbedrer overgangen fra barnehage til skole?

Forskningsspørsmål/Sub.spørsmål:

- Hvordan kan innredningen i klasserommet støtte og fremme læring gjennom lek?
- Hvordan kan vi integrere elementer fra barnehageinnredningen i klasseromsmiljøet?

1.4 MÅL FOR PROSJEKTET

Målet med dette prosjektet er å legge til rette for en smidig overgang fra barnehage til første klasse ved å utvikle mer tilpassede og inspirerende læringsmiljøer. Samtidig ønsker jeg å fremheve behovet for tilpassede klasserom som tar hensyn til barnas utvikling gjennom de ulike trinnene på skolen. Dette vil bidra til å skape et mer inkluderende og støttende læringsmiljø som fremmer både trivsel og læring hos elevene. Dette prosjektet har som mål å åpne for en diskusjon om de romlige potensialene som kan utforskes hvis vi tar lærdom fra barna og utvider vår horisont.

Jeg ønsker ikke bare å gjøre endringer i klasserommene for endringens skyld, men å skape et læringsmiljø som effektivt støtter undervisningen og hjelper elevene med overgangen fra barnehage til skole. Derfor er det avgjørende å finne en balanse mellom innovative og engasjerende romlige løsninger, samtidig som vi oppfyller kravene som følger med læreplanmålene, for at dette prosjektet skal lykkes.

1.5 AVGRENSNINGER OG FOKUSOMRÅDE

I dette prosjektet retter jeg fokuset mot trinnarealet til første klasse. Dette inkluderer klasserom og grupperom, samt tilstøtende områder som fellesareal, garderober, toaletter og korridorer for å utforske samspillet mellom disse rommene. Prosjektet tar utgangspunkt i prinsipper for klasseromsdesign og omhandler ikke et spesifikt rom i et eksisterende bygg, men heller et løsningsforslag som kan settes inn i ulike skoler, men med nødvendige tilpasninger.

Jeg har også valgt å se bort fra budsjettrestriksjoner i dette prosjektet for å åpne opp for kreativitet og utforskning. Dette gir mulighet til å identifisere ideelle løsninger uten økonomiske begrensninger. Selv om det er viktig å være realistisk med tanke på gjennomførbarhet, tillater dette meg å tenke fritt når det gjelder utformingen av læringsmiljøet.

2.0

TEORI

For å utfordre dagens standardiserte løsninger ser jeg verdien av å først utforske historien bak "det norske klasserommet" og årsakene til den nåværende utformingen og innredningen. Dette vil bidra til å avdekke røttene til de etablerte praksisene og legge grunnlaget for en kritisk vurdering av dagens standarder, samt åpne for refleksjon rundt behovet for tilpasning til moderne krav og dagens unge.

2.1 HISTORIEN OM UNDERVISNINGSROMMET

Figur 1. Innredning i klasserom, Holt Gamleskole.

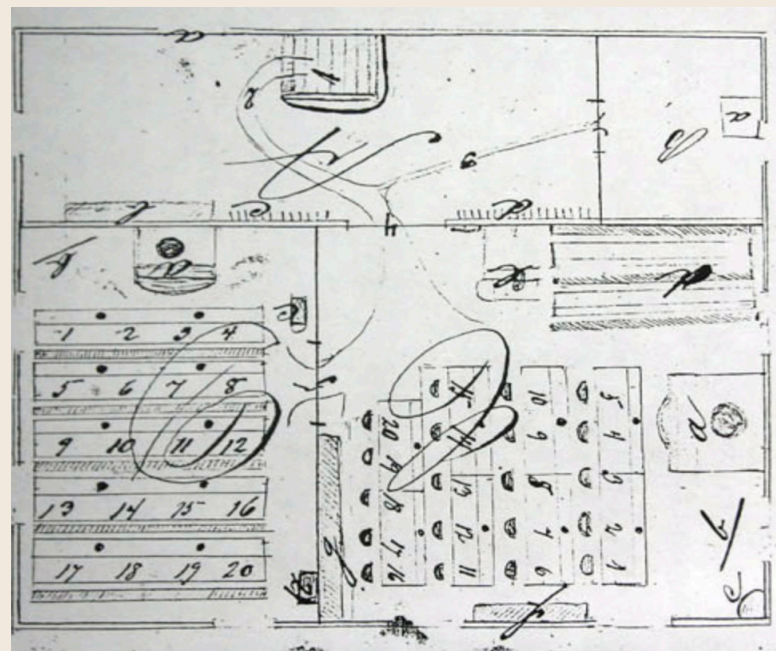
Figur 2. Innredning i klasserom, Bjørlien Skole.

ETTER OVER 200 ÅR BRUKES DET FORTSATT DE SAMME
PRINSIPPENE I KLASSEROMMET.

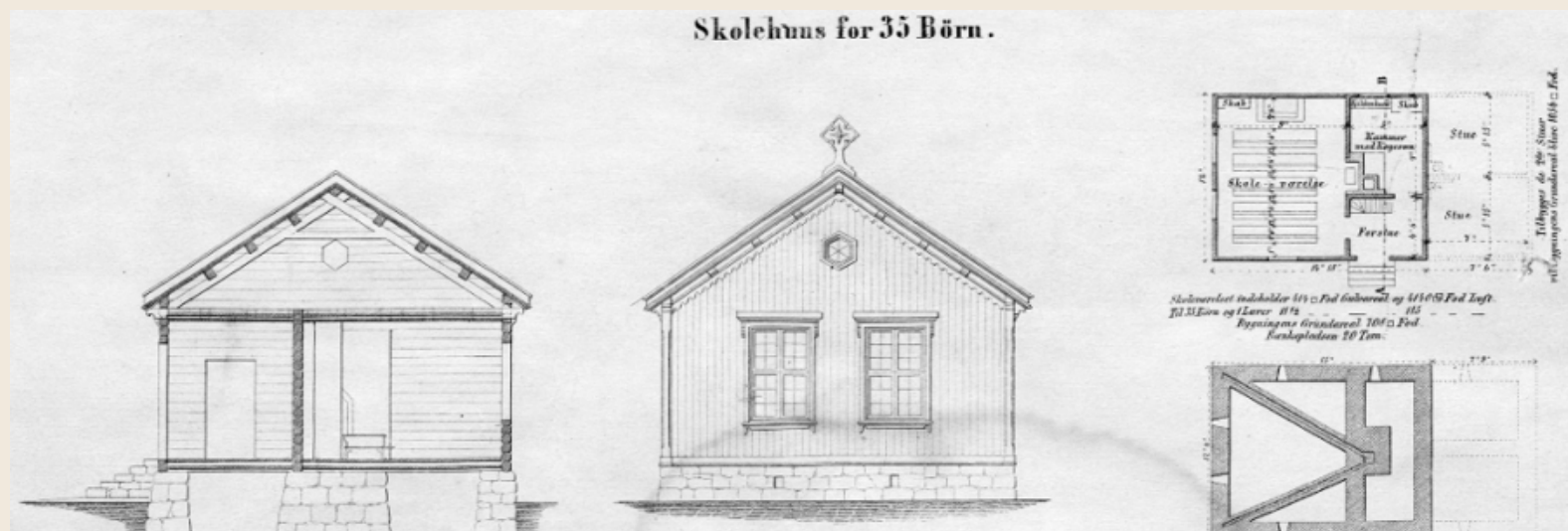
Fastskoleloven i 1860 markerte et vendepunkt i norsk skolepolitikk ved å innføre varige skolehus istedenfor omgangsskolene. Dette førte til byggingen av over 4600 nye skolehus i Norge mellom 1860 og 1920, som fikk en særegen skolearkitektur (Mydland, 2015). Selv over 160 år senere er prinsippene fra denne tiden fortsatt synlige i dagens skolemiljøer.

Samme år som den nye loven trådte i kraft, skrev Arne M. Feragen, en lærer og medredaktør av tidsskriftet "Den Norske Skole", en artikkel som utlyste hvordan klasseværelset i sin helhet burde være. (Hvamstad, 2010). I artikkelen understreket han viktigheten av at skolene skulle være lysere, romsligere og mer luftige, med tanke på både lærerens og elevenes helse. Denne tankegangen ble reflektert i utformingen av de nye skolebygningene som ble oppført i løpet av denne perioden.

Artikkelen fokuserte på et forslag til et klasseværelse for mellom 20 til 50 barn. Gulvarealet skulle være på minimum 7,3 x 7,3 m og minst 2,7 m takhøyde. Videre skulle klasseværelset ha tre vinduer på sørsiden og to på østsiden. De omkringliggende rommene skulle inneholde gang, kjøkken og eventuelle ekstrarom ved behov (Fløystad 1996).

Figur 3. Plantegning viser to klasseværelser, gang og utebod.

Figur 4. Skolehus for 35 Barn, Binneballes modelltegning.

Som følge av dette ønsket departementet en mer detaljert beskrivelse av skolehusenes utforming, og ga oppdraget til Thøger Leonard Binnebalde, en arkitekt og byggmester. Binnebalde utarbeidet åtte ulike forslag til skolebygninger, som skulle ha sin plassering fritt, med hjørner vendt mot de fire himmelretningene (Mydland, 2015). I hvert skolebygg var det et klasseværelse med ca. 45 kvm gulvareal og beregnet for 20-35 barn.

I 1886 utga departementet ut et nytt rundskriv med fokus på lys, luft og hygieniske forhold. Dette rundskrivet introduserte krav til minimum 3,5 m takhøyde og minst 1,4 kvm gulvareal per elev, som begynner i å ligne på kravene vi har i dagens skolebygg (Mydland, 2015).

Alle de eldste skolene er for lengst revet, men Holt skole, som viser mange av disse prinsippene står fortsatt og fungerer som et museum. Bygget, kjent som Holt Gamleskole, ble oppført i 1816 og er blant de eldste skolebygningene i landet som fremdeles eksisterer. På grunn av A.M. Feragens lange tjenestetid som lærer ved skolen, blir den ofte omtalt som Feragen skole (Stene, u.å.).

Innredningen i klasserommet besto av bord og benker for elevene, med plass til fire elever på hver rad. Foran i rommet stod et høyt kateter med en krittavle på veggen.

Til tross for omfattende utvikling gjennom årene, har disse prinsippene ved skoleinnredning fortsatt vedvart. Over 200 år senere ser vi fortsatt dette tradisjonelle oppsettet i dagens skoler, med tavleveggen foran i rommet, kateteret ved siden av, og sitteplasser for elevene arrangert på klassisk vis.

Den største endringen i klasseromsinnredningen er imidlertid den økte fleksibiliteten i møbleringen. Der tidligere tunge bord og stoler dominerte, har dagens skoler adoptert individuelle bord og stoler på hjul, som gir større mulighet for tilpasning og variasjon i læringsmiljøet.

For å forstå begrensningene og mulighetene i denne utviklingen, er det nødvendig å se nærmere på læreplanverkene gjennom årene, som har vært en avgjørende faktor i utformingen av moderne klasserom.

Figur 5. Innredning i klasserom. Holt Gamleskole.

Figur 6. Innredning i klasserom. Holt Gamleskole.

2.2 LÆREPLANHISTORIE

Samfunnet vårt er stadig i endring, og gjennom årene har det vært innført flere læreplaner med ulike fokusområder. For å få en grundig forståelse av det nåværende læreplanverket, er det avgjørende å se på utviklingen vi har hatt så langt. Siden jeg i dette prosjektet vil fokusere på å fremme lek for de yngste elevene i skolen, er det naturlig å begynne der seksåringene ble introdusert i skolesystemet, med Reform 97, også kjent som seksårsreformen.

2.2.1 Læreplanverket 1997 (Reform 97)

Da læreplanverket 1997 (L97) ble innført, var det en betydelig endring i hvordan seksåringene ble introdusert til skolesystemet. De gikk fra å være førskolebarn i barnehagen til å bli førsteklassinger på skolen. Dette året skulle være spesielt tilrettelagt for seksåringene, og danne grunnlaget for et tilbud preget av fri- og naturlig lek og aktiviteter.

I kompromisset ble det også lagt føringer for at hele småskoletrinnet (1. - 4. trinn) skulle preges av en overgangspedagogikk, hvor skolen skulle bygge på det beste fra både barnehage og skole (Regjeringen, NOU 2003:16). Det ble også presisert at «Det første året skal ha et klart førskolepreg, og en må legge vekt på læring gjennom lek og aldersblandede aktiviteter på hele småskolesteget» (Det kongelige kirke-, utdannings- og forskningsdepartement, 1996).

I 2003 gjennomførte Norges forskingsråd, på oppdrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet, en evaluering av Reform 97. Denne evalueringen avdekket overgangen fra en formidlingsorientert til en mer aktivitetsbasert skole (Haug, 2003).

Likevel, mente noen forskere at L97 var noe tvetydig, da den skulle realisere ideen om aktivitetsorientering, men også ble beskrevet som rigid med mye tradisjonell kateterundervisning (Haug, 2003). Dette peker på behovet for en felles forståelse av begrepene lek og læring i utdanningssektoren.

2.2.2 Læreplanverket for kunnskapsløftet 2006

I 2001 opplevde Norge det såkalte "PISA-sjokket" da den første PISA-undersøkelsen avslørte at norske elevers prestasjoner lå under gjennomsnittet (Svarstad, 2017). Disse internasjonale studiene, spesielt de som målte lese-, skrive- og regneferdigheter hos norske elever, utløste betydelig bekymring og fikk stor innvirkning på landets utdanningspolitikk (Svarstad, 2017; Utdannings- og forskningsdepartementet, u.å.).

Som respons på denne situasjonen ble Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2006 (LK06) utviklet med sikte på forbedring. Det langsiktige målet var å styrke norske elevers konkurranseevne, men førte til et skifte mot mer prestasjonsorienterte og målstyrte tilnærminger i skolen, som også ble gjenspeilet i innredningen (Svarstad, 2017).

Imidlertid oppdaget regjeringen med LK06 at mange elever fortsatt slet med å oppnå tilfredsstillende faglige resultater, og at frafall fra skolen fortsatt var et problem (Kunnskapsdepartementet, 2016). Dette, kombinert med samfunnets stadige utvikling, skapte et presserende behov for revisjon av LK06, som resulterte i Kunnskapsløftet 2020.

2.2.3 Læreplanverket for kunnskapsløftet 2020

Fagfornyelsen kom med innføringen av Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20), som trådte i kraft i grunnskolen i august samme år. Denne nye læreplanen introduserte flere sentrale endringer i måten undervisning og læring skulle organiseres på, med fokus på dybdelæring, arbeid på tvers av fag og inkludering av folkehelse og livsmestring som et tema (Kunnskapsdepartementet, 2017). Læreplanen understreket også betydningen av å anerkjenne barndommens egenverdi og lekens rolle som en integrert del av læringsprosessen.

I Utdanningsdirektoratets artikkel "De yngste barna i skolen" blir det påpekt at trivsel, trygghet, lek, sosial og faglig læring og utvikling utgjør en sammenhengende helhet for de yngste elevene (Utdanningsdirektoratet, 2020). Denne uttalelsen fremhever spesielt lekens betydning i småskolen og anerkjenner verdien av lek for både lekens egen skyld og som en viktig faktor for læring. Artikkelen understreker lekens essensielle rolle i undervisningen og læreprosessen for yngre elever i tråd med LK20.

Dette læreplanverket signaliserte en tilbakevending til noen av prinsippene fra Reform 97, med økt vekt på lek, utforskning og undring som sentrale elementer i læreprosessen. Videre presiserte læreplanen behovet for et bredt spekter av aktiviteter, fra strukturert og målrettet arbeid til spontan lek (Kunnskapsdepartementet, 2017). Dette har åpnet for varierte læringsmetoder og utfordret lærernes tilpasningsevne i å finne balansen mellom målrettet arbeid og spontan lek.

Denne utviklingen reflekterer et ønske om å skape en mer helhetlig tilnærming til læring, som tar hensyn til barns naturlige nysgjerrighet og behov for å leke, utforske og undre. Samtidig markerer den en viktig endring i norsk skole, spesielt i barneskolen.

2.3 OVERGANGEN FRA BARNEHAGEN

Forskning som undersøker overgangen fra barnehage til skole, vektlegger betydningen av denne overgangen og de pedagogiske tilnærmingene det første skoleåret. Disse faktorene påvirker barns motivasjon, mestringsevne, sosiale og akademiske ferdigheter, samt deres mentale helse og trivsel gjennom resten av skolegangen (Ahtola, 2011; Becher, Bjørnstad, & Hogsnes, 2019; Helland, 2019). I Norge ble skoleeiers ansvar for en god overgang mellom barnehage og skole lovfestet i 2018.

I rapporten "Overgangspraksiser, læring og undervisningspraksiser – barnehage og førsteklasse" (2019) ble det nærmere undersøkt hvilke pedagogiske praksiser som bidrar til et godt, trygt og motiverende skolemiljø for de yngste barna i dag (Helland, 2019; Lillejord, 2018). Studien avslørte at selv om lek var vanlig, ble den sjelden aktivt brukt som et verktøy for læring (Haug, 2015). Bjørnstad (2009) studie, som baserer seg på samme materiale, beskriver at klasseromsutformingen har beveget seg bort fra det hybride klasserommet, som er inspirert av både barnehage og skole, mot en mer tradisjonell type undervisning. Imidlertid er det også noen som bruker klasserommene for seksåringer som en blanding av barnehage- og skoleaktiviteter, og bærer tydelige preg av barnehageinspirasjon, der gulvet for eksempel ble integrert som en del av læringsmiljøet

Lillejord (2018) fremhever betydningen av den fysiske organiseringen av klasserommet, og forutsigbarheten i undervisningen for barnas læring og atferd. Det understrekes viktigheten av å erkjenne at barn og voksne kan ha ulike synspunkter på læringsmiljøet, og det pekes på behovet for regelmessig å utforske barnas oppfatninger av dette miljøet.

Til tross for dette, antyder Lillejords (2018) kunnskapsoversikt at det er begrenset forskning på pedagogiske tilnærminger i norske førsteklasser etter Reform 97. Det eksisterer heller ingen større systematiske studier eller tydelige nasjonale retningslinjer for overgangen mellom barnehage og skole, med unntak av veilederen "Fra eldste til yngste" (Kunnskapsdepartementet, 2008) og Hogsnes (2016), som gir råd om å styrke forbindelsen mellom barnehage og skole.

2.4 LEKTEORI

I moderne pedagogikk har lek fått økt oppmerksomhet som en vesentlig del av barns læring og utvikling, spesielt innenfor barnehagepedagogikken. I rammeplanen for barnehagen understrekes lek som et av hovedpunktene, der følgende er presisert: «Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling» (Utdanningsdirektoratet, 2017).

Men hva definerer egentlig lek? På grunn av sin kompleksitet har det vært en utfordring å klargjøre dens betydning (Lillemyr, 2020).

Lek gir en følelse av trivsel, helse og indre tilfredsstillelse samtidig som den er spontan og lystbetont. Den er en måte å lære, bearbeide og skape noe nytt på, og danner grunnlaget for kunnskap og ferdigheter. Lek er ikke begrenset til bare barn, men gjelder for alle mennesker, "lek er uerstattelig". Lek er et komplekst fenomen som bør betraktes som en tilstand heller enn bare en aktivitet (Öhman, 2012).

For å forstå lek er det viktig å se på barns indre verden og deres interaksjon med omgivelsene. Samtidig er det avgjørende å erkjenne at veien til lekens tilstand kan variere for hvert barn. Mens noen barn lett finner veien til lek, trenger andre mer oppmuntring og støtte (Öhman, 2012). Derfor må lærere og pedagoger anerkjenne og støtte barns ulike behov når det gjelder lek. Dette innebærer å skape et miljø som fremmer lek, tilbyr varierte lekemuligheter, og oppmuntre barn til å utforske og uttrykke seg gjennom leken.

2.4.1 Ulike typer lek

Margareta Öhman, en anerkjent pedagogisk forsker innen barnehagebarns lekeatferd, delte lekemønstret inn i 4 kategorier: bevegelseslek, konstruksjonslek, sosial lek, og rollelek (Öhman, 2012). Disse mønstrene kan overlape og berike hverandre.

Bevegelseslek omfatter fysiske aktiviteter og bevegelser, som gjemsel, hoppe tau, eller jaging og fanging.

Konstruksjonslek innebærer å bygge og konstruere ting med byggeklosser, lego eller andre materialer, inkludert fantasifulle strukturer eller objekter.

Sosial lek innebærer samhandling og deltakelse i en felles aktivitet, fremmer sosiale ferdigheter og samarbeid.

Rollelek involverer å påta seg forskjellige roller eller karakterer, som superhelter, dyr eller figurer fra eventyr, og gir barn muligheten til å utforske ulike roller og uttrykke kreativitet.

Lek bidrar til å håndtere flere oppgaver samtidig, fremme kommunikasjonen mellom barna, og utforske og uttrykke både egne og andres følelser. Gjennom lek kan barn støtte hverandre i utviklingen av ny kunnskap og dele oppdagelsene sine (Samuelsson & Carlsson, 2009). Derfor er det viktig å ta hensyn til lekens aspekter når man planlegger læringsmiljøet og aktivitetene for barna.

Lekens egenverdi er ikke alltid like tydelig i pedagogikken. Mens noen ser lek primært som et middel for læring, understreker andre, som Lillemyr (2011), betydningen av lek for lekens skyld. Fri lek, som karakteriserer aktiviteter som barn selv initierer og som er adskilt fra formell læring, gir barn muligheten til å utforske, lære og uttrykke seg på egne vilkår. Denne kontrasten utforsker forholdet mellom lek som et selvstendig fenomen og lek som et verktøy for læring.

2.4.2 Lekbasert læring

Barn lærer best når de selv er aktive, gjennom å erfare og utforske verden på sin måte og i sitt tempo. Ifølge Lillemyr (2011) er lek en aktivitet som «(...) engasjerer og motiverer barnet på en fullstendig og indrestyrt måte og vil derfor være av sentral betydning for både læring og sosialisering» (s. 41).

Dette viser at lek og læring er tett forbundet, og at lekens kraft ligger i dens evne til å engasjere og motivere barn på en naturlig måte. Lek og læring kan derfor betraktes som to sider av samme mynt, der leken fungerer som en naturlig arena for læring. Når barn leker, er de ikke bare opptatt av å ha det gøy; de utforsker og oppdager verden rundt seg, utvikler sosiale ferdigheter, og internaliserer kunnskap gjennom praktisk erfaring. Denne tilnærmingen til læring gjennom lek er essensiell for barns utvikling, da den tar hensyn til deres naturlige nysgjerrighet og behov for å utforske og oppdage på egenhånd.

2.5 LOVVERK

Lek er ikke bare et krav i læreplanen, men også en viktig del av lovverket. Ifølge Stortingsmelding nr.41 står det: «Leken har en særlig fremtredende plass i barnas liv, og er av så vesentlig betydning at barn har rett til lek ifølge FNs barnekonvensjon» (2008-2009).

Dette juridiske rammeverket sikrer at skolemiljøet følger fastsatte standarder og retningslinjer, samtidig som rettighetene og sikkerheten til elever og ansatte ivaretas. I dette delkapittelet vil jeg ta for meg de viktigste lovene og forskriftene, med fokus på det fysiske læringsmiljøet og lekens rolle.

- Opplæringsloven: Vedtatt 17. juli 1998.
- Barnehageloven: Sist endret 01.08.2021.
- Læreplanverket for kunnskapsløftet 2020 (LK20)
- Rammeplanen for barnehager: Utgitt august 2017.
- Rammeplanen for SFO (Skolefritidsskole): Utgitt august 2021.
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering: Vedtatt 1. januar 2018.
- Arbeidsmiljøloven: Vedtatt 4. februar 1977.
- Folkehelseloven: Vedtatt 1. januar 2012.
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.: Vedtatt 1.1.1996, sist datert 1.7.2014.

Opplæringsloven fremhever elevers rett til tilpassede læringsmiljøer, inkludert tilrettelegging for funksjonshemmede (§ 9a-7). Universell utforming, pålagt av "Lov om likestilling og forbud mot diskriminering" fra 2018, sikter mot et inkluderende samfunn, der alle kan delta uavhengig av funksjonsnivå. Skolen er pålagt å aktivt fremme universell utforming i tråd med loven, og gi likeverdige tilbud til elevene.

Forskriften om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger har et overordnet mål om å fremme barns helse, trivsel, lek og læring, samtidig som den skal forebygge sykdom, skade og alvorlige hendelser (§ 1). For å realisere disse målene, er det nødvendig å se det fysiske miljøet i barnehager og skoler i sammenheng med det psykososiale miljøet. Det er den totale kvaliteten på miljøet som påvirker barns og elevers trivsel og læring.

Ifølge Barnehageloven er det tydelig fastsatt at barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og bidra til å fremme trivsel og glede i lek (Barnehageloven, 2005, § 1, Formål, 1.-3. ledd). Videre understrekes det at personalet i barnehagen skal være bevisste om sin rolle og deltakelse i barns lek. Personalet skal veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillmønstre og delta i, støtte, observere, analysere, og berike leken på barnas egne premisser (Utdanningsdirektoratet, 2017).

I Utdanningsdirektoratets rammeplan for barnehager står det følgende: «De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen.» (Utdanningsdirektoratet, 2017).

Dette kan tolkes på mange måter, men en sentral tilnærming involverer bruk av lek som en betydningsfull komponent i overgangsprosessen til 1. klasse. Med tanke på betydningen av denne overgangen er det naturlig å se leken som en bro mellom barnehage og skole, der barna kan opprettholde sin glede for læring og utforskning mens de går fra ett utdanningsnivå til et annet.

3.0

D A T A I N N S A M L I N G

For å sikre en omfattende innsamling av informasjon, har jeg benyttet meg av ulike metoder for datainnsamling. Kapitlet er strukturert i to deler: primær og sekundær datainnsamling, og gir en oversikt over de metodene som er blitt anvendt for å innhente kunnskap.

3.1 PRIMÆR DATAINNSAMLING

Primær datainnsamling er en metode som involverer innsamling av data direkte fra kildene. Denne tilnærmingen var avgjørende for meg for å få et innblikk i hvordan klasserommene ble brukt og hvilke behov som ikke ble møtt. Det gir mer kontroll over informasjonen jeg får og tillater å stille spesifikke spørsmål som er relevante for mitt forskningsmål.

Som en del av den primære datainnsamlingen gjennomførte jeg observasjoner ved forskjellige skoler med ulike pedagogiske tilnærminger, både i Norge og i Afrika. Dette gjorde det mulig å studere kontrastene mellom forskjellige læringsmiljøer. Jeg har også involvert barnas deltakelse i form av en spørreundersøkelse, noe som ga verdifull innsikt i deres preferanser og behov.

3.1.1 OBSERVASJONER

Jeg gjennomførte tre observasjoner av ulike typer norske klasserom med forskjellige pedagogiske tilnærminger. I tillegg gjorde jeg en observasjon av en skole i Kampala, Uganda, for å hente inspirasjon fra skoleinnredning og pedagogikk i et land med store kontraster til Norge.

Holen skole

Den første skolen jeg besøkte var Holen Skole på Laksevåg i Bergen.

Skolen har et tydelig fokus på aktivitetsbasert læring og er innredet med fleksible løsninger som muliggjør flere aktiviteter i samme rom. Dette var den tiltenkte intensjonen bak innredningen, og jeg var derfor svært interessert i å observere hvordan rommene ble brukt ett år etter skolens åpning i 2022.

Min kjennskap til denne skolen er omfattende, da jeg var en aktiv medarbeider i prosjektet som ansatt i Cadi Interiørarkitekter. Jeg var heldig og fikk følge hele prosessen fra start til slutt, inkludert designkonkurranse, skisseprosjekt, forprosjekt og detaljprosjekt, helt til ferdigstilling. Derfor var det av stor nytte for meg å foreta en observasjon og få tilbakemelding på hva som fungerte godt og hva som eventuelt kunne vært forbedret.

Tidspunkt: 13 mars 2023, kl 09:30-10:50

Værforhold: 0 grader, lett regn/snø

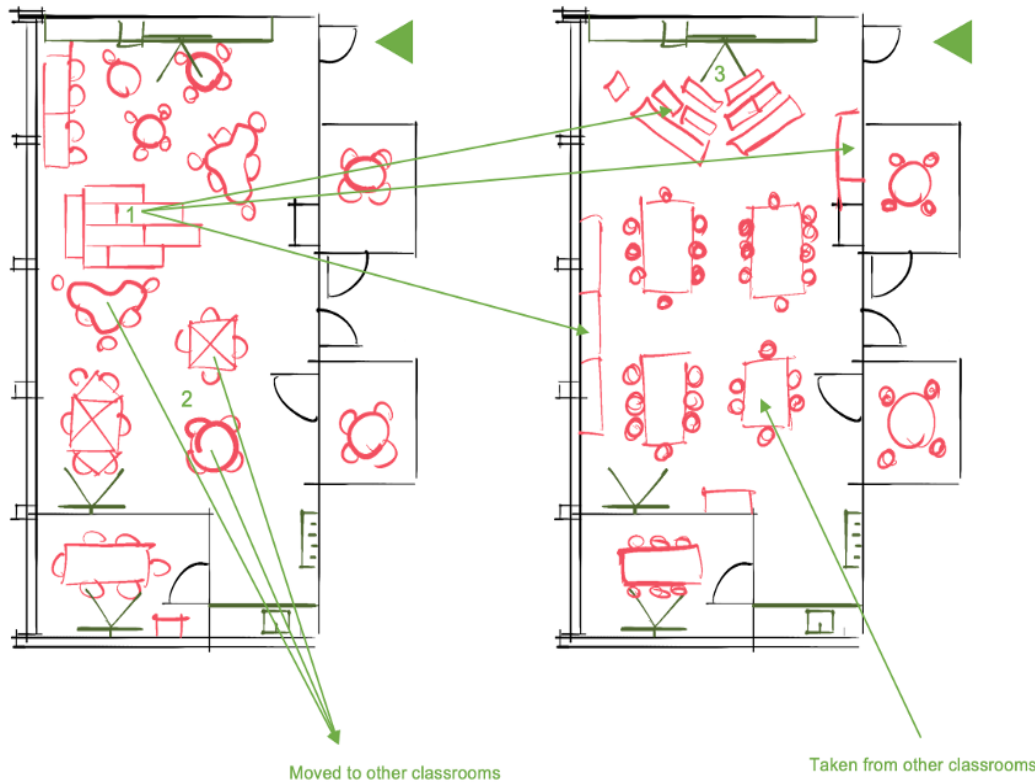
Varighet: 1 t og 20 min.

Observasjon: 1 t

"Physical traces": 10 min

Samtale med lærer: 10 min

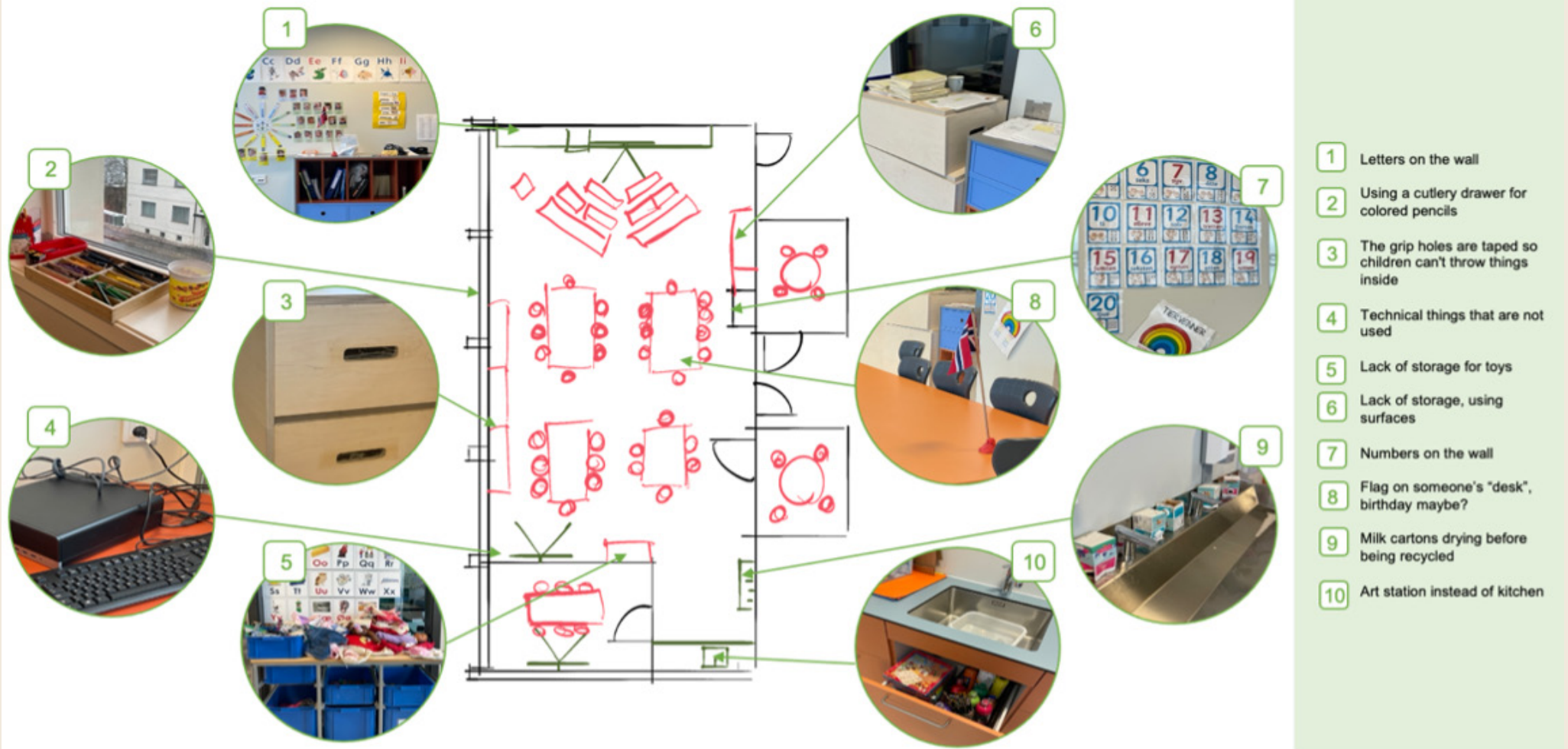

Som en del av forberedelsen til observasjonen, hadde jeg notert noen spørsmål til meg selv som skulle fungere som ledetråder for hva jeg skulle være oppmerksom på under observasjonen:

- Hvordan brukes klasserommet?
- Overholder det den tiltenkte bruken?
- Er det andre måter de bruker rommet på?
- Hvilke aktiviteter foregår i klasserommet?
- Gjennomfører de aktiviteter som møblene ikke er tilrettelagt for?
- Hvordan sitter elevene på møblene?
Hvor lenge sitter de sammenlignet med å stå/ligge eller bevege seg i andre stillinger?
- Hvor mye beveger de seg i løpet av en time?
- Hvor lenge sitter de på ett sted av gangen?
- Hvor står læreren? Beveger læreren seg mye?
- Hvilke aktiviteter og handlinger gjentas i klasserommet?
- Hvordan kommer elevene inn i klasserommet? Løper de eller går de?
- Hvilke møbler blir ikke brukt?

Disse spørsmålene var til stor hjelp da de gjorde det lettere for meg å fokusere på aktiviteter og situasjoner som ga meg innsikt i hvordan rommet faktisk ble brukt, og ikke lot meg distrahere like lett.

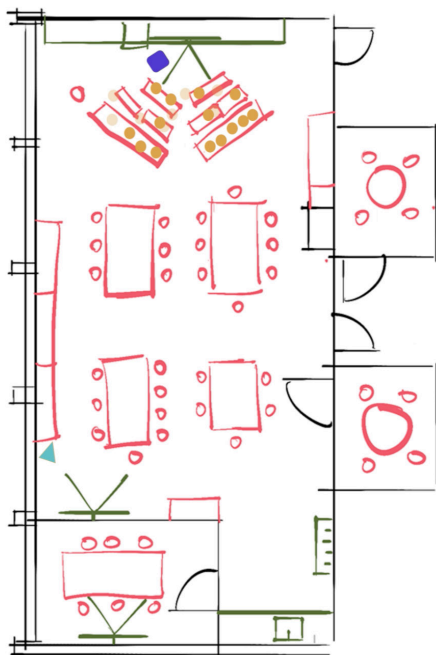
Da jeg kom inn i rommet, la jeg raskt merke til at det så annerledes ut enn det gjorde ved overleveringen. Det modulbaserte amfiet var flyttet inn mot veggene og ble brukt som bord. Benker og sitteelementer i ulike nivåer var satt inn for å skape en tribuneeffekt foran i klasserommet. Det øverste trinnet var en vanlig sittebenk i voksenhøyde, mens mellomtrinnet besto av moduler fra amfiet og det nederste trinnet var yogamatter. Bord og stoler hadde også blitt flyttet og byttet ut med møbler fra andre deler av bygget.

Mens elevene og lærerne var ute, benyttet jeg anledningen til å samle mer data ved å observere "physical traces". Dette innebærer å undersøke spor etter bruk, og som gir en dypere forståelse av hvordan rommet har blitt brukt. Blant sporene fant jeg godteribokser brukt som oppbevaring, teip over hullene til amfimodulene, og melkekartonger som var blitt vasket og satt til tørk på vaskerennen. Disse funnene ga meg ytterligere innsikt i aktivitetene som vanligvis foregår i rommet.

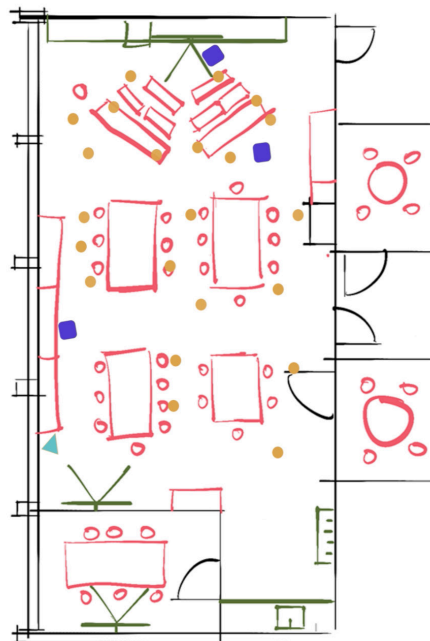
For å få en oversikt over hendelsene som skjedde under observasjonen valgte jeg å notere aktivitetene som skjedde, sammen med tidspunkt og lydmåling. Dette gjorde jeg med hensikt om å senere lage en animert video som kunne vise aktivitetene som skjedde under observasjonen på 1 t, på en video på 1 minutt. For å visualisere aktivitetene valgte jeg å representere lærerne som lilla kvadrater og elevene som gule sirkler i animasjonen. Dette verktøyet viste seg å være svært nyttig videre i prosjektet, da det ga mulighet for å raskt gå oversikt over hendelsene.

kl 09:45 dB 48-52

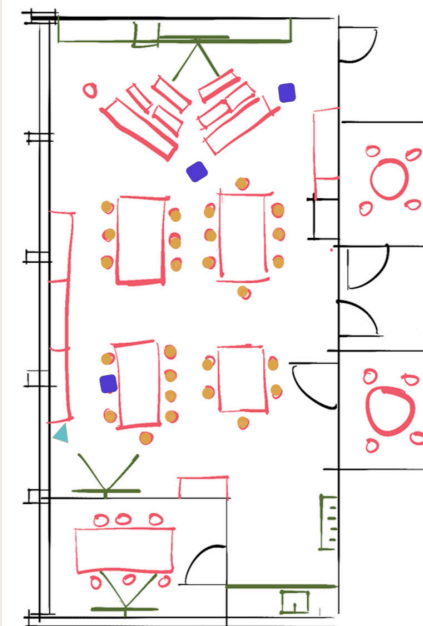
Observasjonen startet med at elevene ankom klasserommet i mindre grupper fra garderoben, og tok plass foran i rommet. Når alle 25 elever og 3 lærere var på plass, begynte timen. Undervisningen besto hovedsakelig av frontalundervisning med bruk av en digital skjerm der oppgaver ble presentert, og elevene frem for å velge det riktige svaret.

kl 09:55 dB 50-53

Da dette var en engelsktime, var en av aktivitetene for elevene å bevege seg rundt i klasserommet og finne et objekt de kunne beskrive på engelsk.

kl 10:20 dB 70-72

Etter 30 minutters undervisning var timen over, og det var tid for lunsj. Halvparten av klassen gikk til garderoben for å hente matpakken sin, mens resten ble igjen for å vaske hendene. Etterpå satte de seg ned, sang før maten og begynte å spise. Når elevene var ferdige, fikk de lov til å gå til garderoben, kle på seg og deretter gå ut for å leke.

Etter observasjonen fikk jeg muligheten til å ha en kort samtale med to av lærerne om hva de mente manglet i klasserommet, og årsakene til at innredningen ikke fungerte slik den var tiltenkt. Av tilbakemeldingene var hovedpunktene at det var for lite oppbevaringsplass og skrivetavler i rommet. Disse lærerne ønsket ikke å kun benytte seg av det digitale verktøyet, og manglet noe de lett kunne tegne og skrive på uten å måtte gå inn og ut av programmer.

Her var det var tydelig at det hadde vært utilstrekkelig kommunikasjon mellom lærernes behov og de ansvarlige for kravspesifikasjonen for inventaret i klasserommet. Da det i kravspesifikasjonen kun var beskrevet én hylle per elev og et låsbart skap for læreren.

Etter observasjonen innså jeg at det ikke foregikk så mange aktiviteter som jeg hadde forventet. Dette fikk meg til å reflektere over om det skyldtes begrensningene i innredningen eller om det var et resultat av lærernes motvilje mot å flytte møbler rundt.

Videre var det nyttig å få innsikt i de manglene som ble identifisert i klasserommet, spesielt knyttet til oppbevaring og skrivetavler. Dette er elementer som jeg vil ta med meg videre i prosjektet, for å skape et mer funksjonelt og tilpasset læringsmiljø.

Da Vinci Montessoriskole

Den andre skolen jeg besøkte var Montessoriskolen på Brann stadion i Bergen. Skolen har et relativt lite elevtall, med omtrent 50 elever på barneskolen og 54 elever på ungdomsskolen. Alle klasserommene var i samme etasje, og det var åpent mellom begge disse avdelingene, med et felles storkjøkken i midten.

Når jeg kom inn, ble overrasket når jeg først ble møtt av en elev (10 år) med tilbud om kaffe eller te. Jeg la inn min bestilling, og fikk velge hvor jeg ville sitte.

På denne skolen opplevde jeg at barna hadde mye frihet, både når det gjaldt valg av aktiviteter og arbeidsområde. Klasserommet var ekstremt romslig sammenlignet med standard norske klasserom, og var omtrent tre ganger større. Det var flere soner i det åpne hovedrommet, samt adskilte rom for spesielle aktiviteter som lesing, kunst, teknologi og legobygging.

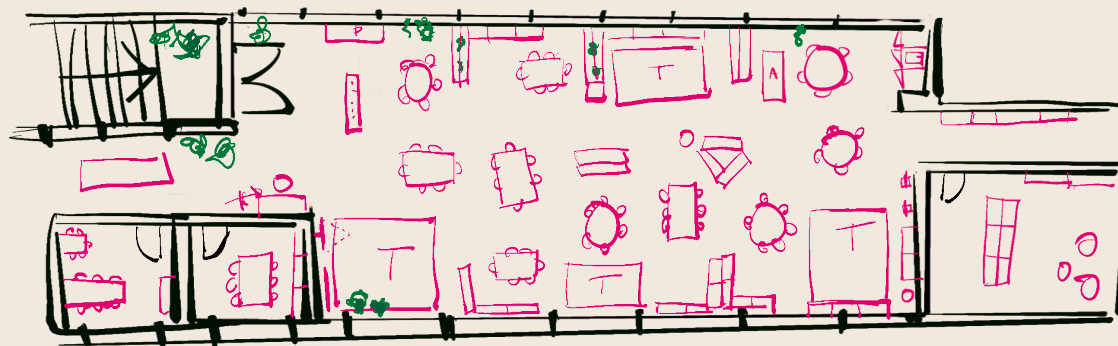
Tidspunkt: Torsdag 21 september kl 08:40-10:55

Værforhold: 13 grader, regn

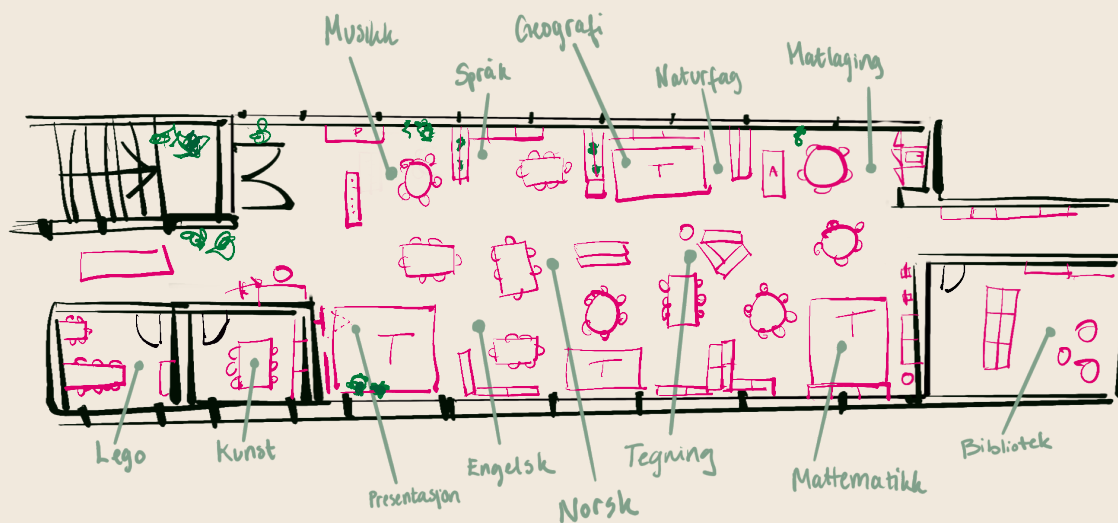
Varighet: 2 t og 15 min.

Observasjon: 2 t

Intervju med lærer: 15 min

Hovedrommet var strukturert med inndelte soner for ulike fag, med bruk av hyller som romdelere. Fra musikksonen med piano og andre instrumenter, til soner for språk, geografi, og matlaging, var rommet designet for å støtte ulike typer læring. I tillegg var det en stor matematikksoner med kulerammer, esker med klosser og store gulvtepper som inviterte til ulike arbeidsstillinger. Det var et fokus på innredning som var tilrettelagt for barn, da alle møbler var på barnas nivå.

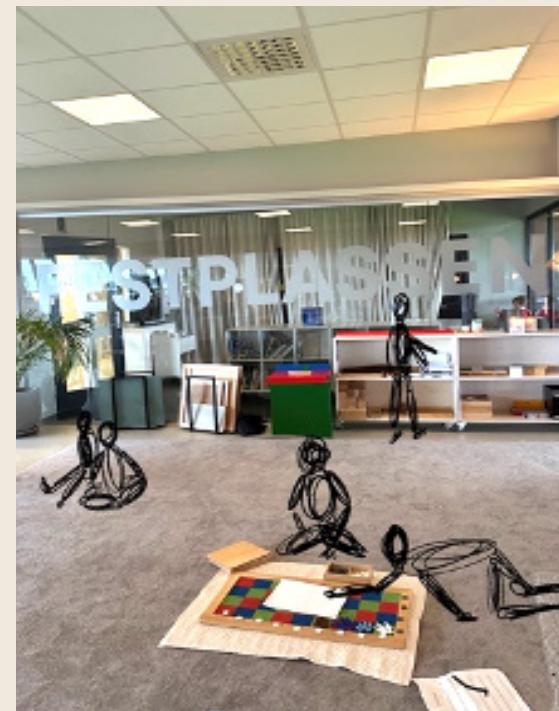

Under observasjonen hadde jeg samtaler med noen av elevene, som var fullt klar over at de hadde det annerledes enn på vanlige skoler. Elevene gjorde det tydelig at de satte pris på de varierte aktivitetene og det fleksible læringsmiljøet skolen tilbød. De likte spesielt å jobbe på gulvtepper, da det ga dem frihet til å bevege seg og arbeide i ulike stillinger.

Dette kom også frem i intervjuet jeg hadde med hovedlæreren etter observasjonen, se vedlegg 1.

Observasjonen ga meg en sterkere forståelse av betydningen av å tilpasse læringsmiljøene til de primære brukerne, nemlig elevene, slik de hadde gjort ved å ha innredningen på barnas nivå. Jeg ble også inspirert av måten de hadde delt inn rommet i soner og bruken av gulvtepper for å oppnå dette.

Rudolf Steinerskole

Ved Rudolf Steinerskolen ble jeg møtt i skolegården og fulgt opp en liten gate til første trinnets eget hus, som lå rett ovenfor steiner-barnehagen. Huset var en enebolig med 2 etasjer omringet av frodige trær og en romslig hage. Innredningen bar preg av en rustikk stil, med trepanel på gulv, vegger og tak, som skapte følelsen av å være i et hjem og ikke på en skole.

Da jeg ankom huset var hovedlæreren på kjøkkenet og lagde tomatsuppe, mens elevene lekte rundt i første etasje. Jeg hadde en kort samtale med lærerne før jeg gikk inn i klasserommet for å forberede til observasjonen.

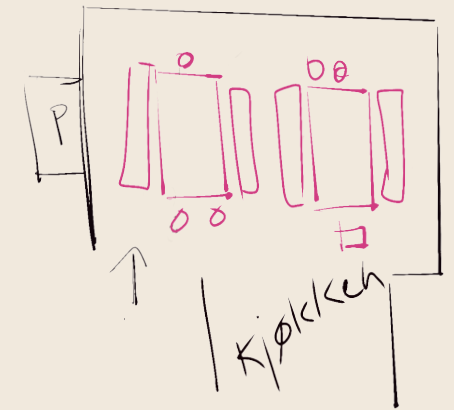
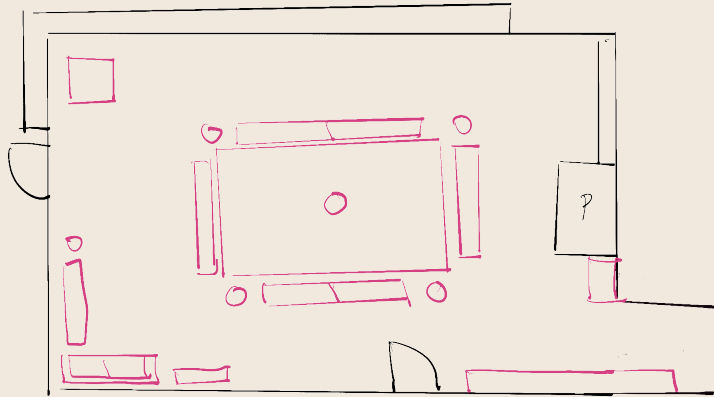
Tidspunkt: Tirsdag 26.september kl 08:50-10:20

Værforhold: 14 grader, overskyet

Varighet: 1 t og 30 min.

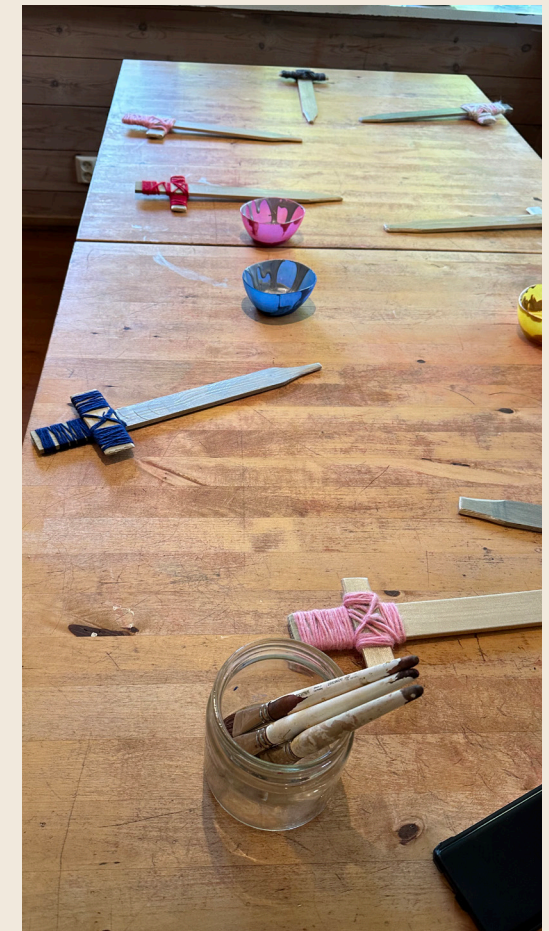
Observasjon: 1 t og 20 min

Samtale med lærer: 10 min

Rommet var lyst og luftig med store vinduer, tepper på gulvet, peis, sofa og benker. Elevene satt på benker rundt et bord i midten, og undervisningen begynte med sanger og fortellinger om dagen før. Under fortellingen la jeg merke til at elevene satt i ulike stillinger på benkene, noe som indikerte en avslappet atmosfære.

Det var 18 elever og 2 lærere til stede i klasserommet. Etter ca. 30 minutter flyttet elevene seg til langbordene på kjøkkenet for å male sverd. Dette området var trangt og gjorde det vanskelig for læreren å hjelpe elevene effektivt. Etter maleaktiviteten fikk elevene lov til å gå ut for å leke.

Under en samtale med læreren etter observasjonen forklarte hun at skolen gjorde det beste ut av de møblene og plassen de hadde tilgjengelig, og at det var begrensede midler til forbedringer. De var i prosessen med å flytte til en villa i nabolaget, som ville ha bedre standard og større rom. Læreren bekreftet at de brukte en førskolepedagogikk på førsteklassingene, og dermed passet det fint at de var i et eget hus. Avslutningsvis fikk jeg en omvisning i andre rom, blant annet et større lekerom i andre etasje og rom for de ansatte.

Denne observasjonen ga meg et innblikk i hvor stor kontrast den hjemlige atmosfæren som var på steinerskolen har til resterende skoler. Dette understreker betydningen av å integrere slike elementer i utformingen av skolebygg for å skape et varmt og innbydende miljø som fremmer trivsel og læring blant elevene. Det er noe jeg kommer til å hente inspirasjon fra i planløsningen av prosjektet.

Skole i Kampala, Uganda

Under prosjektets gang fikk jeg en unik mulighet til å dra til Kampala i 2 uker som en del av Norpart Common Ground-prosjektet. Dette går jeg nærmere inn på senere i kapittelet, men nevnes her da jeg også fikk muligheten til å besøke en barneskole. Selv om det ikke var en formell observasjon, ga det meg stor inspirasjon og innblikk i hvordan man kunne utvide rammene til klasserommet ved å bruke utearealet.

Skolens klasserom hadde en kvadratisk utforming med en liten utvidelse som ledet til kontor, kjøkkenet og vaskerom. Det var tydelig at fokuset her var på barnas behov, da all innredning i klasserommet var tilpasset barnas høyde, inkludert tavlen foran i rommet. Veggene var malt fra gulv til tak med ulike motiver av menneskekroppen, frukt og grønnsaker, og regnbuen.

Tidspunkt: 10 november 2023, kl 10:00-12:30
Værforhold: 25 grader, sol
Varighet: 2 t og 30 min.

På den ene vegg i klasserommet var det en stor åpning som ledet til en uteplass som fungerte som en utvidelse av klasserommet. Skolen var konstruert som en førskole og besto av kun én klasse. Elevene i klassen var i ulike aldre, fra 4 til 7 år, der de yngste elevene ble referert til som "babyclass", mens de eldste tilhørte "topclass".

Jeg innså ganske tidlig at dette ikke kom til å være en formell observasjon som de jeg hadde hatt tidligere, men heller en som krevde mer aktiv deltakelse. På denne måten ble jeg vist barnas hverdag, ved å ta del i den. Barna var svært nysgjerrige og ønsket å vite hvem jeg var, og hva jeg gjorde der. Derfor ble jeg hentet av læreren, og presentert som en av lærerne som skulle være med i dagens aktiviteter.

Elevene ble oppfordret til å vise meg hvordan de begynte dagen, som var med sang og dans, og jeg fikk delta. Deretter ble elevene ledet ut til uteplassen for å løpe noen runder i sirkler før undervisningen begynte.

Det som virkelig skilte seg ut var den aktive tilnærmingen til undervisningen. I stedet for å sitte stille ved bord og stoler, ble leksjoner om farger og hukommelse gjort om til en morsom lek som engasjerte alle elevene. I leken ble hver elev tildelt en bestemt farget ball som de måtte samle fra en bøtte fylt med baller av ulike farger, og dette på kortest mulig tid. Leken ble organisert i grupper på seks elever av gangen. De startet med de eldste barna, og avsluttet med de yngste i "babyclass".

Etter at hver gruppe var ferdig med leken, applauderte de resterende barna og sang for dem. Mot slutten fikk jeg også delta i leken ved å ta rollen som lærer og delegere de fargede ballene. Denne aktiviteten varte i omtrent én time, og når den var over ryddet barna selv ballene før det var tid for lunsj.

Barna hentet matpakkene sine i hyllene på siden av rommet, og fant et sted å sitte i den dannede sirkelen på gulvet. Her spiste de mens læreren gikk rundt og delte ut drikke til de som ønsket det. Det var interessant å observere at selv om klasserommet hadde bord og stoler, ble gulvet brukt som hovedområde for aktivitetene.

Det jeg tok med meg etter denne opplevelsen var at elevene ved skolen var langt mer aktive enn de norske førsteklassingene. Klasserommet hadde direkte tilgang til et uteareal, noe som var til stor fordel for barna, slik at de både kunne få utløp for energien sin og utforske den omkringliggende naturen. Dette er definitivt noe jeg vil ta med meg videre i mitt eget prosjekt.

Oppsummering av observasjonene

Gjennom mine observasjoner har jeg fått innsikt i hvordan ulike klasserom med forskjellige pedagogiske tilnærminger fungerer. Holen Skole ga meg en klar forståelse av hva som fungerte og ikke fungerte med hensyn til innredning. Montessoriskolen ga meg verdifulle innspill i hva barna likte å gjøre, mens Steinerskolen ga meg den hjemlige og trygge følelsen jeg ønsker å etterstrebe.

Under observasjonene på de ulike skolene ble jeg også spesielt interessert i hvordan elevene spiste måltidene under dagen. På Holen Skole benyttet de den bakre delen av klasserommet, innredet med bord og stoler. Montessoriskolen brukte de samme møblene som ble brukt til undervisning, og Steinerskolen satte elevene seg på kjøkkenet, noe som ytterligere forsterket følelsen av hjemlighet. På skolen i Kampala observerte jeg en annen tilnærming. Elevene satt i sirkel på gulvet, noe som skapte en følelse av nærhet og samhold. Dette fikk meg til å reflektere over hvordan man kan gjøre bespisningen til en spesiell og positiv opplevelse, i stedet for en rutinemessig handling.

Noen gjennomgående trekk blant de ulike skolene var fokuset på åpen gulvplass og møbler tilpasset barnas høyde, både Montessoriskolen og skolen i Kampala brukte dette prinsippet i innredningen. Skolen i Kampala hadde også likhetstrekk med Steinerskolen i form av at begge hadde sterk tilknytning til uteområdet. Disse observasjonene har gitt meg verdifull innsikt som jeg tar med meg videre.

3.1.2 SPØRREUNDERSØKELSE

I prosjektet "Fargespill" fikk jeg og andre medstudenter muligheten til å samarbeide med Fridalen Skole, for å designe en lysfestival sammen med elevene. Elevene på de ulike trinnene fikk ulike oppgaver de skulle gjennomføre i forberedelsen til festivalen, blant annet konseptutvikling og designprosess.

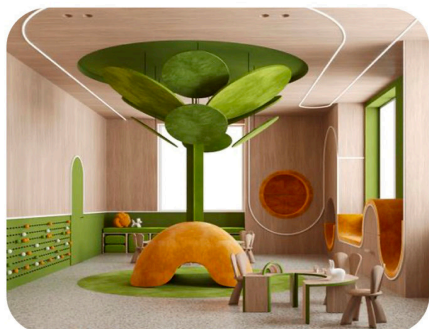
Dette var en verdifull anledning til å få kontakt med målgruppen i mitt eget prosjekt, og fikk tillatelse til å snakke med førsteklassingene for å innhente deres perspektiver på ulike typer klasseromsinnredning. For å gjøre dette utarbeidet jeg to spørsmål, med 3 bildealternativer som svar.

Jeg besøkte fire førsteklasser på Fridalen Skole og spurte totalt 41 førsteklassinger. Resultatet viste noe variasjon i svarene, men også tydelige preferanser for de ulike alternativene jeg presenterte.

Etter å ha samlet alle svarene og utarbeidet diagrammer, var dette resultatet:

Under det første spørsmålet observerte jeg at flest jenter foretrakk alternativ A fordi de mente overflatene så myke ut. Guttene valgte derimot alternativ B på grunn av større rom for aktivitet. Dette mønsteret gjentok seg også under det andre spørsmålet, der jentene likte tilgangen til uteområdet i alternativ A, mens guttene foretrakk de fargerike overflatene i alternativ B. Disse funnene har gitt meg verdifull innsikt i hva barna ønsker seg i et klasserom som vil bli tatt hensyn til i den endelige planløsningen til prosjektet.

Hvilket klasserom vil du helst leke i?

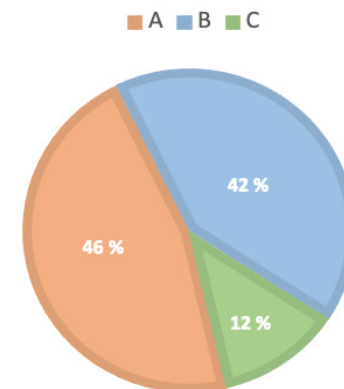
A

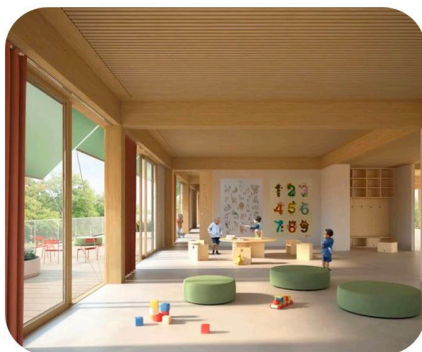
B

C

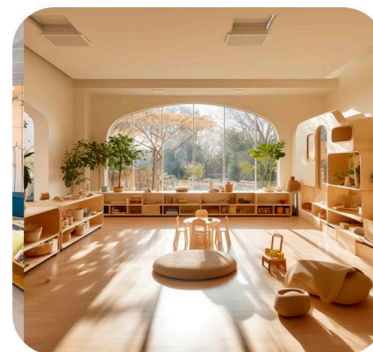
Hvilket klasserom vil du helst lære i?

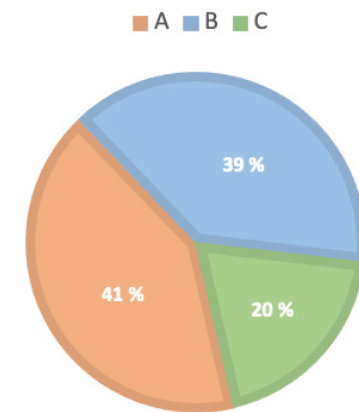
A

B

C

Figur 7. - 12. Ulike prosjekter

3.1.3 NORPART COMMON GROUND - UGANDA

Under oppholdet i Uganda deltok jeg i et kurs som viste seg å ha stor påvirkning på mitt prosjekt. Kurset dreiet seg om å bruke naturlige materialer funnet rundt oss i naturen, til å skape ulike soner på campuset vi bodde på. Noen grupper bygget vegger av plastflasker, mens gruppen jeg var på ønsket å bruke materialet bambus. Grunnlaget for dette var at elementene ikke skulle skille seg for mye ut fra den omkringliggende naturen. Bambustrærne ble kuttet ned, delt opp og flettet sammen til å lage vegger, tak, stolper og sittemøbler.

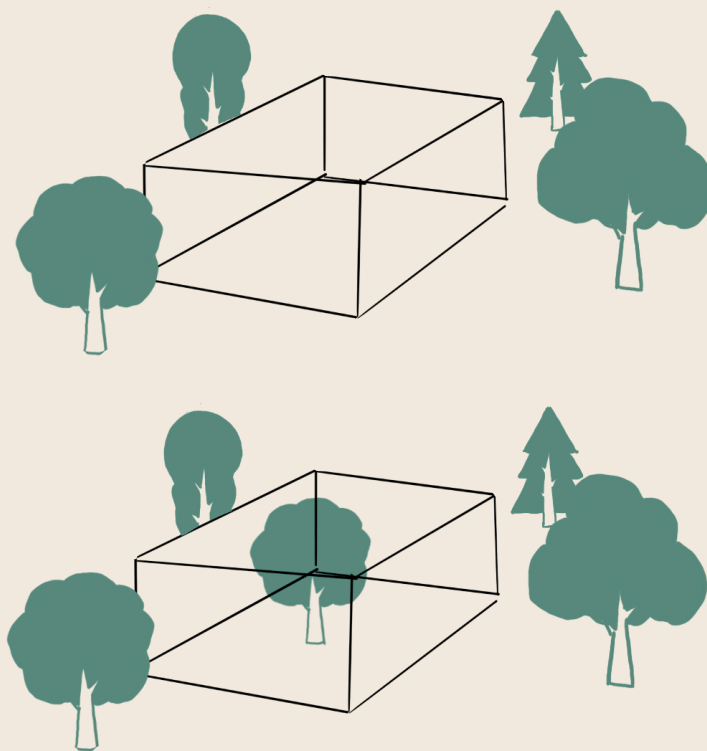
Dette prosjektet bevisstgjorde meg på betydningen av å tilbringe tid utendørs og viktigheten av å tilrettelegge for det. Uteområdet vi skapte ble brukt av kunstelever til tegning og maling, musikkelever til låtskriving og øvinger, samt litteraturstudenter som benyttet det fine været til å lese en bok utendørs. Dette viste meg at et uteområde kan være svært fleksibelt så lenge det har noen få, men nødvendige elementer.

3.1.4 KONSEPT

Erfaringen jeg fikk i Uganda viste meg hvor viktig uteområdet var for både små og eldre elever på skolen. På barneskolen jeg besøkte foregikk undervisningen stort sett utendørs, noe som også var tilfelle for min undervisning på campuset.

Denne opplevelsen inspirerte meg til å utvikle et konsept for prosjektet mitt: å redusere skillet mellom utendørs- og innemiljøet ved å integrere naturlige elementer fra omgivelsene inn i klasserommet. Målet med dette konseptet er å oppmuntre elevene til å utvide klasserommets rammer og utnytte uteområdet til læring og utforskning.

3.2 SEKUNDÆR DATAINNSAMLING

For å sikre en grundig innsamling av informasjon, har jeg også utført sekundær datainnsamling. Dette omfatter bruk av allerede eksisterende data samlet inn av andre kilder, og som er tilgjengelige for alle. Ved å kombinere begge tilnærminger, søker jeg å få et fullstendig bilde av skolemiljøets dynamikk og behov.

Dette har jeg gjort ved å se på vinnerne av "Årets skolebygg" for å forstå dagens situasjon og trender innen klasseromsarkitektur. Videre har jeg også studert inndelingen av skolens funksjoner, og arealberegninger.

3.2.1 ÅRETS SKOLEBYGG

"Årets Skolebygg" er en prisutdeling organisert av Nohrcon, et selskap med fokus på fremtidens skolebygg. Formålet med prisen er å hedre vellykkede skoleprosjekter og fungere som en inspirasjonskilde for andre aktører i bransjen.

For å forstå hva som ligger bak suksessen til disse prisvinnende prosjektene, vil jeg dykke dypere inn i hvilke kvaliteter de har blitt anerkjent for. Ved å analysere og sammenligne disse prosjektene kan jeg få verdifulle innsikter som vil veilede meg videre i utviklingen av prosjektet.

VINNERE AV ÅRETS SKOLEBYGG DE SISTE ÅRENE

2021

Torvbråten skole,
Asker kommune

2022

KFskolen,
Stavanger, Stavanger kommune

2023

Stangaland skole,
Kjøpervik, Karmøy Kommune

Figur 13. Torvbråten Skole, fasade

Vinneren av Årets skolebygg i 2021 var Torvbråten skole i Asker kommune. Strukturen består av to fløyer, en flerbrukshall og er landets andre svanemerkede massivtreskole. Med 17 klasserom for 476 elever og 40 ansatte, ble skolen spesielt anerkjent for sitt tidløse design, innovative løsninger og stimulerende læringsmiljøer (Nohrcon, 2021).

Rektoren delte:

"Vår visjon er 'Livslyst i lek og læring', og vi ser at våre elever virkelig setter pris på sin nye skole og trives med dens arkitektur. Dette er avgjørende for å opprettholde motivasjon og fremme læring."

Jeg personlig mener at dette prosjektet kunne ha blitt betydelig forbedret ved inkludering av flere farger. Selv med fine treoverflater, oppleves arealer som klasserommet fortsatt som sterile og uinspirerende.

Torvbråten skole,
Asker kommune

VINNER AV ÅRETS SKOLEBYGG 2021

Figur 14. Torvbråten Skole, fellesareal

Figur 15. Torvbråten Skole, klasserom

VINNER AV ÅRETS SKOLEBYGG 2022

Figur 16. KF Skolen, korridor

Figur 17. KF Skolen, klasserom

Figur 18. KF Skolen, fasade

Vinneren av Årets skolebygg i 2022 var KFskolen i Stavanger, en kristen friskole som har 360 elever fra 1. til 10. klasse. Det var et spesielt år, da Holen Skole i Bergen også var nominert. Vinnerprosjektet ble hyllet for å skille seg ut som et skolebygg og for å gjenspeile den gamle trehusbebyggelsen som Stavanger er kjent for (Nohrcon, 2022).

Rektor delte:

"Målet med den nye KFskolen er å gi barn de optimale rammene for å vokse opp til det Gud har skapt de til å være – et bygg hvor læring, danning og utvikling av identitet kan gå hånd i hånd. I samarbeid med arkitektene, byggeleder og entreprenør hadde vi høyt fokus på å skape areal til læring både i klasserom og ellers i skolen. Gjennom 10 kreative rom som er knyttet til klasserommene finnes det areal hvor bruk av hele mennesket står i fokus. Elevene, ansatte og rektor har i hele prosjektet fått være involvert."

Min oppfatning av denne skolen er at den utmerker seg med sterke arkitektoniske trekk, spesielt med det gjennomgående eksponerte treverket. Det er gjort et godt forsøk på å skape soner for aktiviteter utenom de vanlige rommene, som for eksempel i korridorene. Likevel mener jeg også her at klasserommene kunne vært forbedret.

Figur 19. Stangaland Skole, fasade

Vinneren av Årets Skolebygg i 2023, Stangaland skole i Kopervik, erstattet to barneskoler og ble området største med plass til 700 elever og 100 ansatte. Prosjektet ble hyllet for å være en solid plattform for skole, kultur, korps og idrett, med et sterkt fokus på både miljø og mennesker. Som den tredje norske skolen til å motta svanemerket, demonstrerte den en forpliktelse til bærekraftige prinsipper (Nohrcon, 2023).

Jarle Nilsen, Ordfører delte:

"Skolen er moderne og funksjonell og er godt tilrettelagt for god, variert og fremtidsrettet pedagogikk. Skoleområde identifiserer skolens motto: trygg – aktiv – nysgjerrig. Skolen imøtekommer pedagogenes ønsker om fleksible store klasserom, fagrom og egne innganger for hvert trinn og elevenes ønsker om møteplasser og uteområder som motiverer til aktivitet hvor alle kan være med."

Jeg er imponert over dette prosjektet og ser frem til å dra nytte av de smarte fargevalgene som er gjort. Til tross for at klasserommene har lignende elementer, skaper bruken av farger en varm atmosfære som støtter læringsmiljøet. Jeg setter også pris på at det er lagt til rette for soner for aktivitet og lek, noe jeg mener er svært viktig for en stimulerende læringsopplevelse.

52

Stangaland skole,
Kopervik, Karmøy Kommune

VINNER AV ÅRETS SKOLEBYGG 2023

Figur 20. Stangaland Skole, lese krok

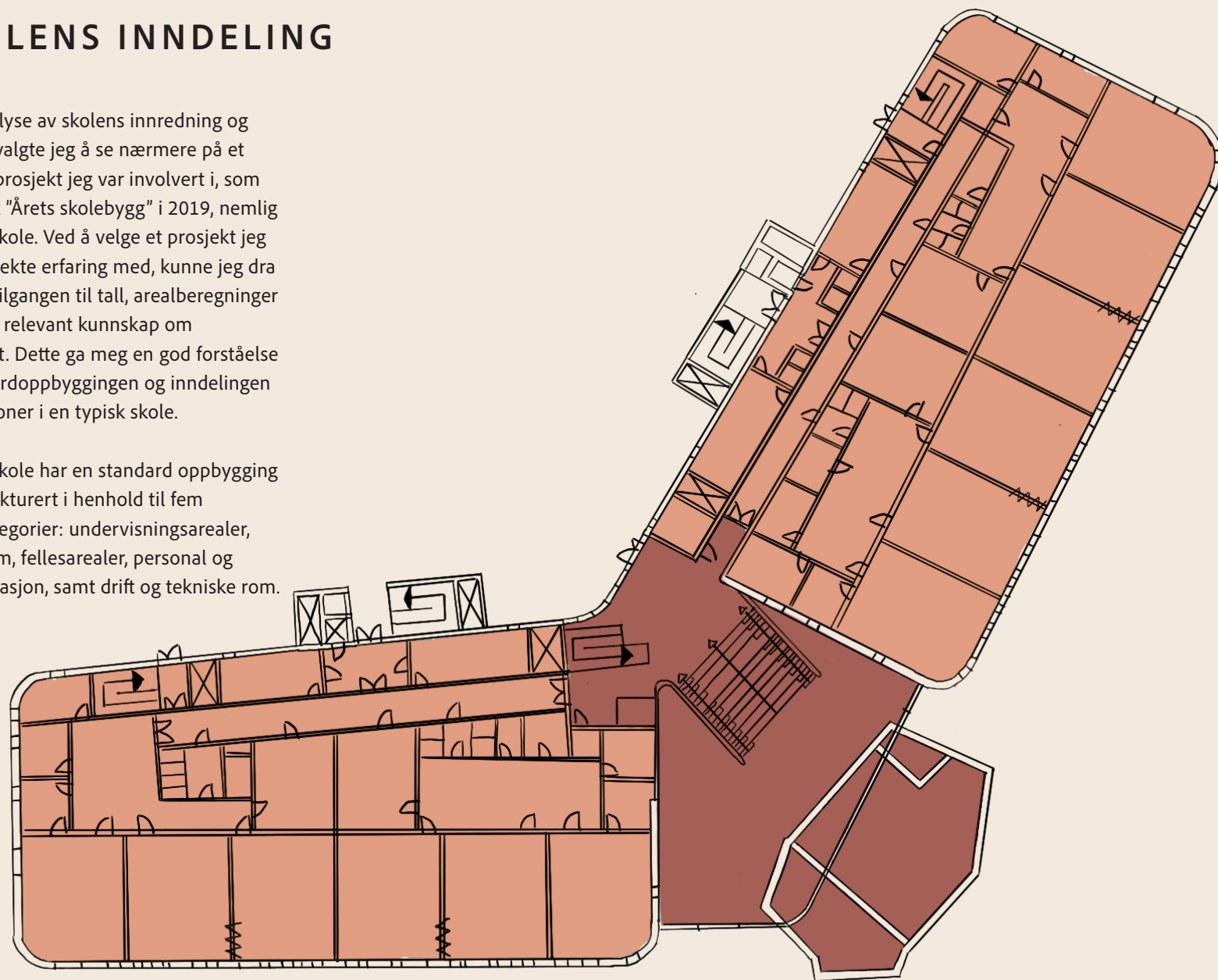
Figur 21. Stangaland Skole, klasserom

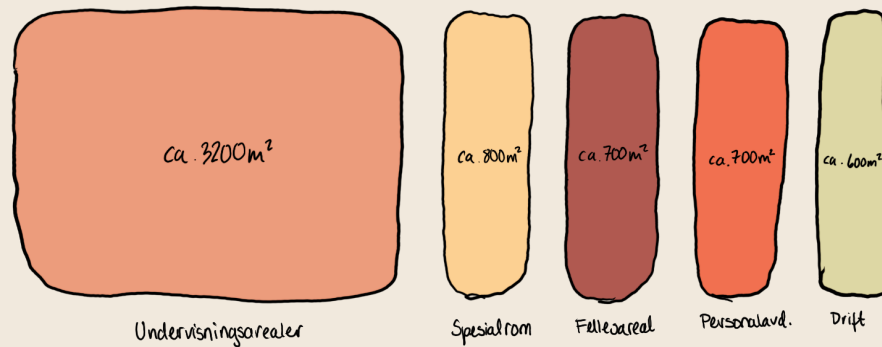
Etter å ha gjennomgått de tre siste vinnerne av prisen for Årets skolebygg, har jeg lagt merke til et økende bruk av farger og variasjon i materialer, men jeg ser at de lekne og inspirerende områdene fortsatt hovedsakelig finnes utenfor klasserommene. Dette har fått meg til å reflektere over behovet for å integrere lekne og stimulerende elementer direkte inn i klasserommene. Jeg ser verdien av å bygge videre på den pågående utviklingen av innredning i skolebygg, men ønsker å inkludere klasserommene mer aktivt i denne prosessen. Dette vil bidra til å skape et enda mer dynamisk og inspirerende læringsmiljø for elevene.

3.2.2 SKOLENS INNDELING

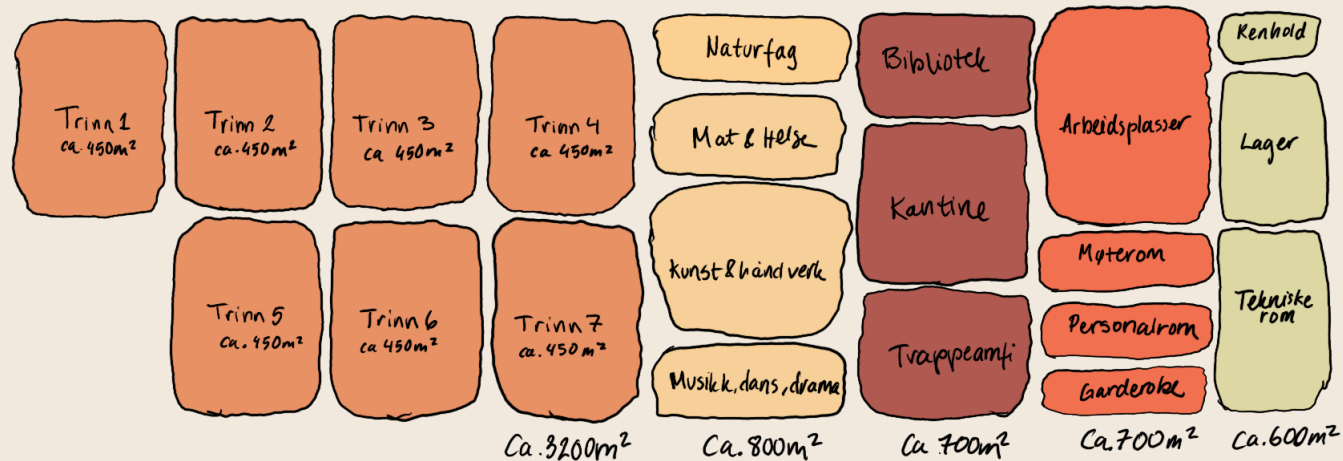
I min analyse av skolens innredning og struktur, valgte jeg å se nærmere på et tidligere prosjekt jeg var involvert i, som også vant "Årets skolebygg" i 2019, nemlig Bjørlien skole. Ved å velge et prosjekt jeg hadde direkte erfaring med, kunne jeg dra nytte av tilgangen til tall, arealberegninger og annen relevant kunnskap om prosjektet. Dette ga meg en god forståelse av standardoppbyggingen og inndelingen av funksjoner i en typisk skole.

Bjørlien skole har en standard oppbygging og er strukturert i henhold til fem hovedkategorier: undervisningsarealer, spesialrom, fellesarealer, personal og administrasjon, samt drift og tekniske rom.

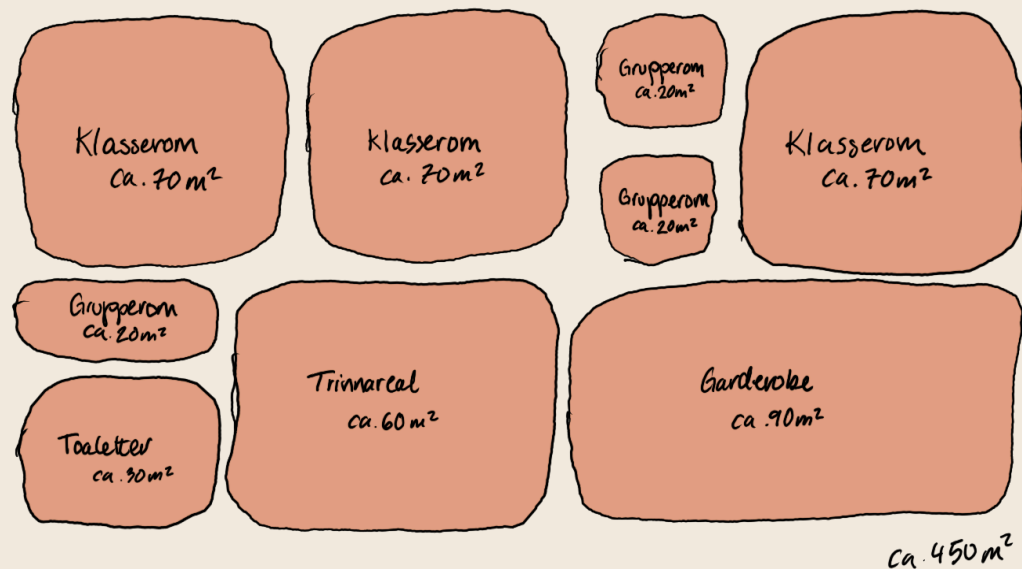
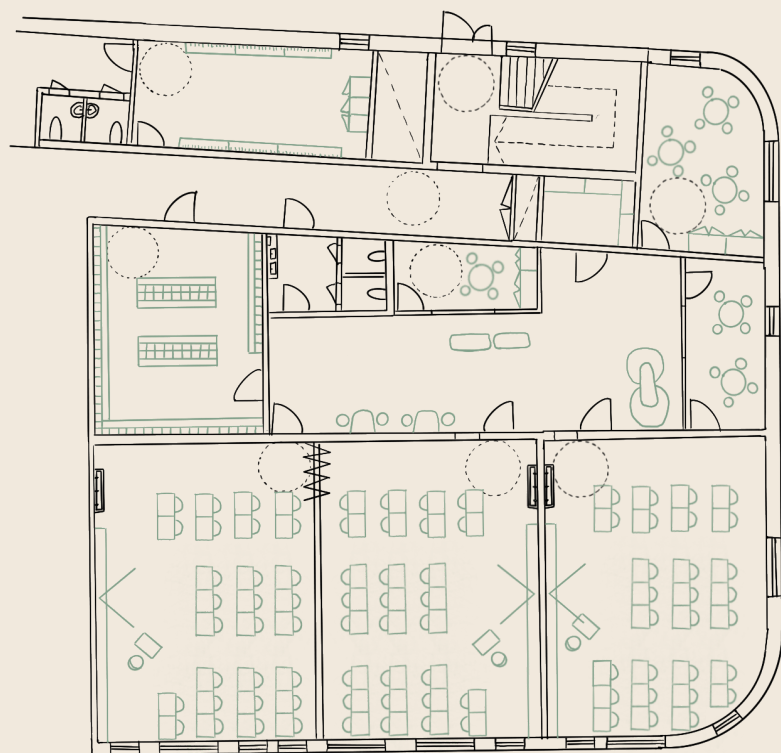

Undervisningsarealene består av trinntorg med klasserom, grupperom og fellesområder for elevene innenfor hvert trinn. Spesialrommene inkluderer fasiliteter for fag som naturfag, mat og helse, kunst og håndverk, samt musikk, dans og drama. Fellesarealene omfatter steder som kantiner, felles amfier og bibliotek, som er tilgjengelig for alle på skolen. Personal/ administrasjon består av arbeidsplasser for lærere og andre ansatte, i tillegg til personalrom og garderobes. Til slutt, inkluderer driftskategorien rom for lager, renholdsutstyr og tekniske installasjoner. Denne strukturen gir et helhetlig bilde av hvordan funksjonene på skolen er organisert og fordelt.

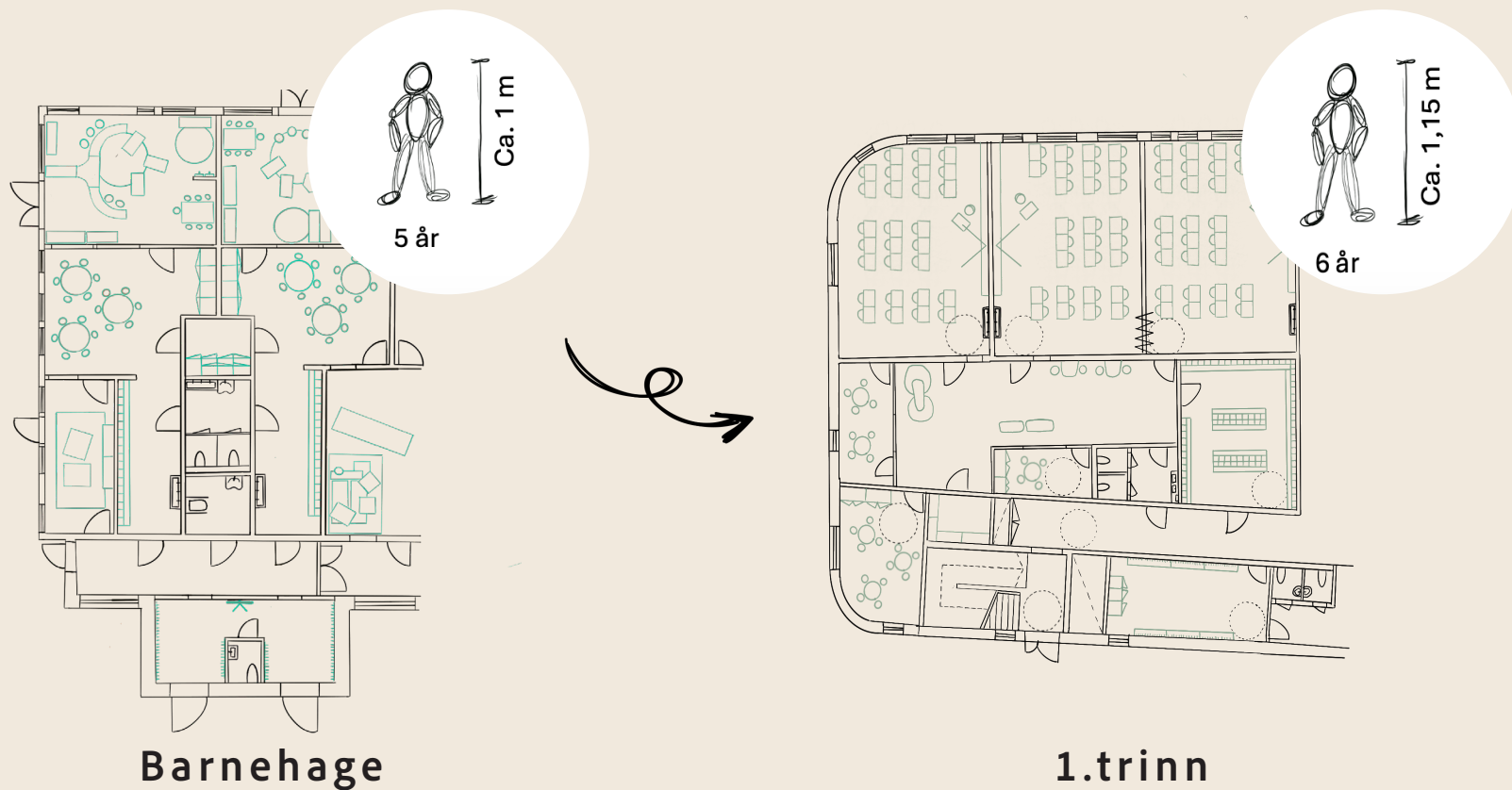

Prinsippet for trinntorget er fleksibelt og kan tilpasses ulike innredningslayouter. Likevel har jeg laget et diagram som illustrerer en vanlig struktur som gjentar seg. Denne strukturen representerer et typisk trinnområde bestående av tre klasserom, hvert med tilknyttede grupperom, garderober og toaletter, samt et fellesareal.

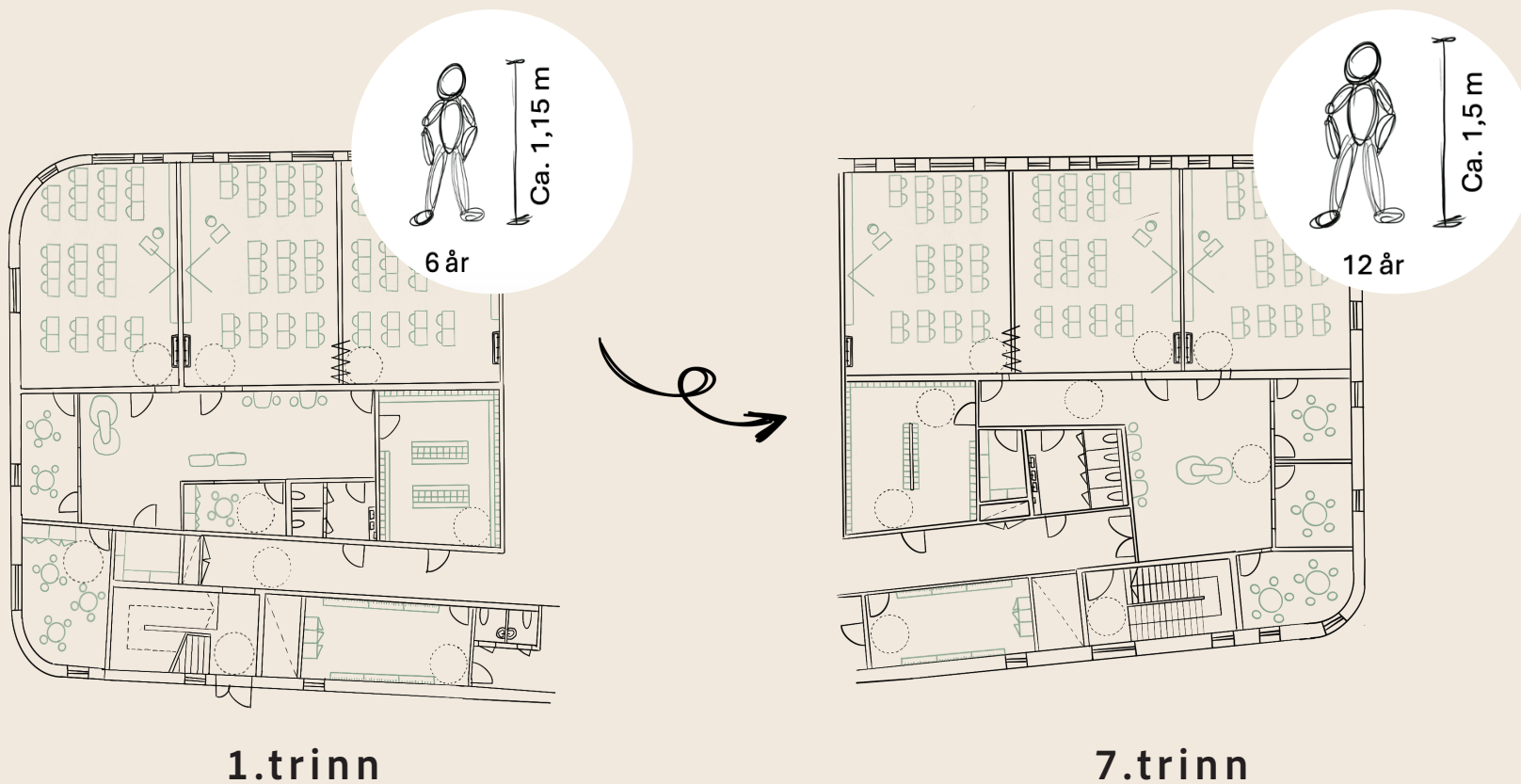

Plantegningen demonstrerer den standardiserte oppbyggingen av et trinnområde, med denne spesifikke inndelingen av rom. Selv om elevene gradvis beveger seg mellom trinnene i løpet av skoleårene, forblir romstrukturen i trinnområdet stort sett uendret.

HVORFOR ER OVERGANGEN FRA BARNEHAGE TIL SKOLE SÅ STOR?

MEN OVERGANGEN FRA 1. TIL 7.TRINN SÅ LITEN?

Det er bemerkelsesverdig at trinntorget har en lik utforming både for førsteklassinger og sjuendeklassinger, til tross for de betydelige forskjellene i deres behov. Dette indikerer at det ikke er tilstrekkelige tilpasninger i innredningen til de ulike utviklingsstadiene gjennom skolegangen.

Denne observasjonen understreker viktigheten av å prioritere klasserommene for førsteklassingene, da dette representerer deres første inntrykk av skolen. Ved å skape et stimulerende og trygt miljø i klasserommene fra begynnelsen av, kan vi legge grunnlaget for en positiv skoleerfaring og en jevn overgang fra barnehage til skole.

For å maksimere effekten av skolens ressurser, er det nødvendig å tilpasse klasserommene til behovene til elevene på hvert trinn. Dette vil sikre at læringsmiljøet er optimalt for deres utviklingstrinn, pedagogiske krav og velvære.

3.2.3 AREALBEREGNING OG ELEVANTALL

For å sikre en strukturert designprosess fra starten av, var det avgjørende for meg å først etablere tydelige retningslinjer for arealbehov og elevkapasitet. Dette gjorde det mulig å sette klare rammer for innredningen og skissere løsninger effektivt, samtidig som det garanterte at rommet oppfylte de nødvendige standardene og kravene for et optimalt læringsmiljø.

**2,5 kvm
pr elev**

Ifølge Helsedirektoratets forskrift om utforming og innredning i skoler bør klasserommet ha et areal på minst 2,5 kvadratmeter per elev, dersom det ikke er tilleggsarealer i nærheten av klasserommet (Helsedirektoratet, 2023). Dette sikrer tilstrekkelig plass for elevene og et optimalt læringsmiljø.

**6 kvm
pr lærer**

I tillegg må det tas hensyn til arealbehovet for de ansatte. For læreren anbefales et gulvareal på minst 6,0 kvadratmeter per arbeidstaker i rommet, ifølge Arbeidstilsynets veileder til forskriften om arbeidsplasser og arbeidslokaler (Arbeidstilsynet, 2017). Disse retningslinjene er viktige for å sikre et tilfredsstillende arbeidsmiljø både for elever og lærere.

20 elever

Basert på NIFUs utvalgsundersøkelse om klasse- og gruppestørrelse til skoleledere i 2022, er gjennomsnittlig klassestørrelse rundt 17 elever, beregnet utifra data fra 288 skoler (NIFU, 2023). Avvik kan forekomme, med noen skoler har flere elever og andre færre. Derfor har jeg valgt å innrede klasserommene for 20 elever, for å imøtekomme variasjoner i elevtallet.

2-3 lærere

Normen for lærertetthet fastsetter at det bør være maksimalt 15 elever per lærer på 1.-4. trinn (Utdanningsdirektoratet, 2022-2023). Basert på min erfaring, er det vanlig å ha minst 2-3 lærere per klasse for første trinnet, for å sikre tilstrekkelig oppfølging og individuell støtte til elevene.

KLASSEROMSSTØRRELSE

= min. 68 kvm

50 kvm
til elever

18 kvm
til lærere

ELEVANTALL

20 elever

4.0

DESIGN PROSESS

Innredningen av et reelt prosjekt gjennomgår flere faser fra de tidlige konseptuelle stadiene til de detaljerte og tekniske planleggingsfasene. Hver fase har sitt formål og sin egenartede tilnærming til utforming og planlegging, og jeg har valgt å bruke samme tilnærming i presentasjonen av designprosessen i dette prosjektet.

Underkapitlene er dermed organisert etter de typiske fasene i et prosjekt som interiørarkitekten er involvert i: mulighetsstudie, skisseprosjekt, forprosjekt og detaljprosjekt. Denne strukturen gjenspeiler den naturlige progresjonen fra idegenerering til fullstendig materialisering av designkonseptet, og gir et helhetlig bilde av hvordan innredningen utvikler seg gjennom hver fase av prosjektet.

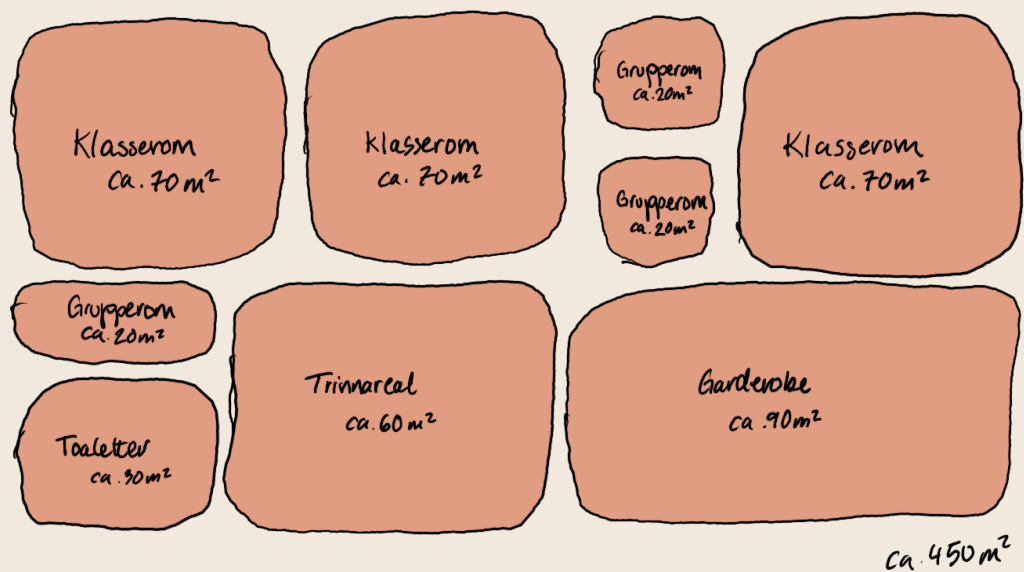
En sentral del av designprosessen har vært å integrere all den innsamlede informasjonen fra tidligere stadier i prosjektet, og anvende dette i utviklingen av løsningen. Dette har involvert regelmessig tilbakevending til prosjektet for å hente nye ideer og elementer som kan berike prosessen ytterligere. Denne tilnærmingen har bidratt til å sikre at løsningene utvikler seg i tråd med prosjektets mål og behovene til brukerne.

4.1 FASE 1: MULIGHETSSTUDIE

I denne fasen var hovedfokuset å utforske ulike ideer og potensielle løsninger for prosjektet gjennom utarbeidelse av grove skisser som illustrerte romfordelingen, samt konseptutvikling og eksperimentering med 3D-modeller. Den grundige utforskningen av ulike layouter og romplasseringer var rettet mot å finne den mest hensiktsmessige og funksjonelle løsningen. Ved å visualisere konseptene gjennom 3D-modellering, oppnådde jeg en mer realistisk fremstilling som bidro til en dypere forståelse av hvordan de ulike elementene ville samspille i den endelige løsningen.

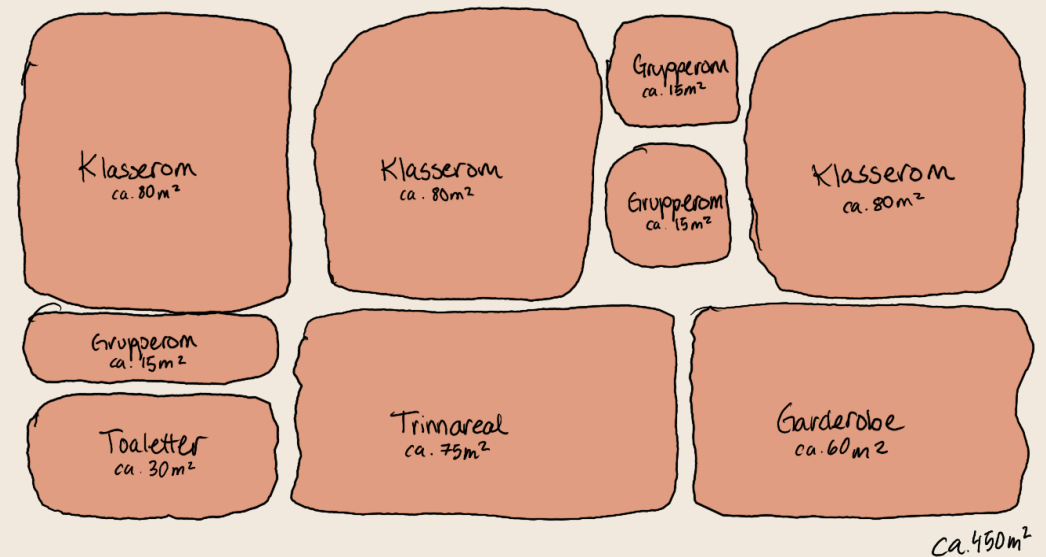
4.1.1 AREAL EKSPERIMENTERING

For eksperimenteringen tok jeg utgangspunkt i diagrammet for trinntorget som ble presentert under skolens inndeling. Mitt første steg var å utforske mulighetene for å flytte på arealene for å se om det ville føre til en forbedret løsning. Dette innebar å eksperimentere med ulike plasseringer og disposisjoner av rommene for å vurdere hvordan det ville påvirke funksjonaliteten og flyten i trinntorget.

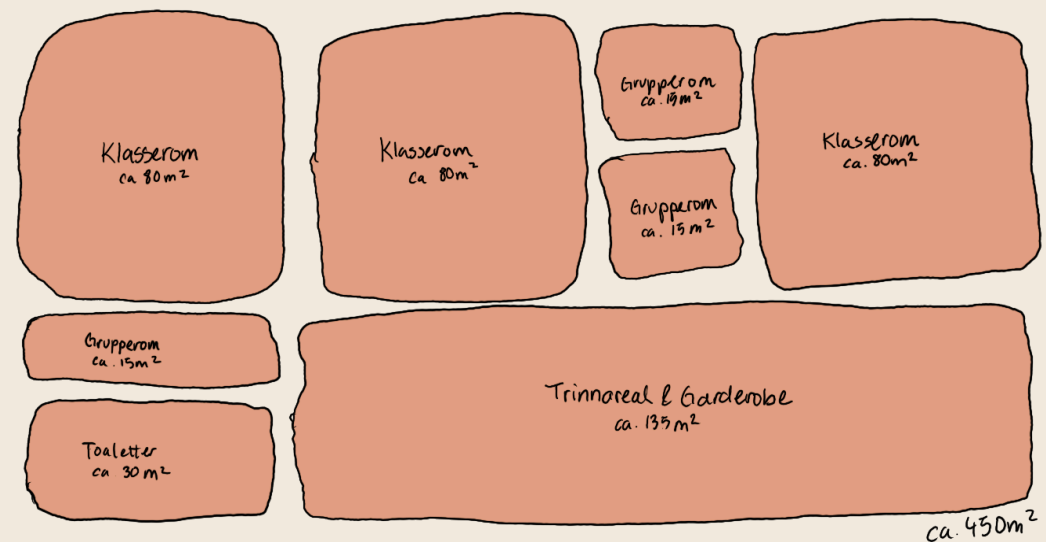
ALTERNATIV 1

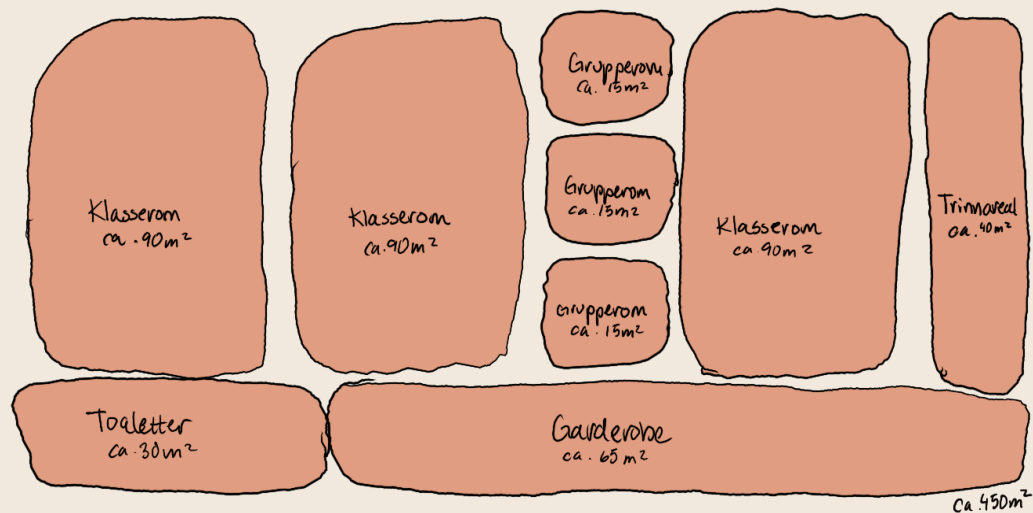
Dette alternativet prioriterer større klasserom, men på bekostning av mindre garderobe og noe redusert størrelse på grupperommene. Fordelene inkluderer mer romslige klasserom, som potensielt kan gi bedre arbeidsforhold og muligheter for variert innredning. Imidlertid kan den mindre garderoben føre til utfordringer.

ALTERNATIV 2

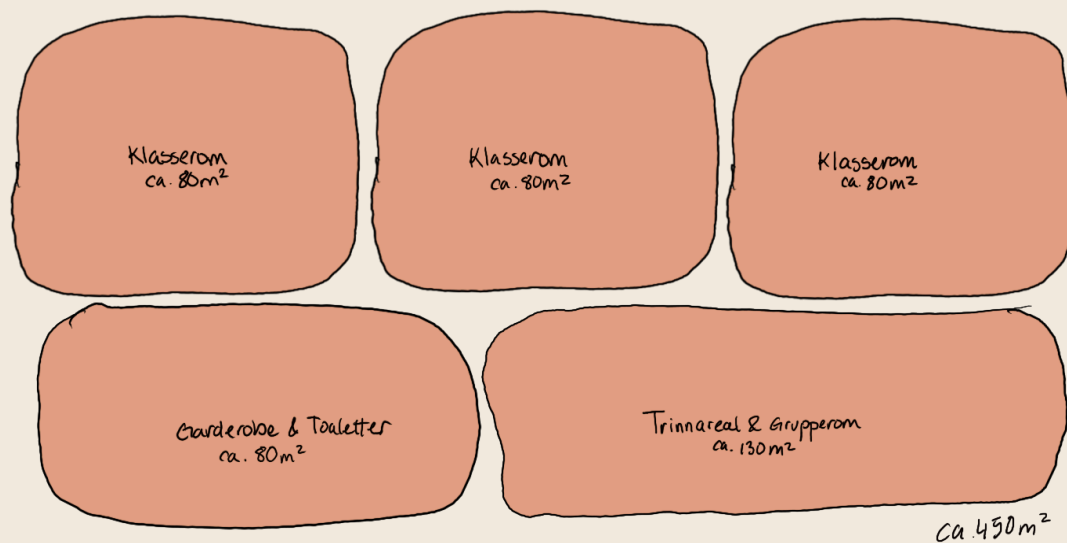
Denne løsningen innebærer å kombinere trinnareal og garderobe i ett åpent rom. Fordelene inkluderer en mer åpen atmosfære, som kan fremme samarbeid og sosial interaksjon blant elevene. Imidlertid kan mangelen på en separat garderobe føre til rot og forstyrrelser det åpne arealet, samt vannsøl og problemer med renhold.

ALTERNATIV 3

I dette alternativet er klasserommene betydelig større, da store deler av fellesarealet er integrert i klasserommene. Dette vil gi store muligheter for klasseromsinnredningen, men mindre fellesareal gir mindre rom for å samles.

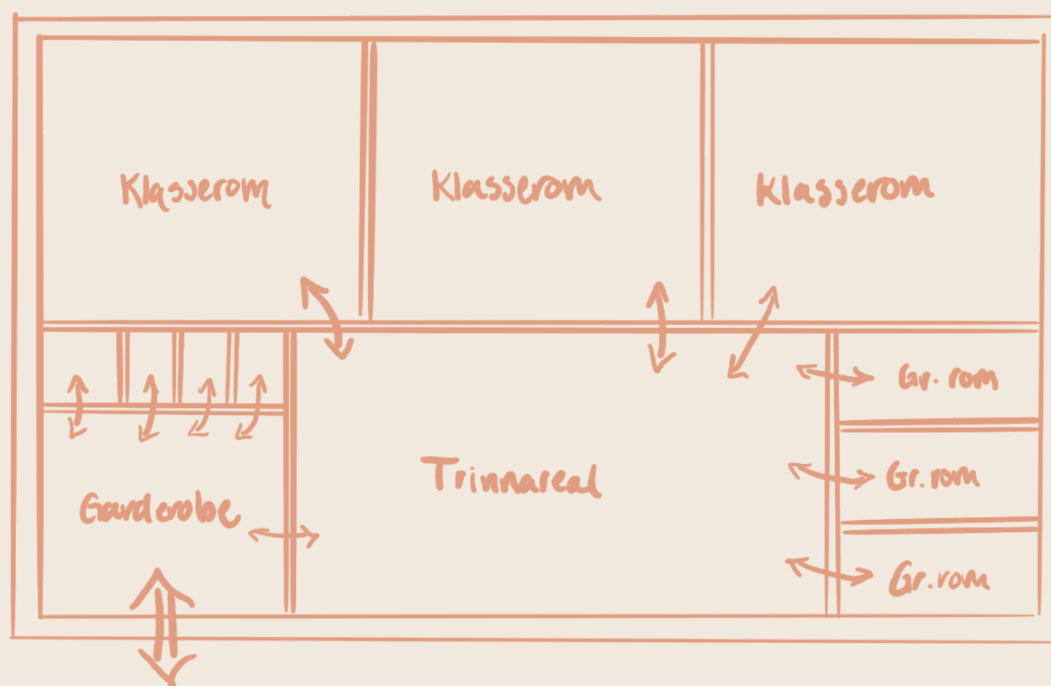

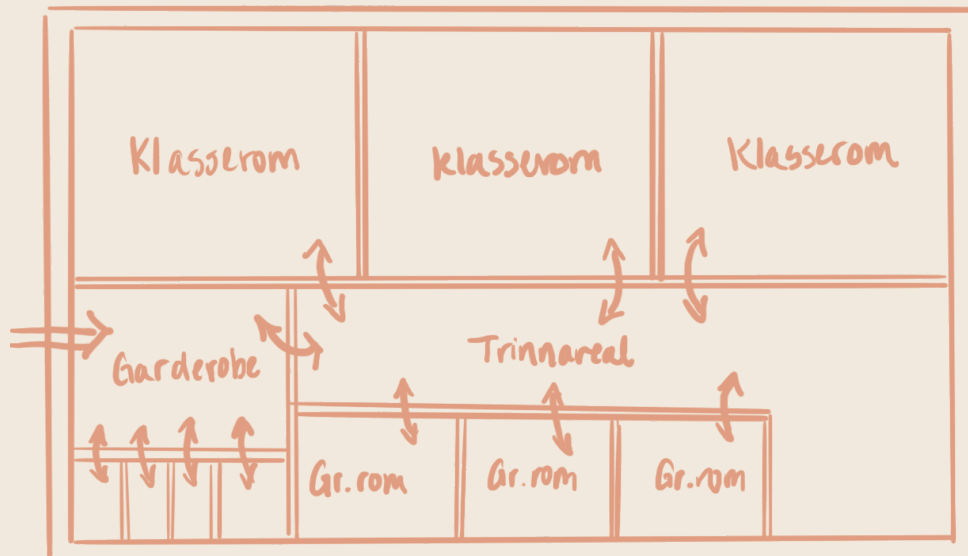
ALTERNATIV 4

Dette alternativet innebærer litt større klasserom enn det opprinnelige diagrammet, integrering av grupperommene i trinnarealet og samling av toaletter og garderobe. Fordelene inkluderer romslige klasserom og effektiv bruk av fellesarealer, mens integreringen av grupperommene kan gi fleksibilitet og variasjon i bruken av rommene. Dette er en løsning jeg har troen på og ønsker å utforske mer.

Videre, ønsket jeg å tegne dette digitalt for å visualisere arealfordelingen i plan, og det ble raskt klart at det er mange muligheter for hvordan dette kunne realiseres. Tradisjonelt sett er både klasserom og grupperom plassert langs fasaden for å maksimere tilgangen til dagslys i undervisningsrommene, noe som har vært standarden jeg har fulgt i de fleste skoleprosjektene jeg har vært involvert i. Imidlertid ønsket jeg denne gangen å utfordre denne tankegangen og gi denne fasadeplassen tilbake til klasserommene, da det er disse rommene som er hovedfokuset i denne løsningen, og her elevene vil oppholde seg mest.

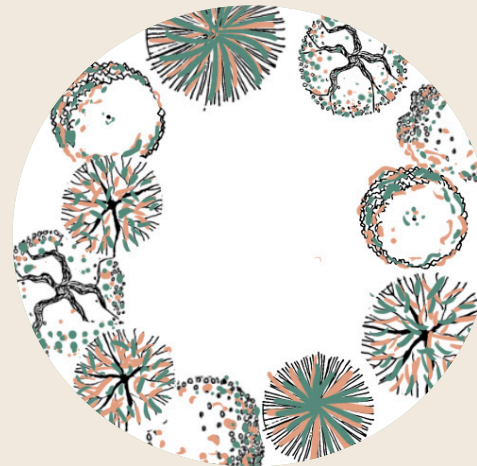
Plasseringen av klasserommene langs hele glassfasaden bidrar også til å styrke kontakten mellom klasserommene og naturen utenfor. Dette aspektet har vært særlig viktig for meg etter min tid i Uganda, hvor jeg ble bevisst på hvor fleksibelt utearealet kan være og hvordan det kan fungere som en utvidelse av klasserommet i seg selv.

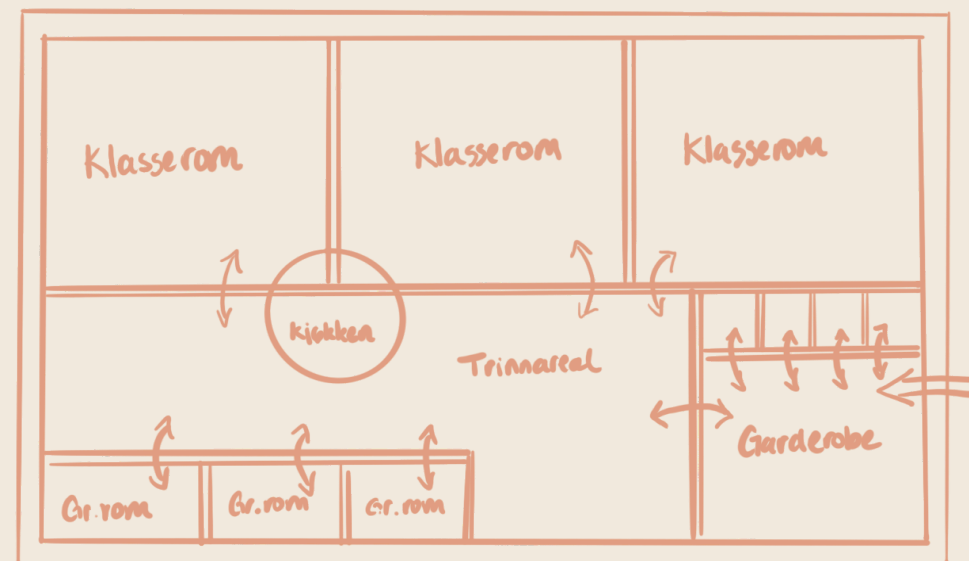
Etter å ha plassert klasserommene, begynte jeg å eksperimentere med ulike kombinasjoner av trinnarealer og grupperom, samt forskjellige måter å plassere garderoben i forhold til disse elementene.

I dette alternativet la jeg merke til at alle dørene samlet seg og skapte en lang gangbane eller korridor. Dette ble for meg dødplass da man ikke kan innrede i slike gangbaner. Jeg vil derfor utforske alternative layouter som bedre utnytter rommet og skaper en mer åpen og romslig atmosfære.

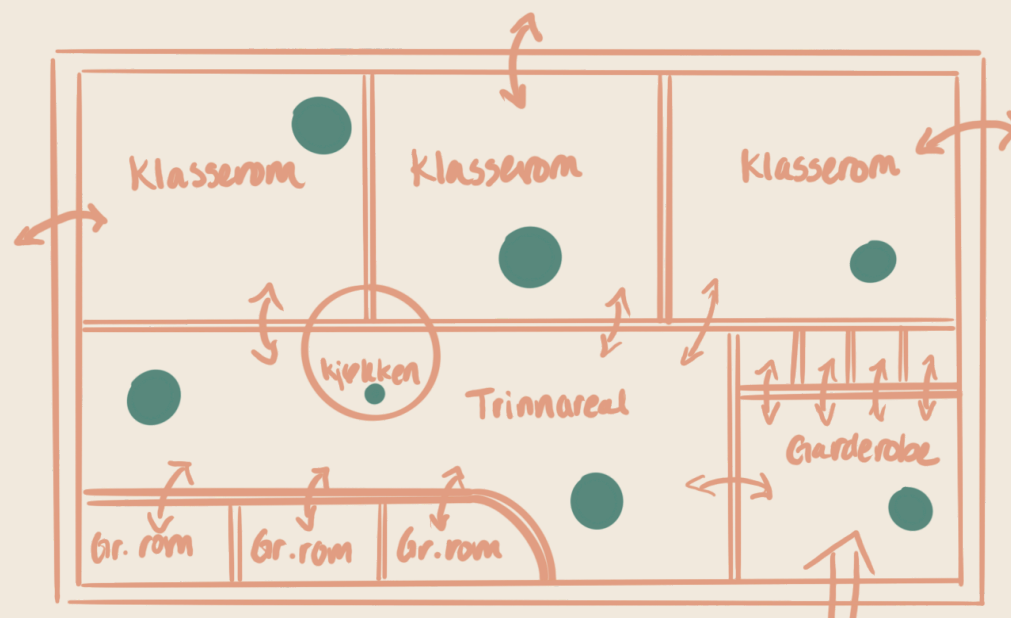

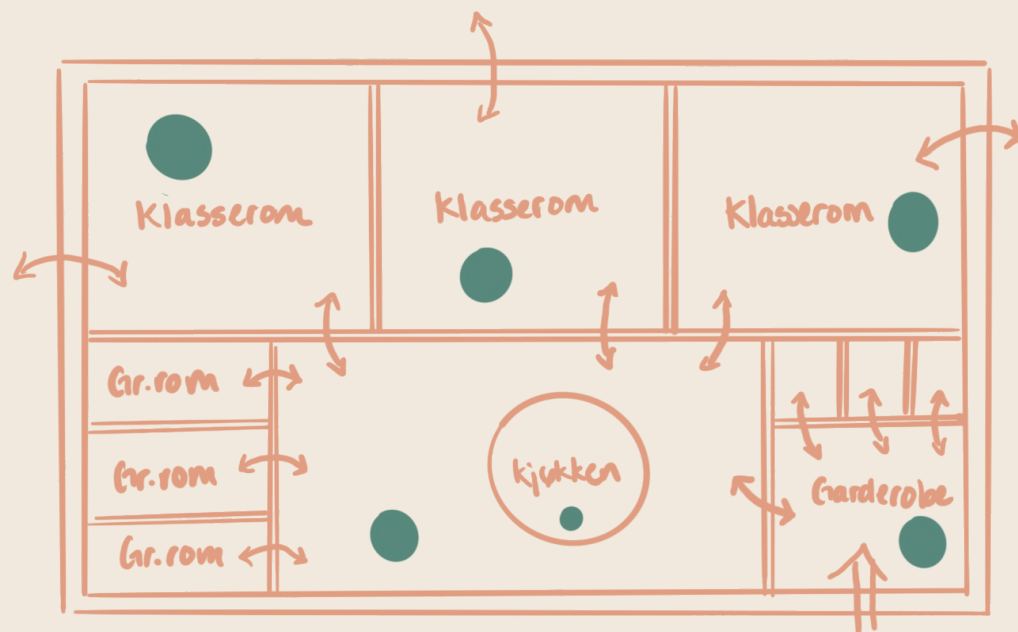
I dette alternativet ønsket jeg å innlemme sirkulære former ved å inkludere et samlingssted, inspirert av de naturlige samlingspunktene som ofte finnes i naturen. Ideen bak dette var å skape et sentralt område hvor elever kan samles og delta i ulike aktiviteter, samt fremme følelsen av fellesskap og tilhørighet. Ved å bruke sirkulære former kan jeg også skape en mer organisk og flytende design, som kan bidra til å skape en mer behagelig og inviterende atmosfære i rommet.

I forsøk på å videreutvikle løsningen, utførte jeg flere eksperimenter med plasseringen av sirkelen og utviklet dermed en skisse av denne løsningen. Her ønsket jeg å utforske muligheten av å gjøre samlingspunktet mer funksjonelt ved å omgjøre det til et kjøkken, tilgjengelig for både ansatte og elever. Tanken bak dette var å skape et sted hvor samling og samarbeid kunne skje i en uformell setting, samtidig som det kunne oppmuntre til fellesskap og sosialt samvær. Til tross for denne tilnærmingen, fortsatte jeg å oppleve at planen virket ganske stiv og lite fleksibel.

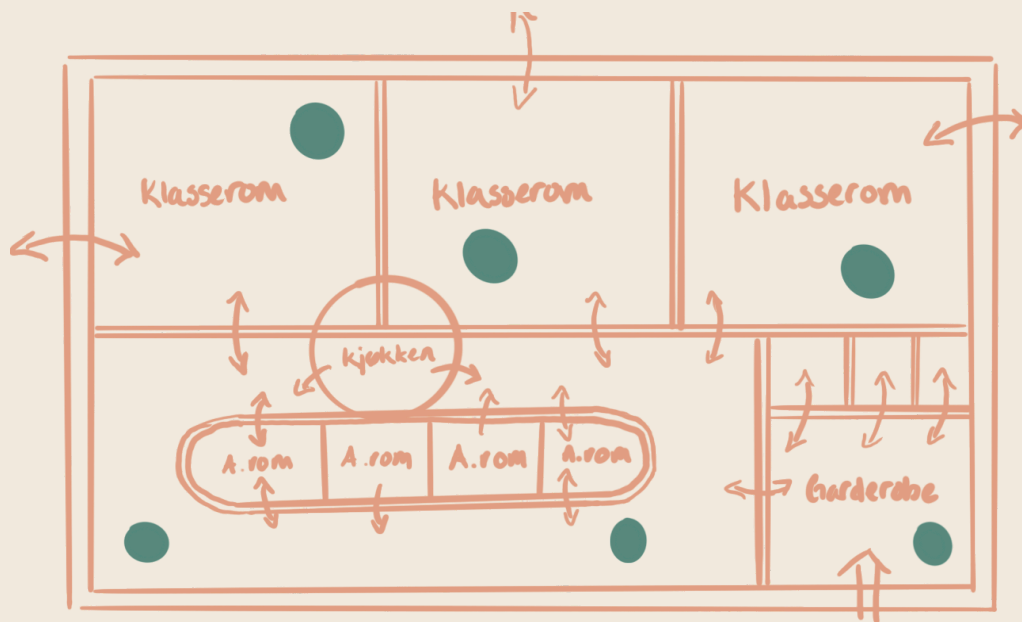

I denne varianten ønsket jeg å myke opp formene ytterligere ved å avrunde enda en vegg. Samtidig ønsket jeg å utforske hvordan jeg kunne skape en mer sømløs overgang mellom innendørs- og uterom ved å integrere noen av elementene fra uteområdet inn i trinntorget. I denne løsningen eksperimenterte jeg med å tegne inn sirkler som symboliserte trær. Disse trærne kunne ha flere funksjoner rundt om i trinntorget; for eksempel kunne de fungere som huler i klasserommene, mens de i garderoben kunne være hyller for elevenes eiendeler. Dette tilførte en lekenhet til formspråket uten å kreve store endringer.

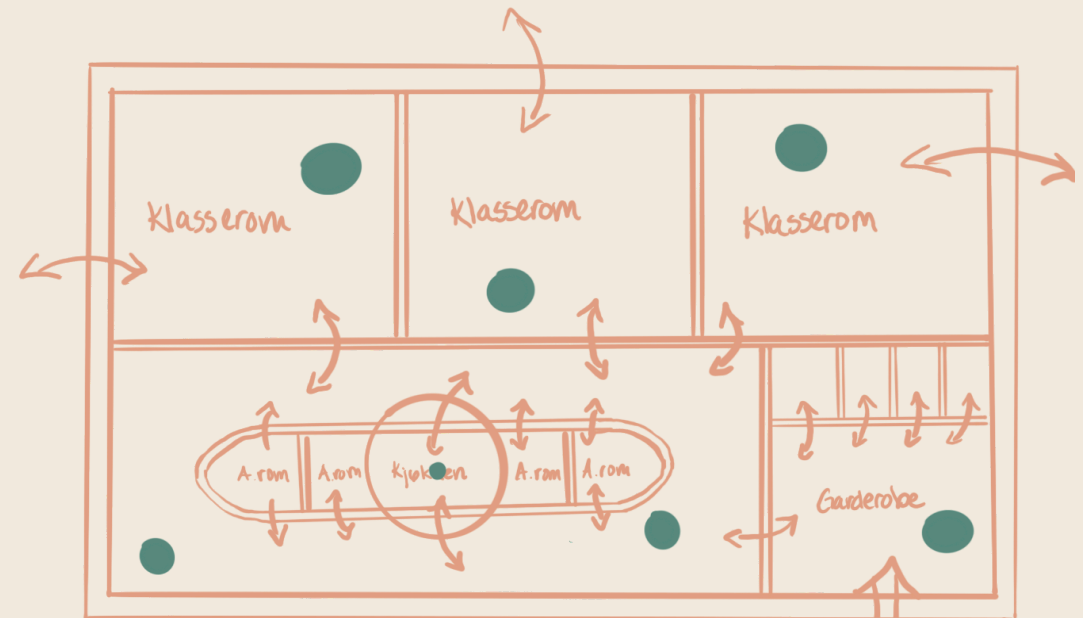
I denne skissen ønsket jeg å prøve å samle trinnarealet igjen, men jeg ble ikke fornøyd med den lange, smale formen på grupperommene. Det som derimot fungerte her var det åpne trinnarealet, som ga rom for en mer fleksibel bruk av plassen.

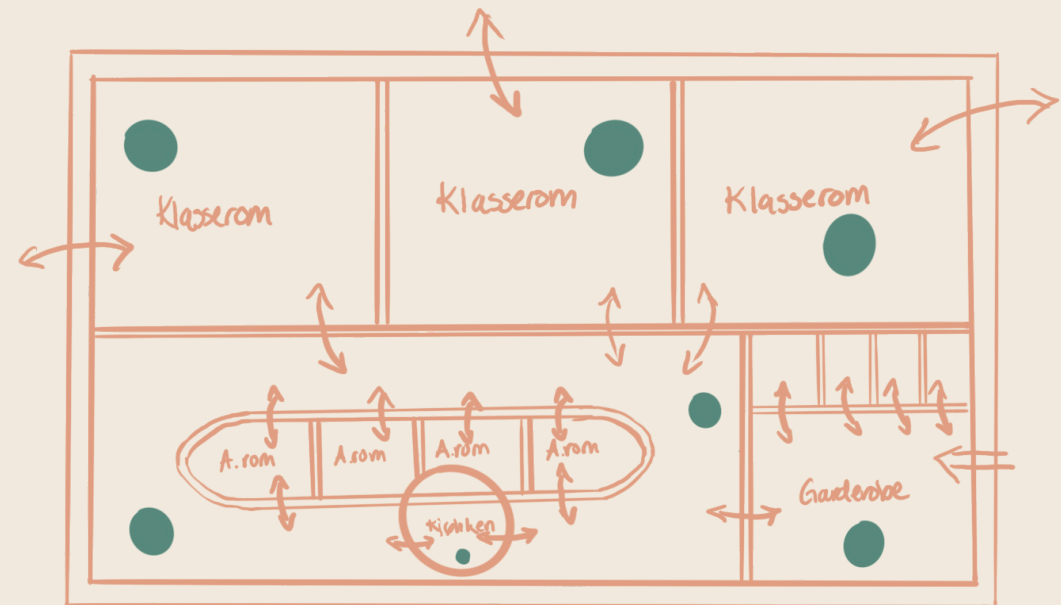
I denne løsningen valgte jeg å plassere rommene som en kjerne i midten av trinnet, og jeg endret navn på rommene til Aktivitetsrom. Ettersom disse rommene ikke lenger har direkte tilgang til dagslys, mener jeg det er mer hensiktsmessig å kalle dem Aktivitetsrom. Dette understreker at de ikke er egnet for langvarig opphold, men heller for ulike aktiviteter og formål.

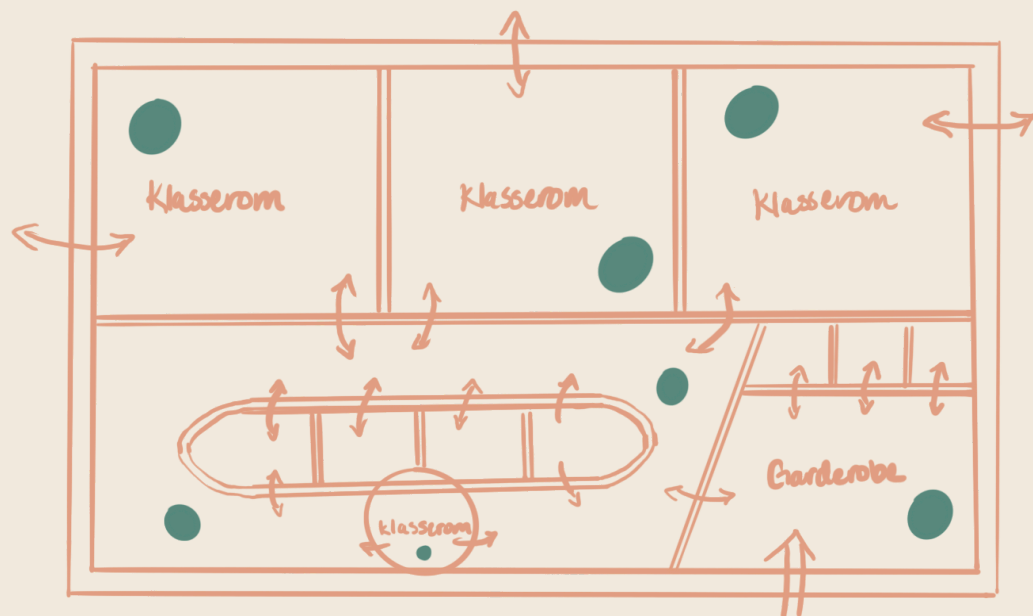
I barnehager er grupperom ofte kjent som temarom eller aktivitetsrom, og jeg fant inspirasjon i denne terminologien I denne løsningen likte jeg hvordan «kjernen» av rommene i midten skapte en dynamisk bevegelse i rommet, samtidig som sonen rundt kunne fungere som områder for mindre grupper med elever fra forskjellige klasser. Dette konseptet utvider klasserommet både mot naturen og inn i trinnområdet, og legger til rette for en mer engasjerende og fleksibel læringsopplevelse.

I denne varianten er kjøkkenet plassert som et sentralt element, med mulighet for å gå gjennom. Jeg liker denne muligheten til å gå gjennom området i stedet for å måtte gå rundt, da det gir en mer flytende følelse i rommet. Imidlertid liker jeg ikke hvordan aktivitetsrommene ble redusert i størrelse som følge av denne endringen. Det er tydelig at behovet for større rom må balanseres med ønsket om å skape en mer åpen og tilgjengelig planløsning.

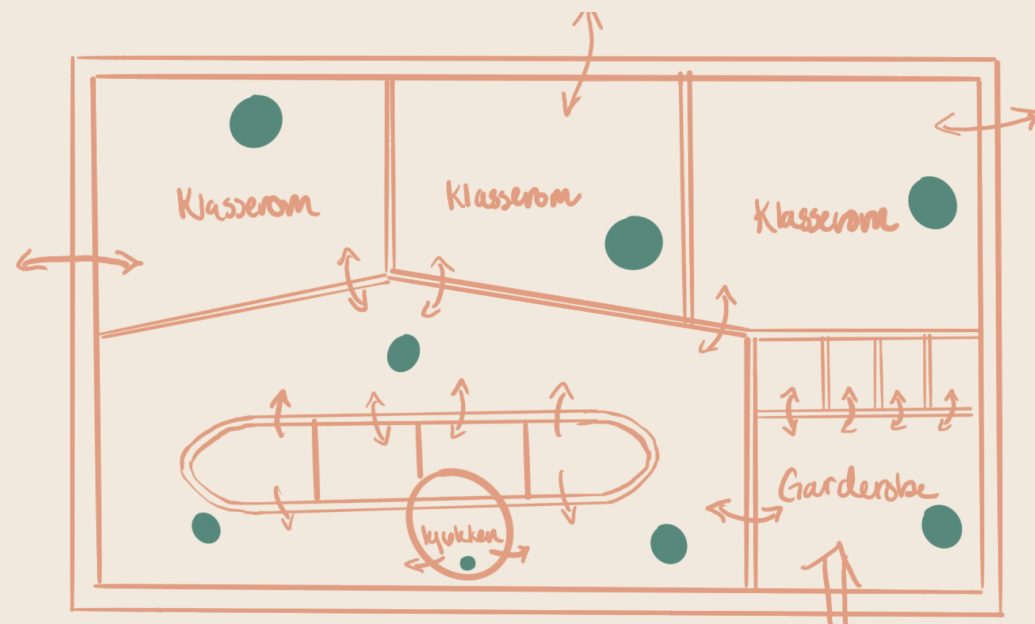

Etter å ha utforsket ulike plasseringer av kjøkkenet, har jeg konkludert med at jeg foretrekker plasseringen på denne siden av rommet. Denne plasseringen gir tilstrekkelig plass til aktivitetsrommet og muliggjør enkel tilgang fra klasserommene. Samtidig skaper det en sone for samling på den andre siden av rommet. Dette øker sannsynligheten for at hele trinntorget blir brukt, og ikke bare spesifikke rom eller soner.

Jeg utforsket også bruken av skrå vegger for å hjelpe med å lede rundt kjernen, men dette formspråket harmonerte ikke godt med buene. Resultatet ble skarpe kanter i et rom som skulle ha et mykere formspråk.

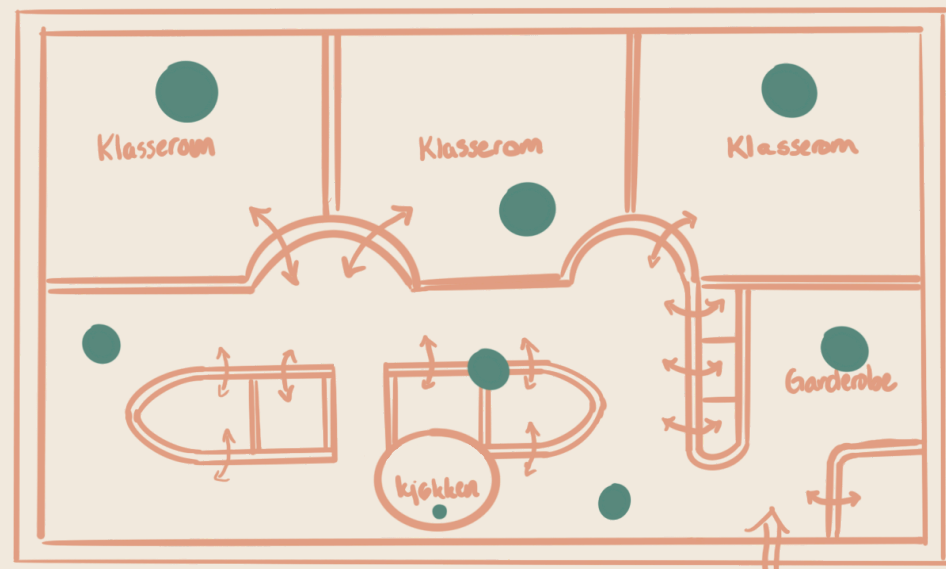
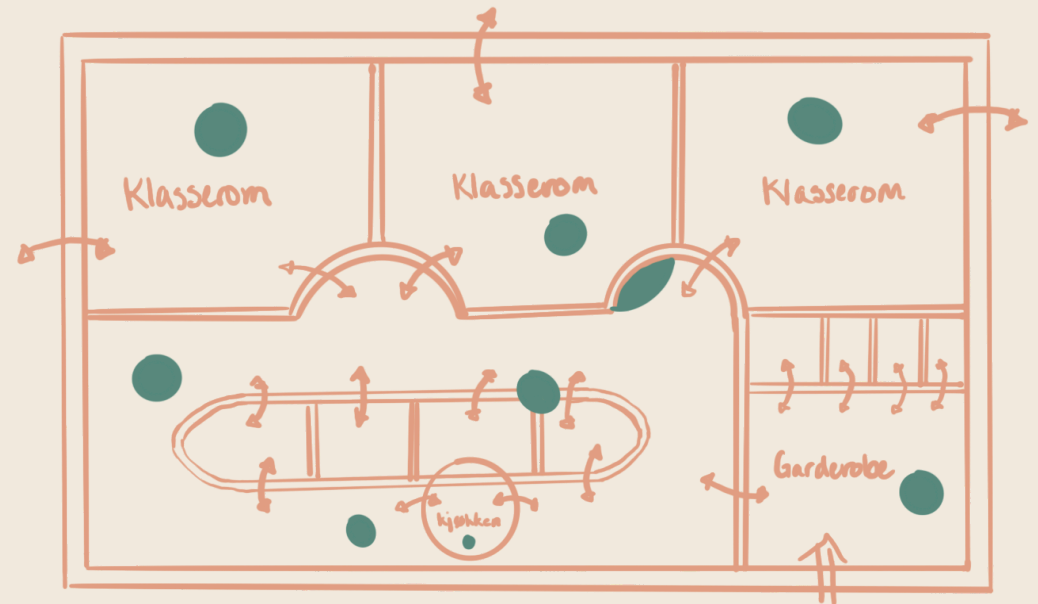

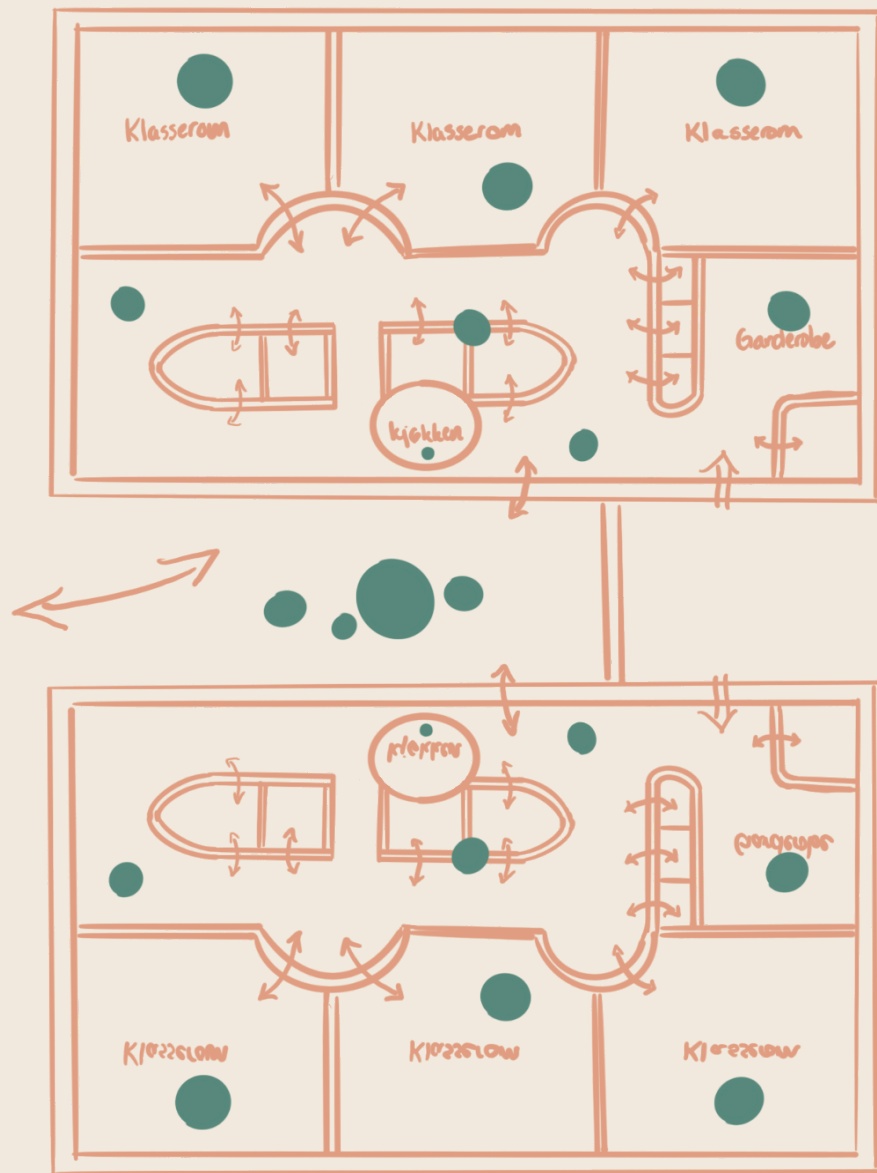
En annen tilnærming jeg testet var å skrå veggene inn mot klasserommene, noe som gjorde at korridoren kunne brukes til mer enn bare passasje. Dessverre førte dette til at klasserommene mistet mye areal.

Deretter utforsket jeg muligheten for å inkludere enda flere buer og gjøre inngangene til klasserommene mer spennende. Jeg tror at dette vil være med på å forbedre opplevelsen av rommet som en helhet, da rommet møtes i en myk form. Det vil også unngå lange korridorer og heller skape en større sone foran inngangen til klasserommet, der mange elever ofte samles. Jeg eksperimenterte også med å legge til sirkler i ulike størrelser for å skape mer dynamikk og visuell interesse i rommet.

En ulempe med "kjernen" av aktivitetsrommene var at man måtte gå rundt hele for å komme til den andre siden. Derfor bestemte jeg meg for å eksperimentere med å skape en gjennomgang i midten av kjernen, som også ville gjøre det mulig å integrere kjøkkenet som en del av de brukte sonene for elevene.

Jeg valgte å plassere toalettene rett rundt hjørnet fra garderoben for å gjøre dem mer tilgjengelige fra klasserommene. Ved å ha ett av toalettene, HCWC, tilgjengelig fra inngangen, gir dette barna en enklere og raskere tilgang til toalettet, spesielt når de kommer fra uteområdet.

Etter å ha utformet trinnet og dets omkringliggende rom, ønsket jeg å utforske hvordan dette området kunne integreres med resten av skolen. Dette innebar å vurdere hvordan elevene og personalet ville kunne bevege seg mellom trinnet og andre deler av skolen på en praktisk og effektiv måte. Målet var å skape en sammenhengende og funksjonell layout som ville støtte både undervisningsaktiviteter og generell bevegelse innenfor skolen.

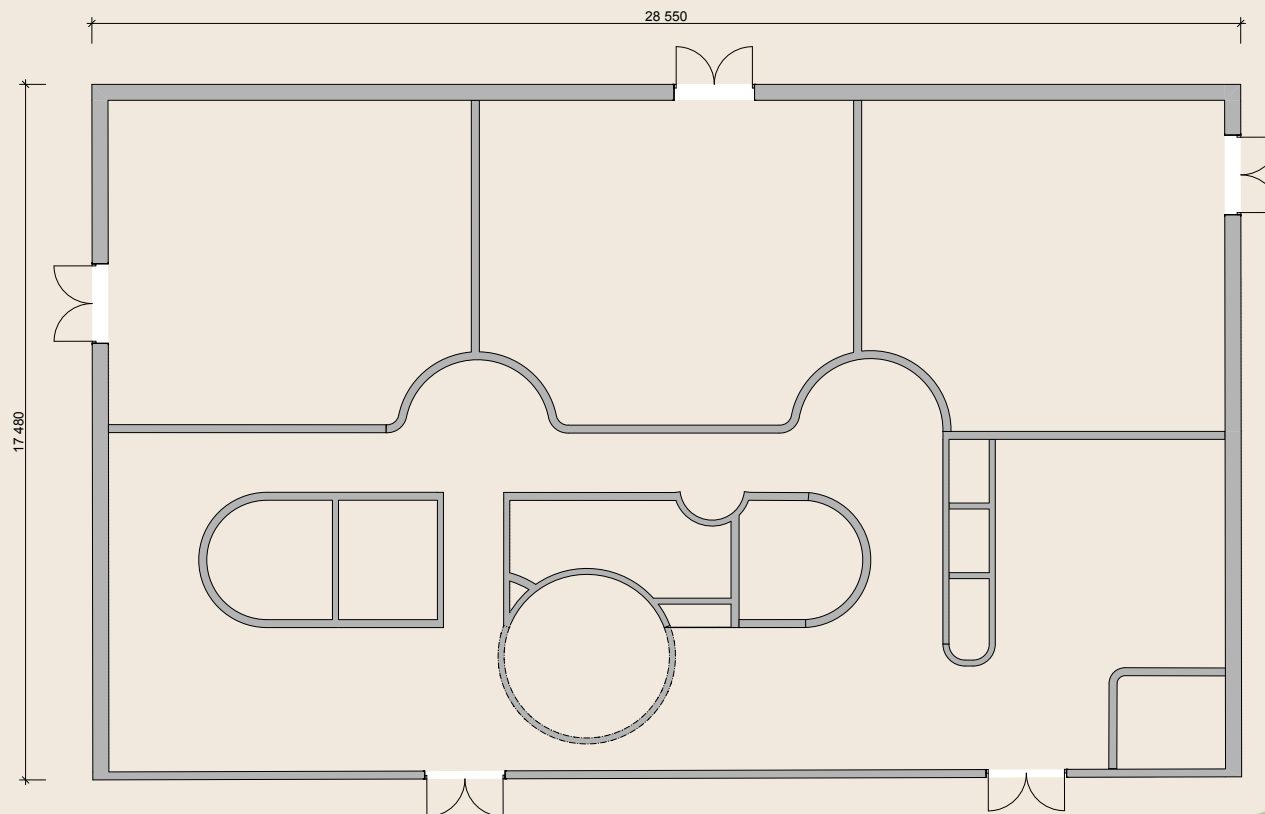
En annen skole som følger et lignende prinsipp er Brattås Skole, som er designet av Ola Roald Arkitektur. Skolen er bygget for 200 elever og 50 ansatte (Ola Roald Arkitekter, 2013). Selv om elevantallet i første klasse her er betydelig mindre enn det jeg innreder for, demonstrerer det fortsatt det samme prinsippet for inndeling av trinntorg. Denne strukturen gir en tydelig overgang for annethvert trinn, og elevene får en forståelse av hvordan utviklingen på skolen skjer mens de beveger seg mellom trinnene.

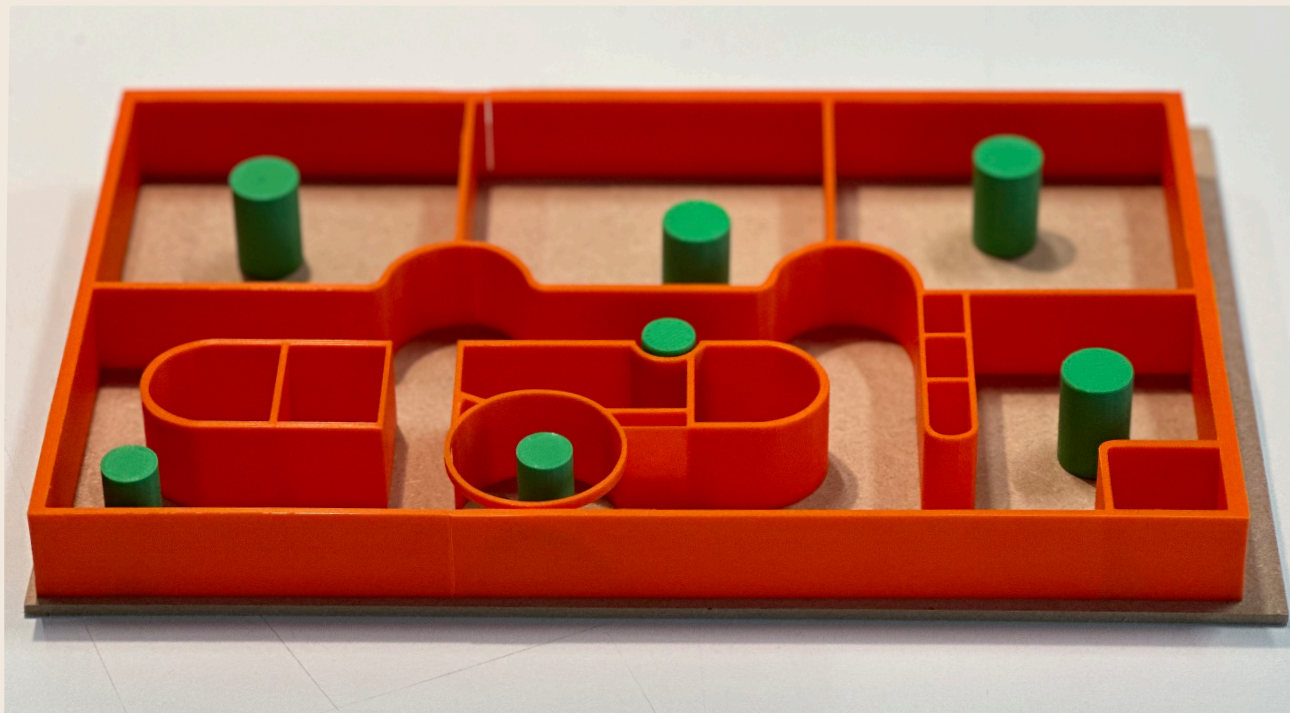
Figur 22. Plantegning Brattås Skole

4.1.2 EKSPERIMENTERING I 3D MODELL

Etter å ha skissert en foreslått romløsning, besluttet jeg å ta det et skritt videre ved å digitalisere designet med nøyaktige mål i Archicad. Imidlertid ønsket jeg å visualisere hvordan disse romvolumene ville se ut i virkeligheten, spesielt med tanke på de integrerte "trærne" i rommet. Derfor bestemte jeg meg for å 3D-printe modellen og gjennomføre fysiske forsøk. Dette ga en mer håndgripelig forståelse av løsningen, da det gikk fra å være en todimensjonal tegning til en tredimensjonal modell. Den fysiske representasjonen tillot meg å få en bedre følelse av proporsjonene og rommets dynamikk, og bidro til å styrke forståelsen av designet.

NB! Plantegningen er ikke i målestokk

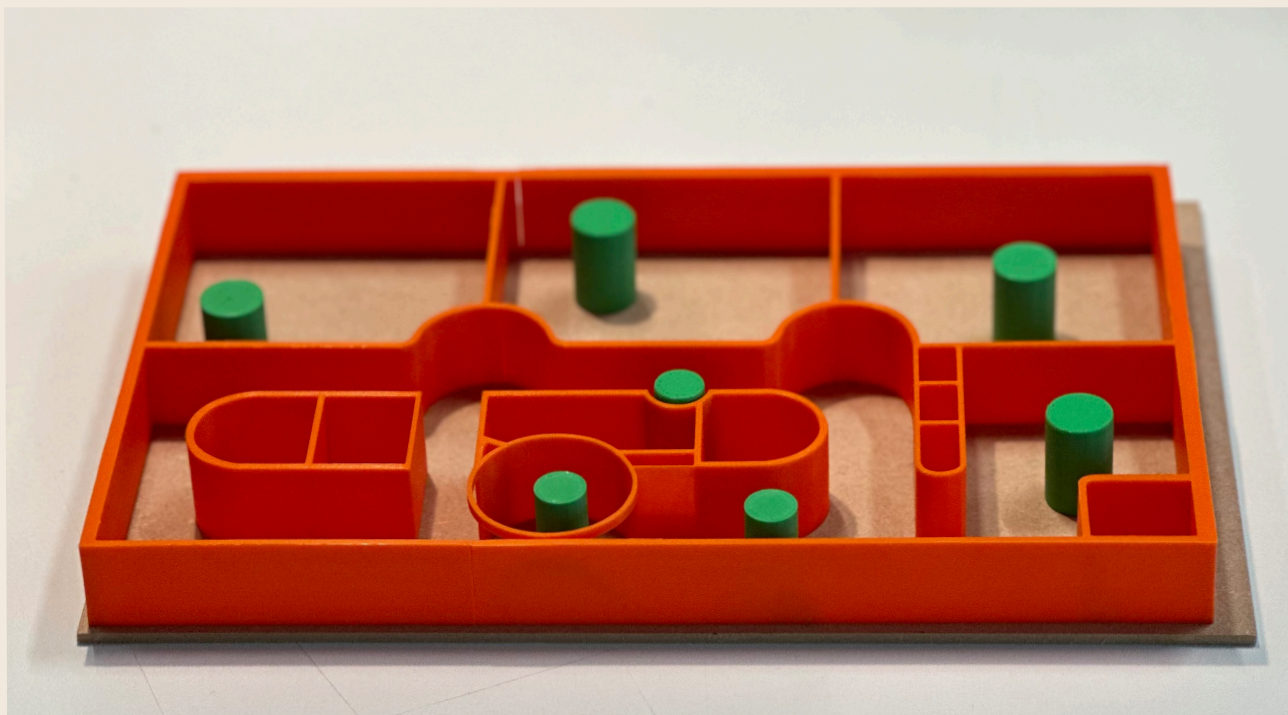

Jeg gjennomført flere forsøk med ulike plasseringer av elementene. I dette alternativet valgte jeg å plassere "trærne" i klasserommene nærmere midten av rommet på den horisontale linjen, men mer spredt på den vertikale linjen. I garderoben er "treet" plassert i sentrum, og ugjorde et blikkfang.

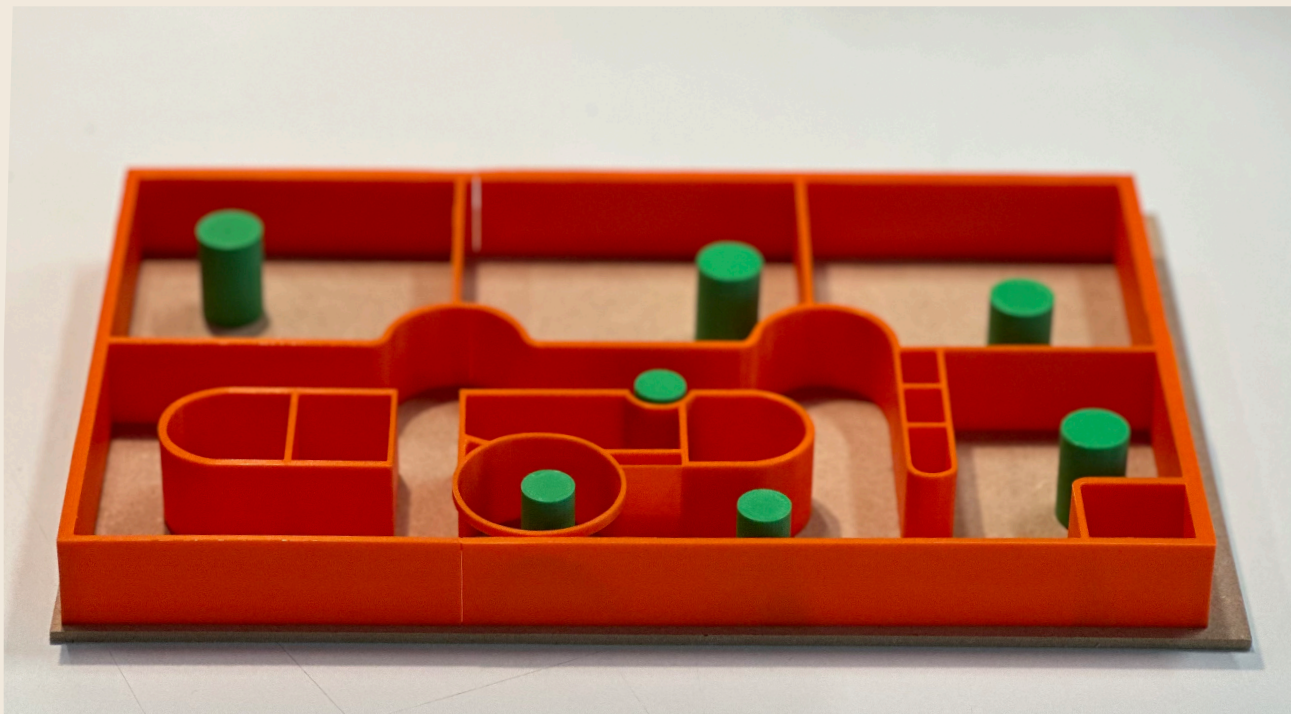
Under utforskningen av "treet" i korridoren vurderte jeg ulike muligheter, men innså raskt at for å unngå å gjøre passasjen trang, kunne ikke elementet være større enn en halvsirkel. Ettersom at det dermed ikke ville ha samme form som resten av "trærne", begynte jeg å vurdere andre mulige funksjoner for det.

"Treet" i kjøkkenet ble også plassert i sentrum, mens "treet" i fellesarealet ble plassert på venstre side. Denne plasseringen ville imidlertid hindre naturlig bevegelse, så jeg begynte å utforske alternative løsninger.

I det neste forsøket vurderte jeg hvordan klasserommene ville bli påvirket av å ha "trærne" plassert nærmere veggene. Dette ville skape mer åpen gulvplass i midten av rommet. Imidlertid oppleves det trangt rundt "trærne". "Treet" i garderoben og kjøkkenet ble værende på samme sted, mens det i fellesarealet ble flyttet til den andre siden for å unngå å hindre naturlig passasje. Denne justeringen viste seg å fungere bedre.

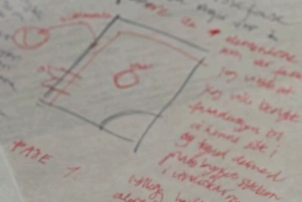

I den siste løsningen ble "treet" i garderoben flyttet og plassert litt mer asymmetrisk i rommet. Både for å skape mer gulvplass på den ene siden, men også for å forbedre oversikten for lærerne. "Trærne" i klasserommet ble igjen flyttet til ulike deler av rommet. Dette ledet til erkjennelsen av at denne utprøvelsen var svært nyttig for plasseringen av trærne i trinnarealet og garderoben, men når det gjaldt klasserommene, måtte jeg først se på innredningen som skulle inn i rommet før jeg kunne velge plasseringen av "trærne".

KLASSERUM

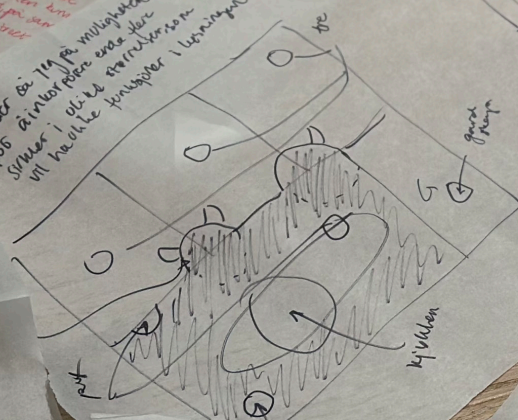
Table 1. Skisse af det gode rum for en gruppe

me 1

1) Hvilke rum vil jeg have i mit rum?
2) Hvor vil jeg have min stol?
3) Hvor vil jeg have min stol?
4) Hvor vil jeg have min stol?
5) Hvor vil jeg have min stol?

Dorthe og Tina er mellemlige
også gerne vil have en stol
Sådan i alle de forskellige
vil have forskellige i rummet

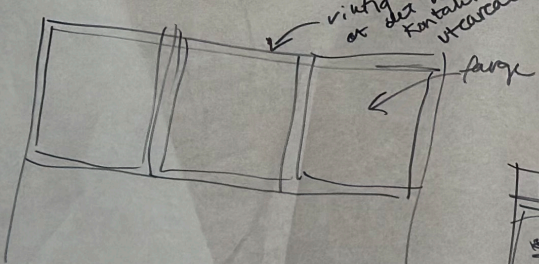

Kyvetten

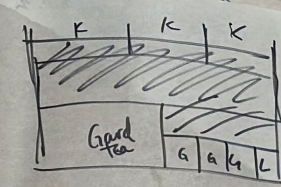
gode rum

Archicad
skisse i plantekøning

vigtigt at det var god kontakt med Archicad

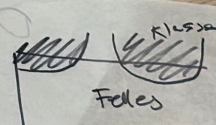

Arche

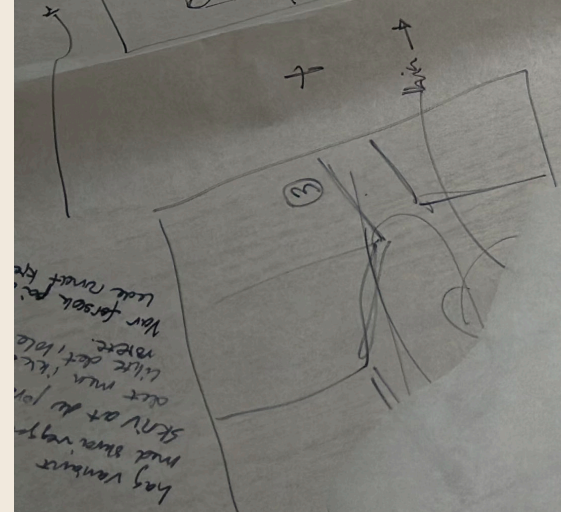
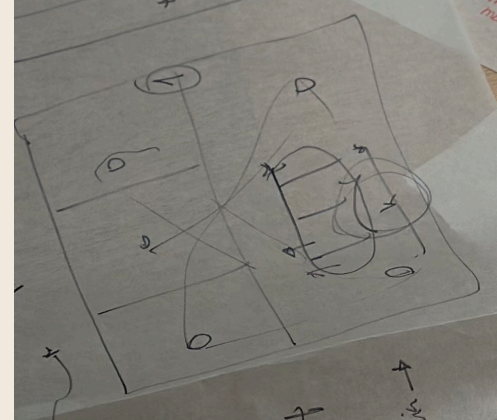
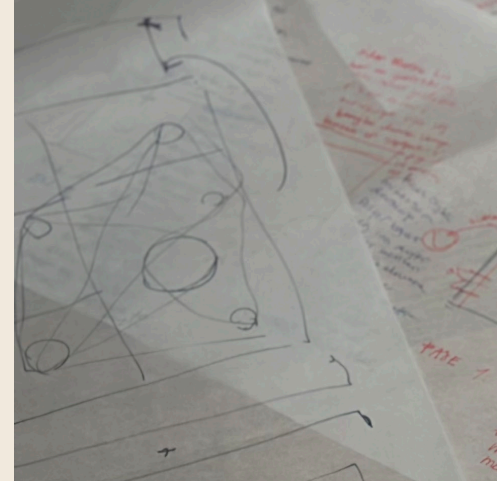
Gard

felles en del av klasserom (mer åpent)

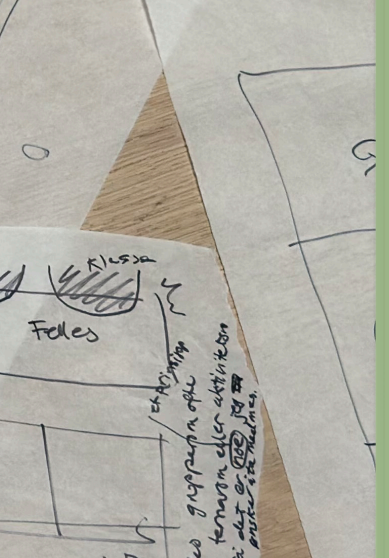
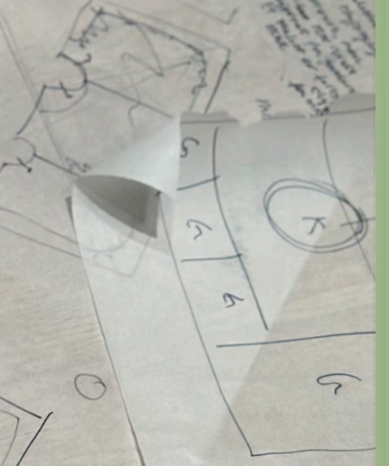
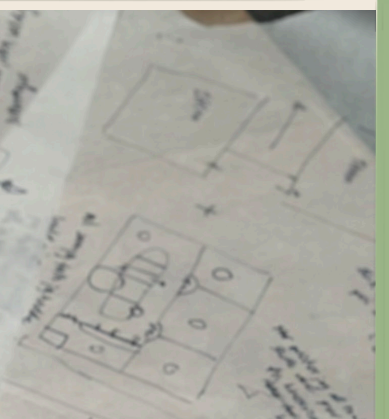

Felles

2-3 grupper eller temaer eller aktiviteter
i et eller to rum

hag venstre
med sinne
SKIV at du
delt med
være det
Vær forsik
Lær først

4.2 FASE 2: SKISSEPROSJEKT

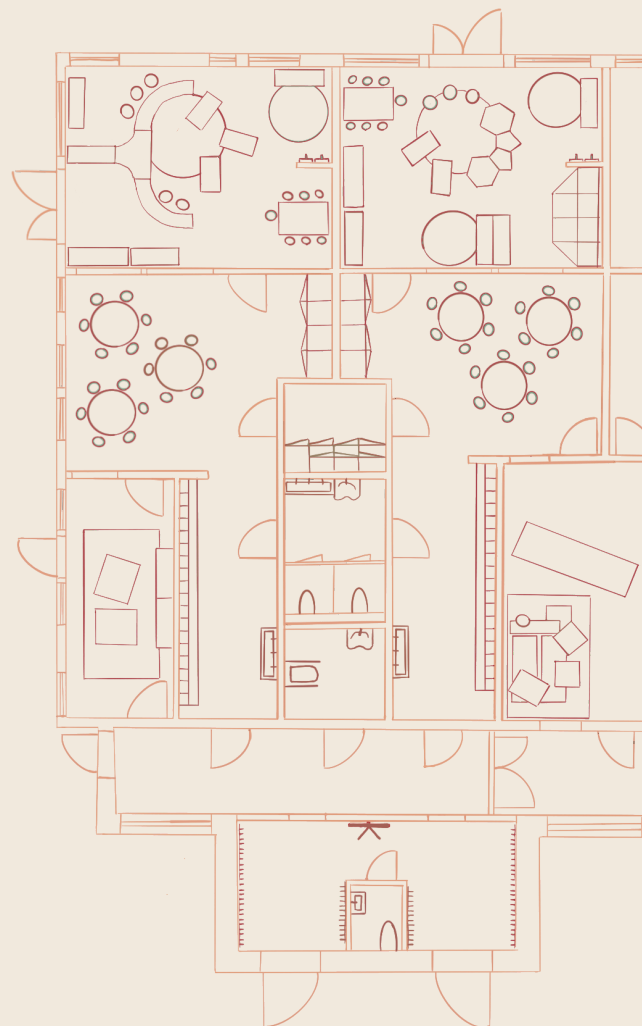
Etter at organiseringen av rommene var bestemt, startet skisseprosjektfasen. Her tok jeg med meg utviklingen av arealprogrammet og konseptet fra forrige fase og bygget videre på det. I denne fasen har jeg bevisst søkt etter innovative tilnærminger, og vurdert nye løsninger i tråd med de tidligere fastsatte målsetningene i prosjektet.

Jeg utforsket en rekke ulike løsninger for å finne de mest optimale, men har valgt å fremheve de jeg har valgt å gå videre med, for å tydeliggjøre utviklingen frem mot forprosjektet og detaljprosjekt. Andre ideer, skisser og alternative forslag er lagt frem i vedlegg 2.

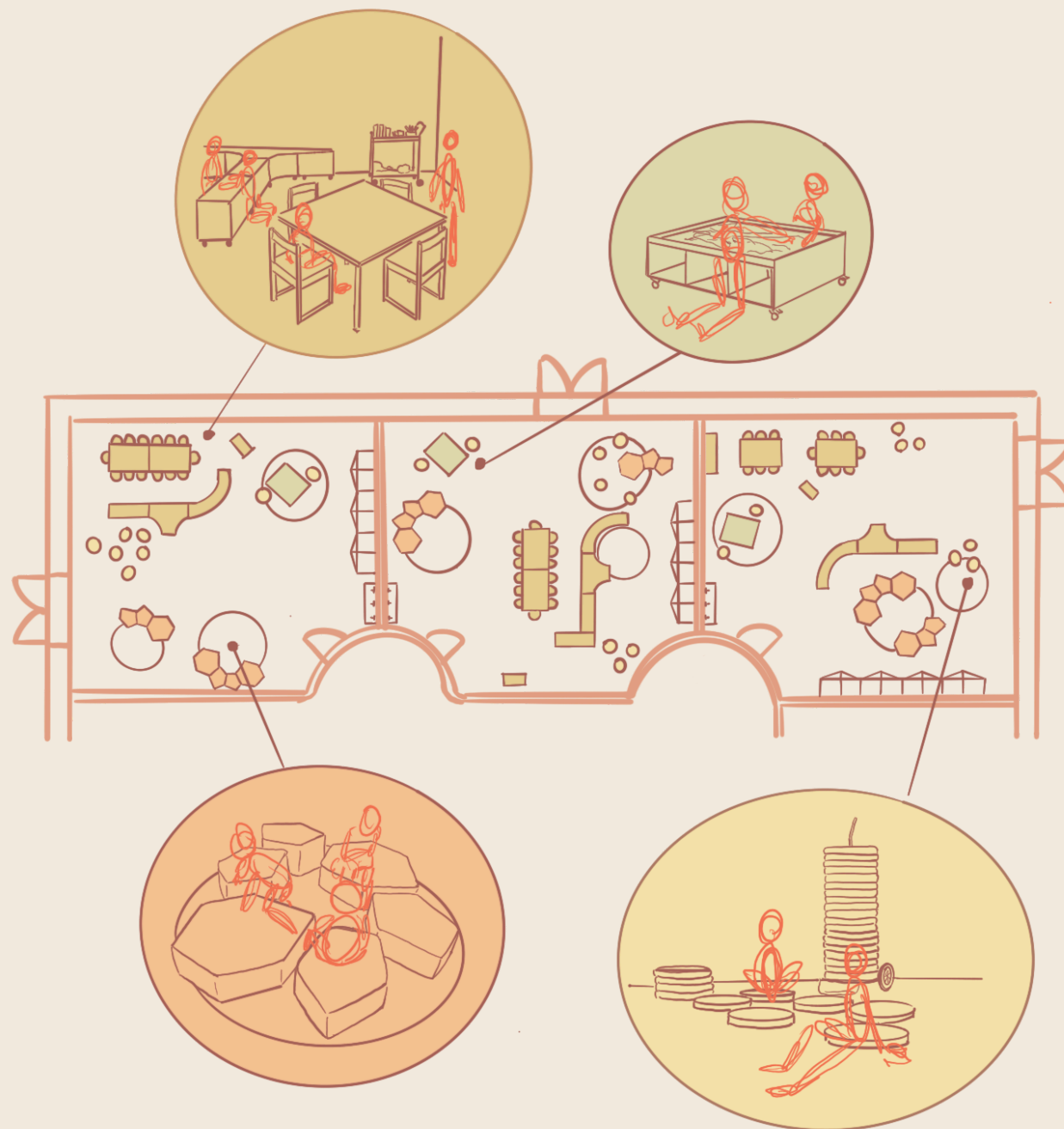
For å strukturere arbeidet delte jeg planløsningen inn i to hoveddeler: klasserommet og trinnarealet med garderobe. Siden oppgaven omhandler overgangen fra barnehage til skole, var det viktig for meg å ta en nærmere titt på barnehageinnredningen og utforske muligheten for å inkludere barnehageinnredningselementer i klasserommet.

4.2.1 BARNEHAGEINNREDNING

Barnehagen representerer elevenes tidligere miljø og utgjør dermed et viktig utgangspunkt for en sømløs overgang til første klasse. Dette konseptet understøttes også av Reform 97, som argumenterer for kombinasjonen av barnehage- og skoleinnredning for å lette overgangen (Regjeringen, NOU 2003:16). Mens et standard klasserom vanligvis er utstyrt med 30 pulter og stoler, samt noen oppbevaringsmuligheter og en tavle, ønsket jeg å utforske hvilke elementer fra barnehageinnredningen som kunne integreres i klasserommet.

Gjennom min erfaring med barnehageprosjekter, var jeg godt kjent med denne typen innredning. Derfor eksperimenterte jeg med å plassere innredningen fra Aursmoen barnehage inn i min planløsning for å se hvordan rommet ville fungere. Fordelen med å bruke barnehageinnredning i skolen er at elevene da kjenner igjen den gamle innredningen i de nye omgivelsene de går inn i. Ulempen kan derimot være at det ikke blir tydelig nok at det er et skille mellom barnehage og skole.

4.2.2 KLASSEROM

Jeg startet med å utvikle forslag til det faste inventaret i klasserommet. Etter å ha prøvd ut ulike alternativer i modell, hadde ett av disse elementene allerede blitt plassert - treet. Dette var imidlertid ikke låst plassering, og ga meg en viss fleksibilitet i utprøvingen av løsninger for de resterende elementene.

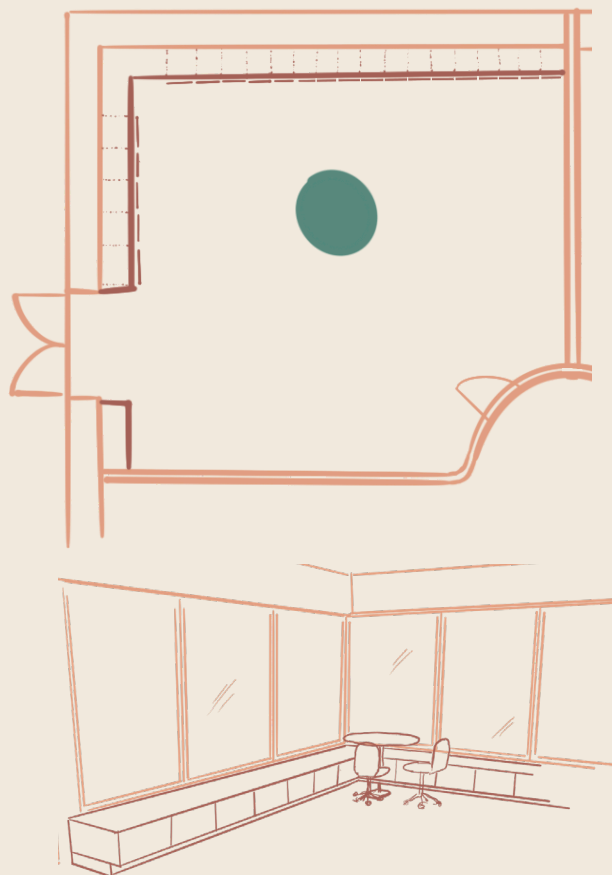
FAST INVENTAR

Plassbygget sittebenk

Det var et ønske å integrere plassbygde sittebenker i vinduene langs fasaden. Dette er et element som vanligvis finnes i miljøer som barnehager, biblioteker og av og til også i skoler. Likevel er det sjelden man ser dette i klasserommene. Ved å utnytte området ved vinduet som et oppholdsareal, ble klasserommet utvidet, og skapte en mer funksjonell plass for elevene å bruke.

Ettersom elevene kun hadde tilgang til én garderobe, i motsetning til barnehagens todelte garderobes (fin- og grovgarderobe), ønsket jeg å integrere sittebenken som et oppbevaringsalternativ for elevene. Derfor var tanken at benken også kunne fungere som deres individuelle elevskap, i tillegg til garderobeplassen, og det ble derfor satt av en skuff til hver elev.

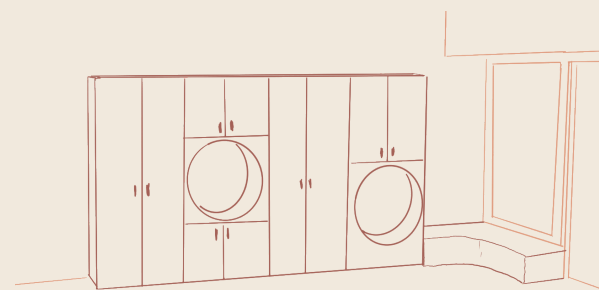
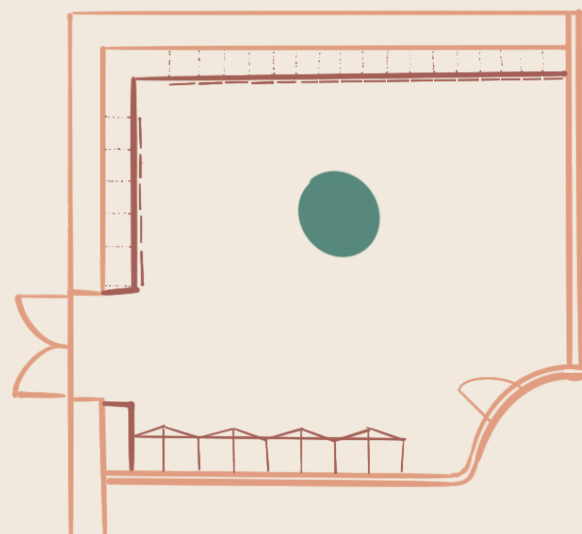
Sittebenkens dypere overflate gjorde den også mer fleksibel. Den kunne brukes som sitteplass i en gruppeoppstilling ved bord, samtidig som den var egnet for individuelt arbeid i et stille hjørne.

Oppbevaring med sittenisjer

I tillegg til sittebenken var et annet element jeg ønsket å inkludere sittenisjer. Dette brukes også ofte i biblioteker, der barna får muligheten til å trekke seg tilbake i en myk og behagelig "hule", som også er akustisk dempet. Dette prinsippet ønsket jeg å integrere i klasseromsinnredningen, siden elevene i første klasse også bruker mye tid på lesing.

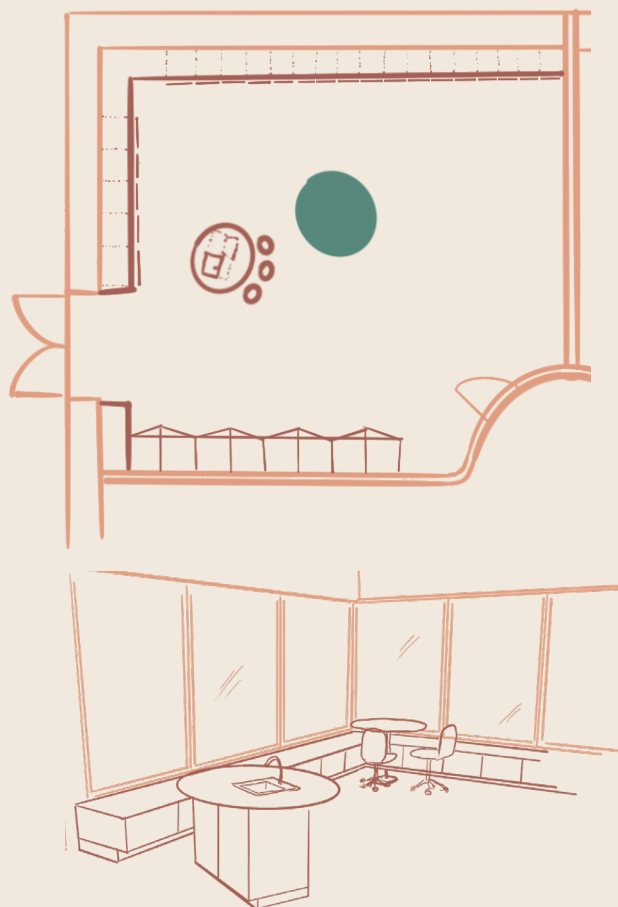
På grunn av rommets maksimale dagslysinnslipp var det ikke mange vegger som kunne benyttes til dette, og valget falt på veggen mot korridoren. I de første skissene eksperimenterte jeg med rette former og standard mål på skap, kombinert med runde sittenisjer.

Undringsøy

I læreplanverkene ble det lagt vekt på et større fokus på lek, undring og utforskning. Gjennom mitt arbeid på Holen Skole fikk jeg erfaring med å designe undringsøyer i klasserommene, og er noe jeg ønsker å implementere også i dette prosjektet.

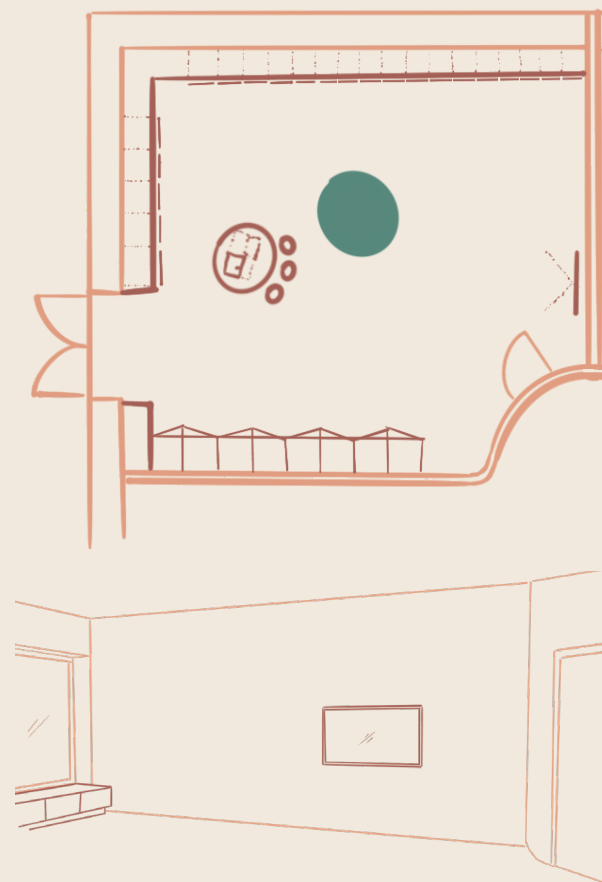
Når det gjaldt plasseringen, ønsket jeg at denne skulle være i nærheten av døren til uteområdet. Dette ville gjøre det enklere å hente gjenstander fra naturen og utforske dem nærmere, og samtidig oppfordre til en sømløs integrasjon av utendørs og innendørs læringsaktiviteter.

Tavleegg

I et typisk klasserom er tavleveggen ofte ensformig, bestående av en digital skjerm og skrivetavler på en hvit vegg. Jeg erkjente behovet for en skjerm i klasserommet, gitt dens allsidige bruk i undervisningen. Likevel ønsket jeg ikke at dette skulle være hovedfokuset i rommet, men heller å tilrettelegge for bruk av mindre og større grupper.

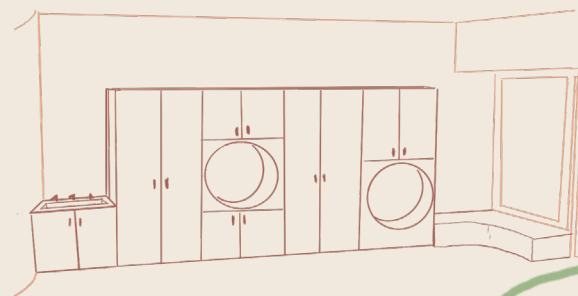
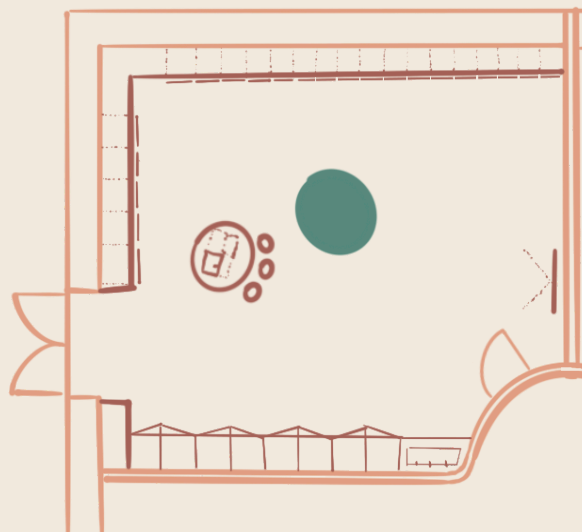
Etter å ha observert på montessoriskolen, la jeg merke til den økte fleksibiliteten rommet oppnådde ved bruk av tepper og puter på gulvet, uten tradisjonelle møbler. Jeg ønsket å implementere dette i prosjektet mitt ved å sette av området foran skjermen til fri gulvplass, egnet for golvtepper, sitteputer og lignende.

Vaskeremme

Plasseringen av vaskerennen i klasserommet bør være ved inngangen, slik at barna enkelt kan vaske hendene når de kommer inn i klasserommet. Dette er vanligvis et krav som er spesifisert i skolens kravspesifikasjoner, og er derfor noe jeg tar hensyn til når jeg utformer rommet. Jeg så en mulighet til å fortsette på oppbevaringen med sittenisjer og fylle ut hele veggen. Ettersom plasseringen ble bak døren, valgte jeg å snu døren slik at den blir lettere tilgjengelig når man går inn i klasserommet.

Med det faste inventaret på plass, gikk jeg videre til å se på det løse inventaret.

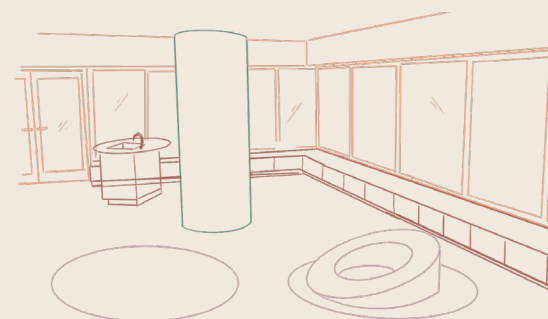
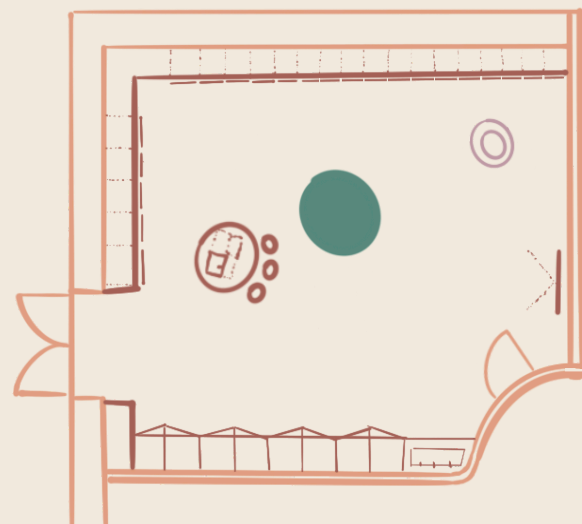
Balansebane

LØST INVENTAR

Bevegelse er viktig for barn, spesielt i denne alderen, noe som ble bekreftet i teoridelen gjennom de fire lekemønstrene: Rollelek, **bevegelseslek**, konstruksjonslek og sosial lek.

Basert på min erfaring med barnehageprosjekter, har jeg observert at det ofte er et eller flere grovmotoriske rom i barnehagen. Disse rommene inviterer til aktivitet og bevegelse, og inneholder vanligvis balansebaner, klatrevegger, turnringer, matter osv. Dette, i tillegg til min erfaring fra Uganda der timen startet med løping i sirkel utendørs, utviklet et ønske om å inkludere rom eller soner som tilrettelegger for fysisk aktivitet.

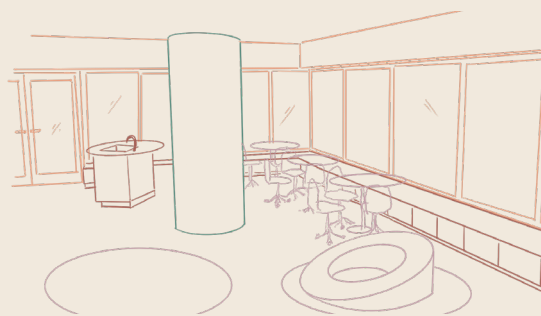
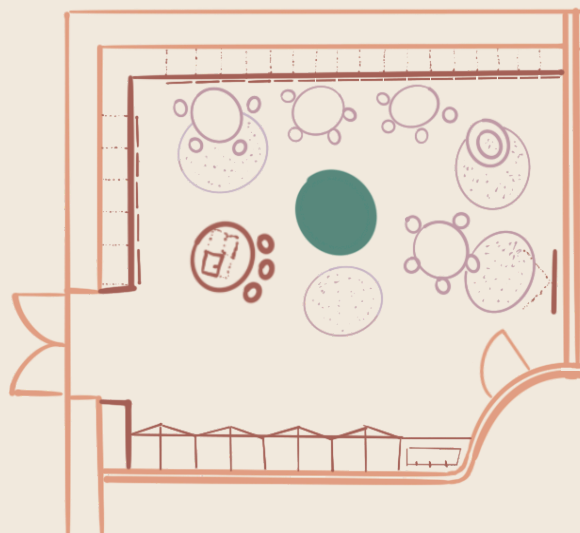
Jeg vurderte det som mest hensiktsmessig å bruke et av fellesrommene til dette formålet, da det ville være tilgjengelig for alle elevene. Likevel ønsket jeg også å inkludere et element i klasserommene. Dette førte til ideen om å designe en balansebane som barna kunne leke seg med.

Bord, stoler og gulvtepper

For at klasserommet skal være funksjonelt for læring i ulike fag, er det nødvendig med noen bord og stoler. Jeg ser ikke hensikten med å ha individuelle bord og stoler for hver enkelt elev, da dette ikke skaper det beste læringsmiljøet.

I barnehagen er det vanligvis ikke nok bord og stoler til alle barna, da mange foretrekker å bruke gulvet. Dette prinsippet ble også observert på Montessoriskolen, og er dermed et prinsipp som også kan brukes på skoler.

Jeg tok med meg de samme prinsippene da jeg innredet de to gjenværende klasserommene.

Plasseringen av innredningen ble ikke symmetrisk, ettersom hvert rom ble individuelt vurdert for å tilpasses spesifikke behov på best mulig måte.

På dette stadiet var jeg klar til å utforske de gjenværende rommene i planen, og hvordan de kunne støtte opp funksjonene som ikke kunne innpasses i klasserommene.

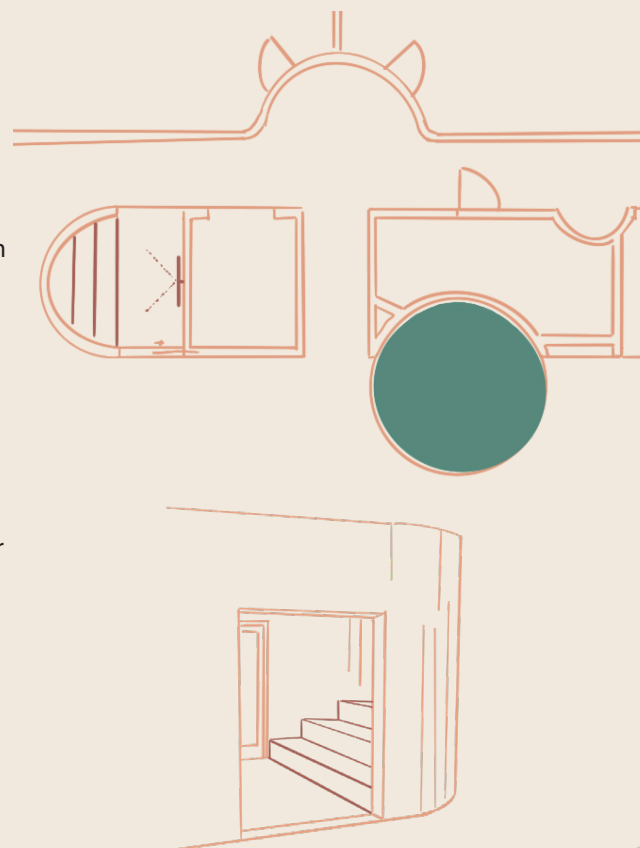
4.2.3 TRINNAREAL OG GARDEROBE

Denne delen av planløsningen inkluderer felles soner som aktivitetsrommene i det jeg kaller "kjernen", i tillegg til garderobe, kjøkken og fellesonene rundt disse. Det var logisk å begynne med kjernen, da dette utgjorde en naturlig forlengelse av klasserommene.

Amfirom

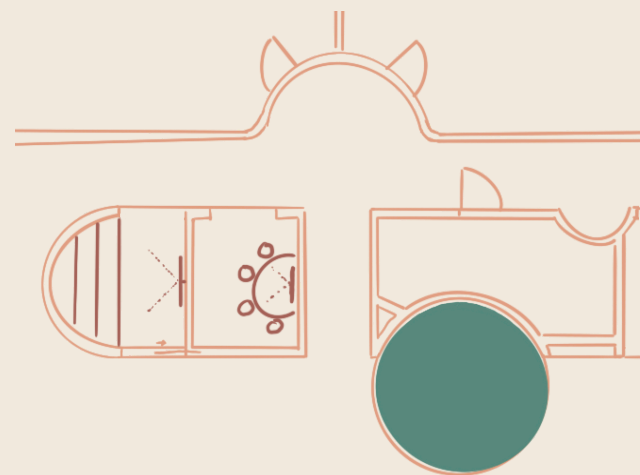
Jeg var klar over behovet for et amfi i løsningen, da dette er en vanlig funksjon i skolemiljøet. På grunn av amfiets evne til å romme mange på et begrenset areal, og muligheten for bedre kontakt med elevene, er det en fordel å bruke det til teoriundervisning. Jeg ønsket å utnytte buen i enden av kjernen til denne funksjonen og bestemte meg for å kalle rommet «Amfirommet».

Siden en klasse består av 20 elever i dette tilfellet, sørget jeg for at amfiet hadde plass til en hel klasse. Imidlertid var rommet ikke ment for bruk av hele klasser, men heller for mindre grupper av gangen.

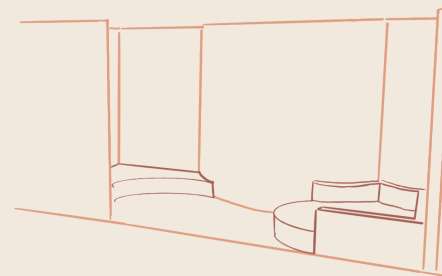
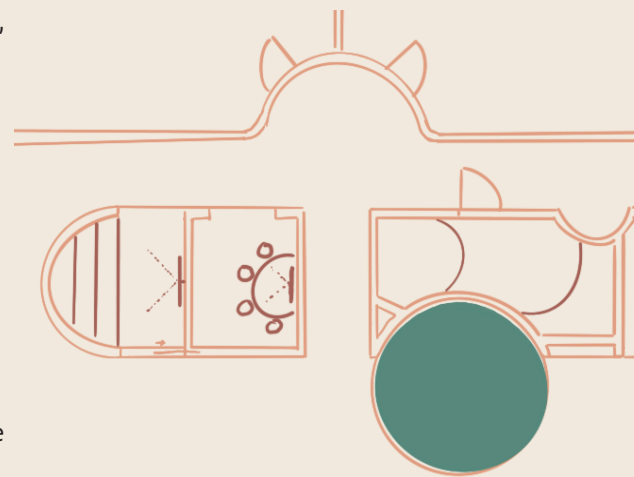
Samarbeidsrom

I det neste rommet tegnet jeg inn et bord og stoler til gruppearbeid. Tanken var at kjernen skulle tilrettelegge for arbeid på ulike måter, i amfirommet kunne man ha både store og mindre grupper, i dette rommet kunne man ha en gruppe, og i det neste var tanken at man kunne tilrettelegge for individuelt arbeid.

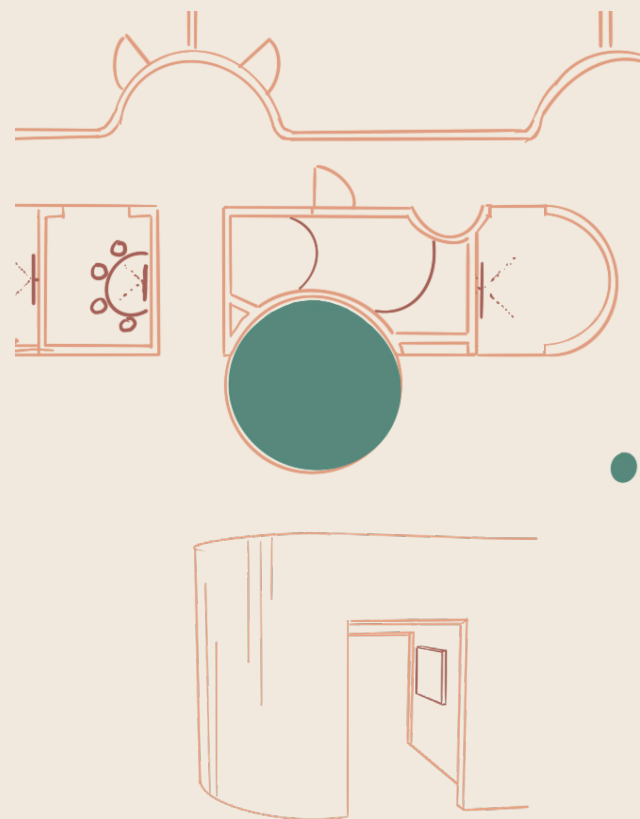
Sanserom

Da jeg gikk i gang med å planlegge dette rommet, var det nødvendig å ta en grundig gjennomgang av funnene fra den primære datainnsamlingen. I spørreundersøkelsen kom det frem at jenter ønsket seg myke rom og gjenstander, mens guttene ønsket flere aktivitetssoner. Siden dette var den eneste tilbakemeldingen jeg hadde fra målgruppen jeg designet for, var det viktig å ta hensyn til disse punktene og integrere dem i utformingen. Jeg bestemte meg derfor for å prioritere ønsket om myke rom først, noe som ledet til ideen om å skape et sanserom med myke overflater på veggene og dedikerte soner for avslapning.

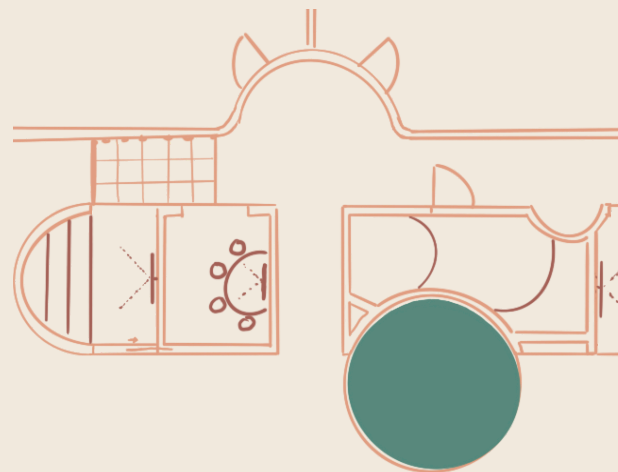
Teorirom

I det siste rommet ønsket jeg å holde innredningen minimalistisk og gi barna mer fleksibel gulvplass. Samtidig så jeg behovet for et ekstra teorirom, siden fellesområdet skal kunne brukes av alle tre klasser samtidig. Derfor valgte jeg å innrede rommet kun med en digital skjerm.

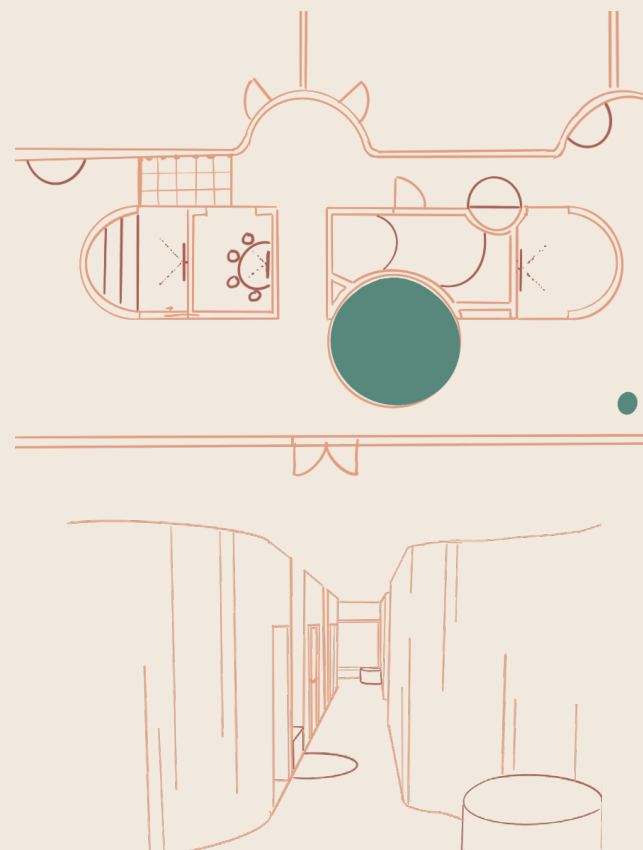
Aktivitetszone

I ønsket om å fremme mer lek og fysisk aktivitet, slik guttene hadde gitt tilbakemelding om i spørreundersøkelsen, så jeg en mulighet til å bruke fellessonen til dette. Derfor undersøkte jeg mulige plasseringer av klatrevegger, turnringer og lignende, og skisserte ut ulike alternativer i korridoren. Jeg mente at dette, i tillegg til balansebanen i klasserommet, ville gi mulighet for økt fysisk aktivitet og bevegelse, og at disse tiltakene dermed imøtekom kravet om å fremme aktivitet i skolemiljøet.

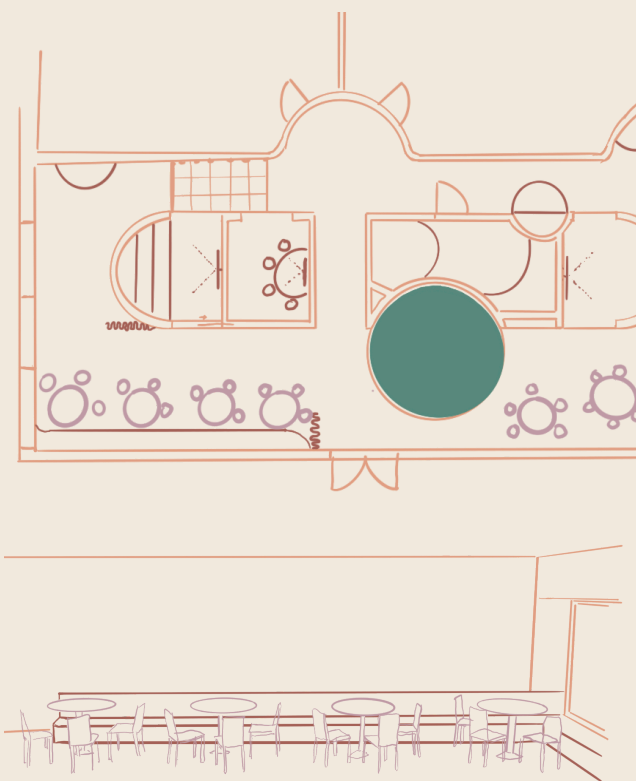
Sittemuligheter i korridor

I korridoren rundt kjernen hadde jeg som mål å plassere elementer som ville lede bevegelsen rundt buen. Jeg vurderte mulighetene for å inkludere flere sirkler og halvsirkler i dette området. Tanken var at dette skulle være sittepuffer som barna kunne bruke til lek eller lesing, og skape en mer innbydende atmosfære i korridoren.

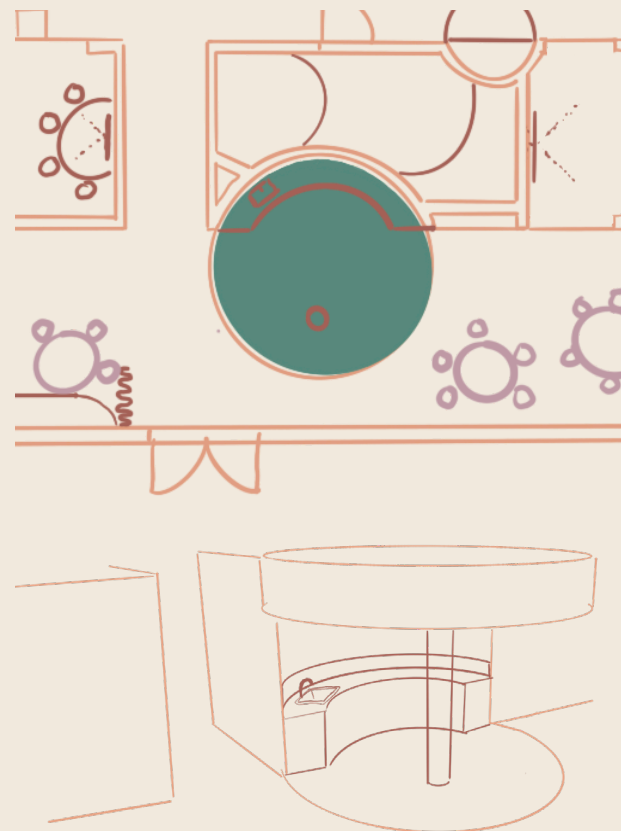
Fellesareal

Under observasjonene reflekterte jeg over de ulike måtene skoleelevene spiste på. På Holen skole og Montessoriskolen spiste de ved bord og stoler i klasserommene, på Steinerskolen spiste de ved kjøkkenet, mens på skolen i Uganda satt de på gulvet i klasserommet. Dette fascinerte meg, og jeg ønsket å skape et spisested som var ment for sosialisering, og ikke nødvendigvis for læring. Tanken var at ikke alle elevene på trinnet skulle spise sammen, men heller grupper av elever eller en klasse av gangen.

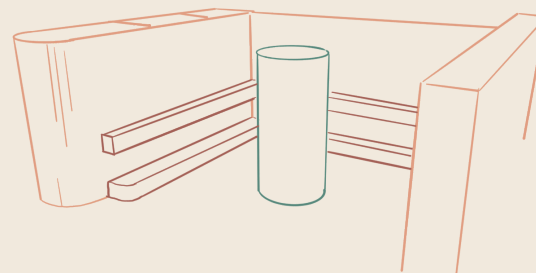
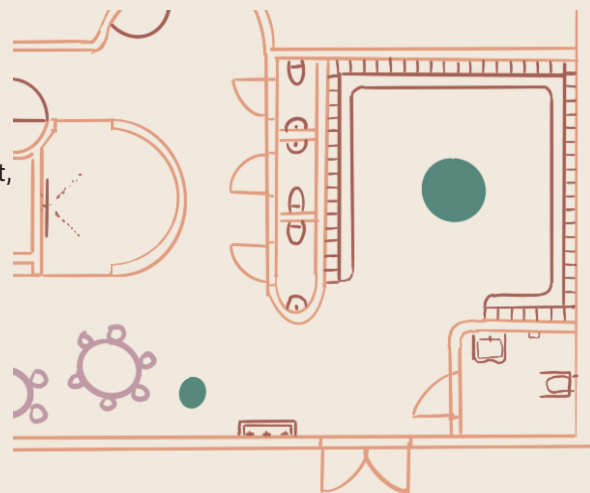
Kjøkkenet

Kjøkkenet utgjorde et sentralt element i innredningen. Målet med kjøkkenet var å følge den naturlige formen på sirkelen og å skape en innbydende atmosfære. Det var det største elementet i planløsningen, og jeg ønsket at det skulle gi en følelse av å stå under et tre ved å senke himlingen akkurat i dette området.

Garderobe

Planleggingen av garderoben startet med å tegne opp plass til 60 barn og noen voksne. Jeg eksperimenterte med ulike varianter, men landet til slutt på en løsning som ga mest gulvplass og åpenhet. For å integrere konseptet i dette rommet, inkluderte jeg et tre i midten som skulle fungere som et blikkfang fra inngangen. Samtidig ble vaskerenne også tegnet inn i planen.

4.3 FASE 3 OG 4: FOR- OG DETALJPROSJEKT

Med alle elementene plassert på plantegningen, stod prosjektet klart for neste fase. I forprosjektfasen ble skissene fra tidligere bearbeidet grundig, og ulike alternativer ble igjen vurdert. Her lå fokuset på å sikre en grundig forståelse av hver enkelt del og hvordan de skulle integreres sømløst i helheten.

Når planene var satt gikk jeg videre til detaljprosjektfasen, hvor hvert element ble nøye gjennomgått og detaljert. Disse fasene åpnet opp for kreativitet og utfoldelse av et lekent formspråk i utviklingen av designløsningene. Deretter ble det lagt vekt på materialvalg og hvordan disse kunne støtte opp under det overordnede konseptet. Detaljprosjektfasen representerer det siste stadiet før selve utførelsen starter, og det er derfor essensielt at all innredning er komplett før denne fasen avsluttes.

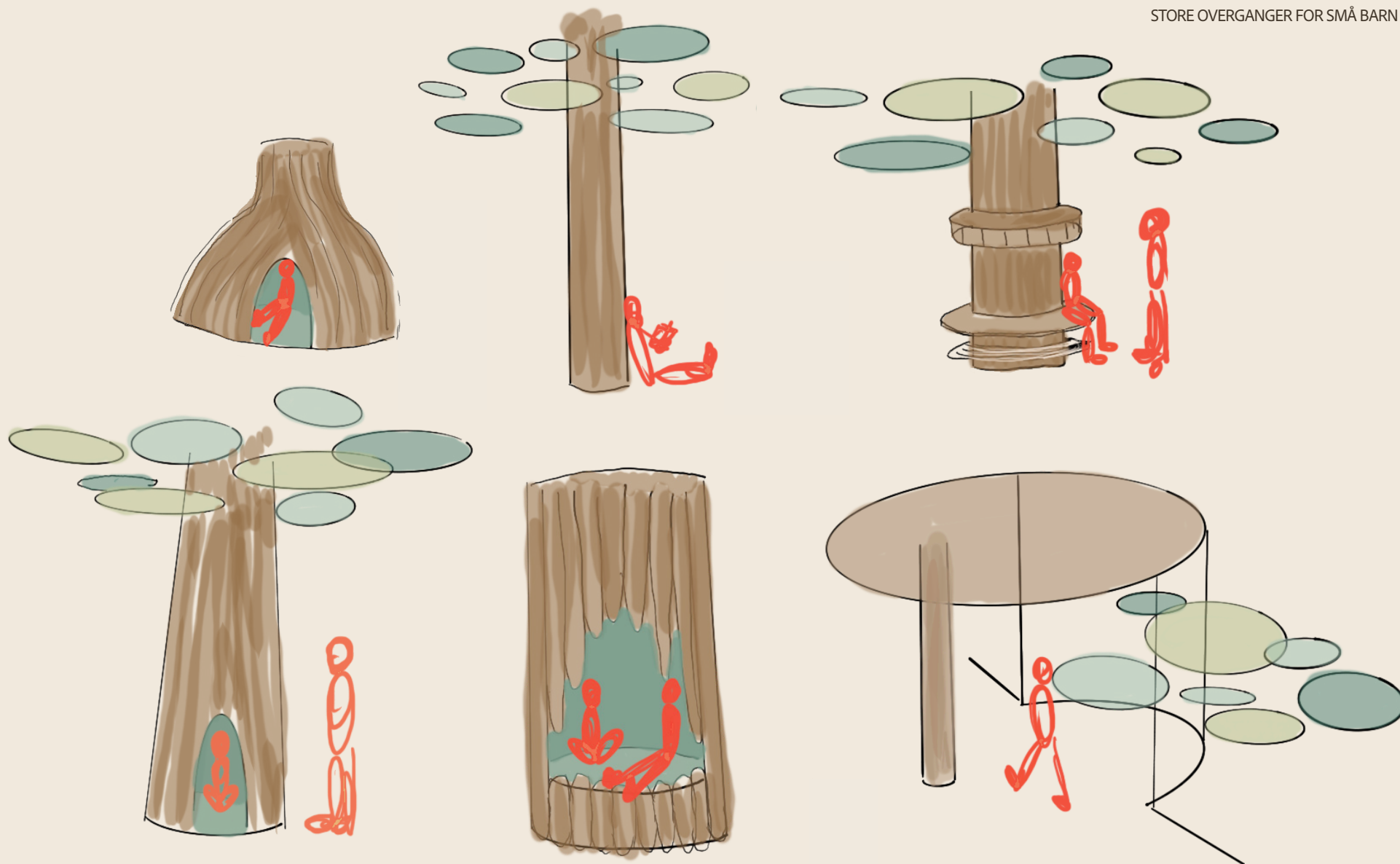
Jeg har valgt å presentere disse to fasene sammen i dette delkapittelet, da begge omhandler de samme elementene, men med ulike detaljeringsgrader. Som i det forrige delkapittelet, fortsetter jeg med samme inndeling av planen, og tar først for meg klasserommene, og deretter trinnarealet og garderoben.

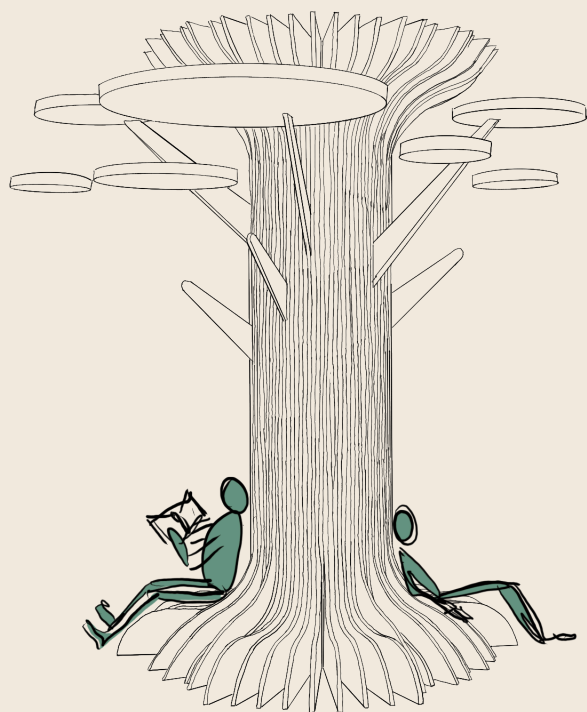
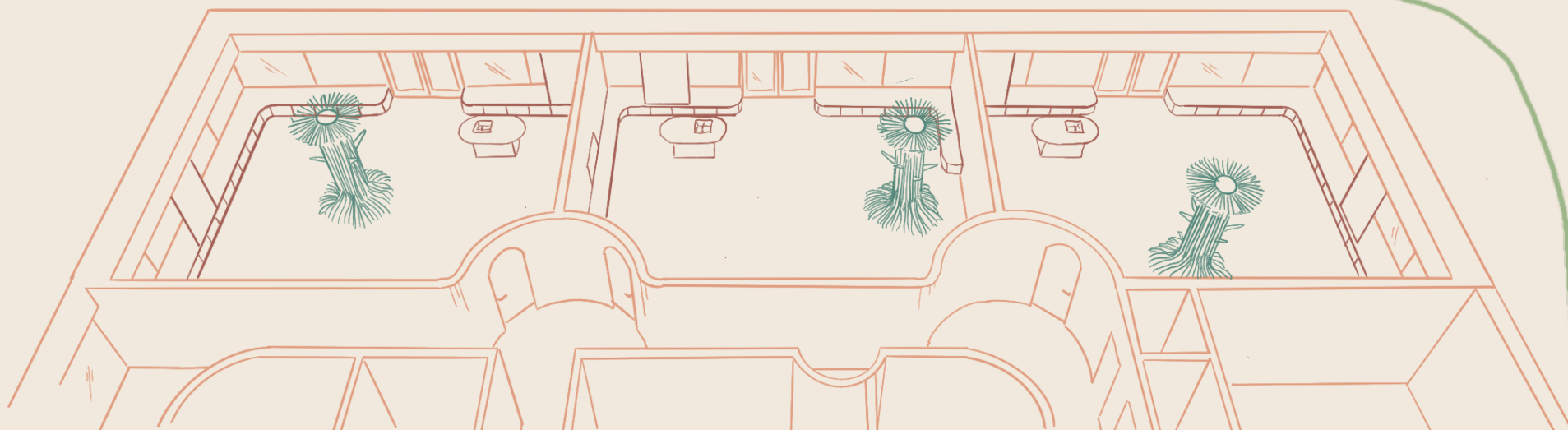
"TREET"

I denne fasen gikk arbeidet også ut på å utvikle "treet" ytterligere, og jeg utforsket ulike alternativer og funksjoner dette kunne ha. Tankene mine inkluderte ideer som å ha huler inne i treet, sitteplasser utenfor treet, men også en vurdering om å ha forskjellige trær med ulike funksjoner.

I tillegg til å utvikle treet, ønsket jeg å forsterke følelsen av å være under et tre inne i klasserommet. Jeg vurderte ulike muligheter for å oppnå dette. En idé som oppstod var å inkludere sirkelformede elementer i taket for å illustrere blader. Ved å bruke taket og himlingen som en del av løsningen, skapte dette en visuell forestilling av å være under et tre, men bidro også til å integrere naturen mer organisk i rommet.

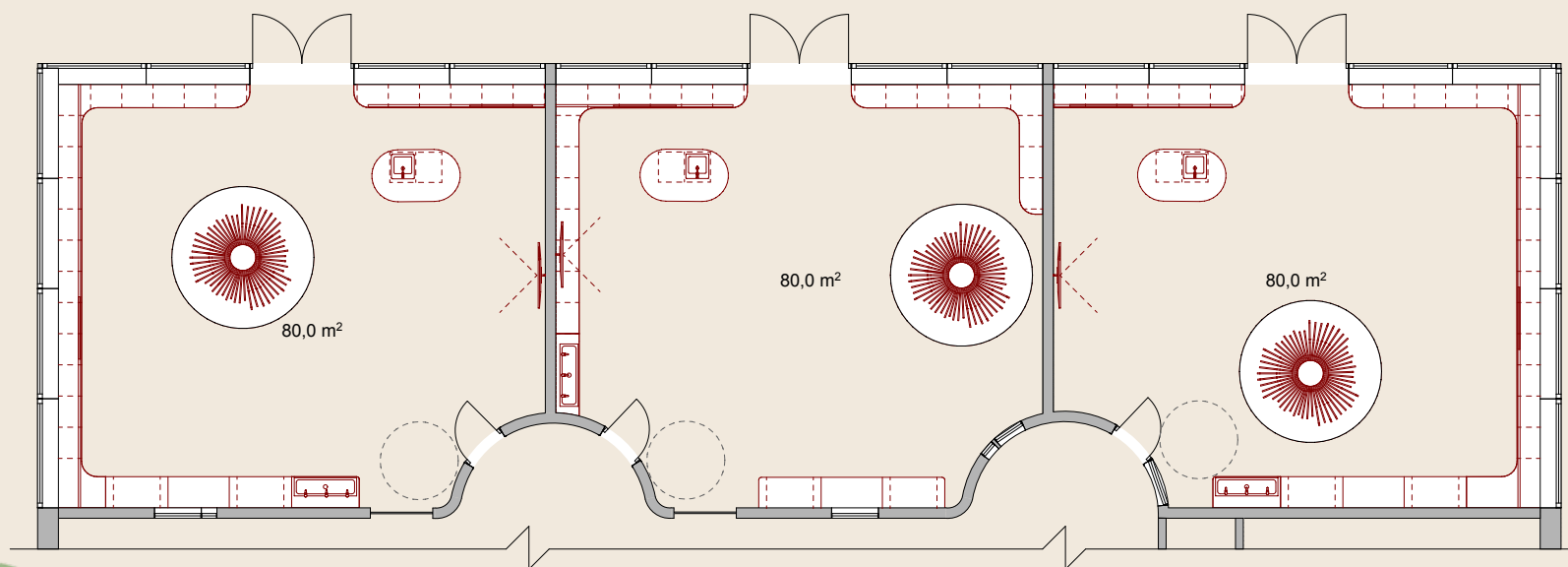

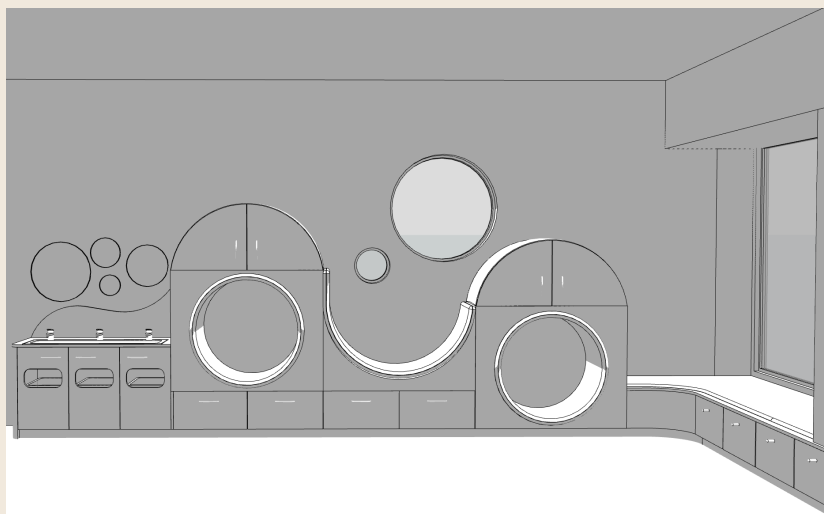
Til slutt bestemte jeg meg for å ha det samme treet i hvert rom for å opprettholde en konsistent klasseromsinnredning, som ville skape en følelse kontinuitet mellom rommene. Jeg ønsket også at treet skulle være det sentrale samlingspunktet i hvert rom og være knyttet til alle de ulike aktivitetene som foregikk der. Etter å ha reflektert over behovene, innså jeg at jeg allerede hadde inkludert «huler» i form av sittenisjer, og at flere ikke var nødvendig. Basert på disse vurderingene skisserte jeg videre på løsninger som kombinerte de rette linjene sammen med buene i formspråket, og denne løsningen ble utviklet. ideen om bladene ble også tatt med videre, med funksjoner som belysning og akustisk demping.

4.3.1 KLASSEROM

Etter å ha videreutviklet planløsningen, innså jeg viktigheten av å gi uterommet en form for tak for å øke bruken. Denne innsikten ble forsterket av erfaringer fra Uganda, hvor et tilsvarende tiltak gjorde uterommet populært også i regnvær. Etter å ha eksperimentert med ulike takløsninger for hver fasadevegg, fant jeg at dette skapte uønskede avstander mellom klasserommene. Derfor valgte jeg i stedet å samle taket på den felles langveggen, noe som også skapte symmetri i løsningene for klasserommene. Denne endringen medførte justeringer i plasseringen av sittebenken og gangbanen i rommet, og resulterte dermed i en liten omorganisering av innredningen.

I de tidlige skissene var undringsøyen designet som en rund form, ment å oppmuntre til samtaler, undring og utforskning rundt bordet. Etter en gjennomgang innså jeg imidlertid at denne utformingen ville være upraktisk hvis det var behov for å undersøke små objekter i fellesskap. Derfor valgte jeg å gjøre undringsøyen smalere i den denne fasen, noe som gjorde den mindre plasskrevende og mer i tråd med det valgte formspråket. I tillegg til dette satte jeg inn dører med avrundet topp for å forsterke opplevelsen av å gå inn i klasserommet.

Det faste inventaret ble utviklet videre, og jeg la blant annet til skriveavler på skinner i vinduene. Tanken var først at skriveavler skulle være løst inventar og på hjul, for å øke fleksibiliteten av bruken. Deretter lurte jeg på hvordan jeg heller kunne integrere dette som en del av rommet, uten at det gikk på bekostning av gulvarealet. Det var da jeg kom på ideen om å lage et skinnesystem som gjorde det mulig for å flytte på skriveavlene. Jeg var også inne på ideen om å ha skinnene på gulvet, men innså at dette ville komme i konflikt med skuffene dersom disse skulle åpnes.

Videreutviklingen av oppbevaringen med sittenisjer innebar å jobbe med formspråket, der jeg introduserte halvsirkler i designet. Dette tilførte en lekenhet til formen og bidro til å skape et mer dynamisk og inviterende uttrykk. Samtidig besluttet jeg å senke enheten slik at den var tilpasset barnas nivå. Denne tilpasningen ble inspirert av mitt ønske om å skape et miljø som var tilgjengelig og innbydende for barna, og som oppfordret til deres aktive deltakelse og utforskning.

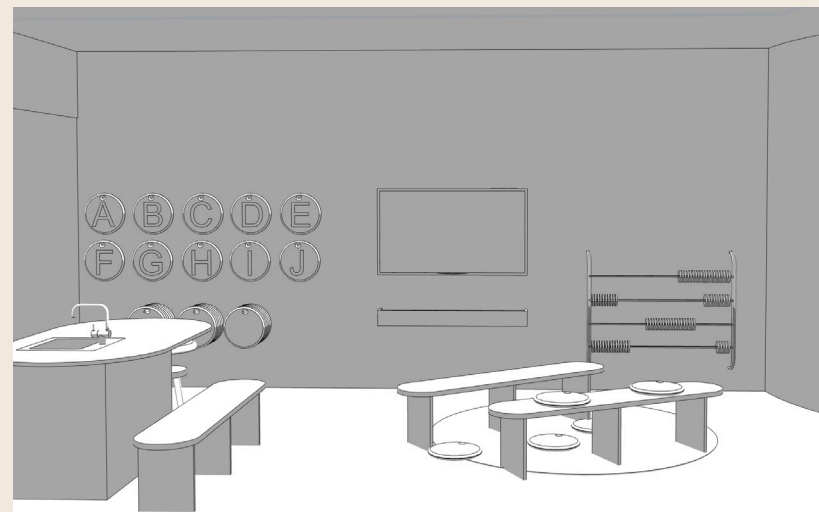
For å øke tilknytningen til fellesarealene og vekke barnas nysgjerrighet, valgte jeg å integrere vinduer av ulike størrelser. Dette ikke bare tilførte naturlig lys og en følelse av åpenhet, men det bidro også til å stimulere barnas utforskning og observasjon av omgivelsene. Samtidig var dette en bevisst designbeslutning for å forbedre lærerens oversikt, spesielt når elevene benytter arealene utenfor klasserommet. I tillegg ble vaskerennen detaljert ytterligere for å øke funksjonaliteten. Dette inkluderte spruteplate for å redusere søl, speil, og søppelsortering under vasken.

Tavleveggen var også med på denne utviklingen, og ble både mer funksjonell og fleksibel. Dette startet med en refleksjon over skolene jeg hadde besøkt under den primære datainnsamlingen. På alle skolene var det hengt opp bokstaver og tall på veggene i rommet. Dette var derfor noe jeg ville ta hensyn til og tilrettelegge for, men på en mer interaktiv måte.

Først var tanken at veggen kunne brukes til å sette sammen bokstaver til ord. I de tidlige skissene var ideen at bokstavene skulle være laget av malt treverk og enkelt kunne festes på veggen. Veggen skulle bestå av perforerte plater i treverk, også kalt "pegwall", som gjorde den veldig fleksibel i bruken.

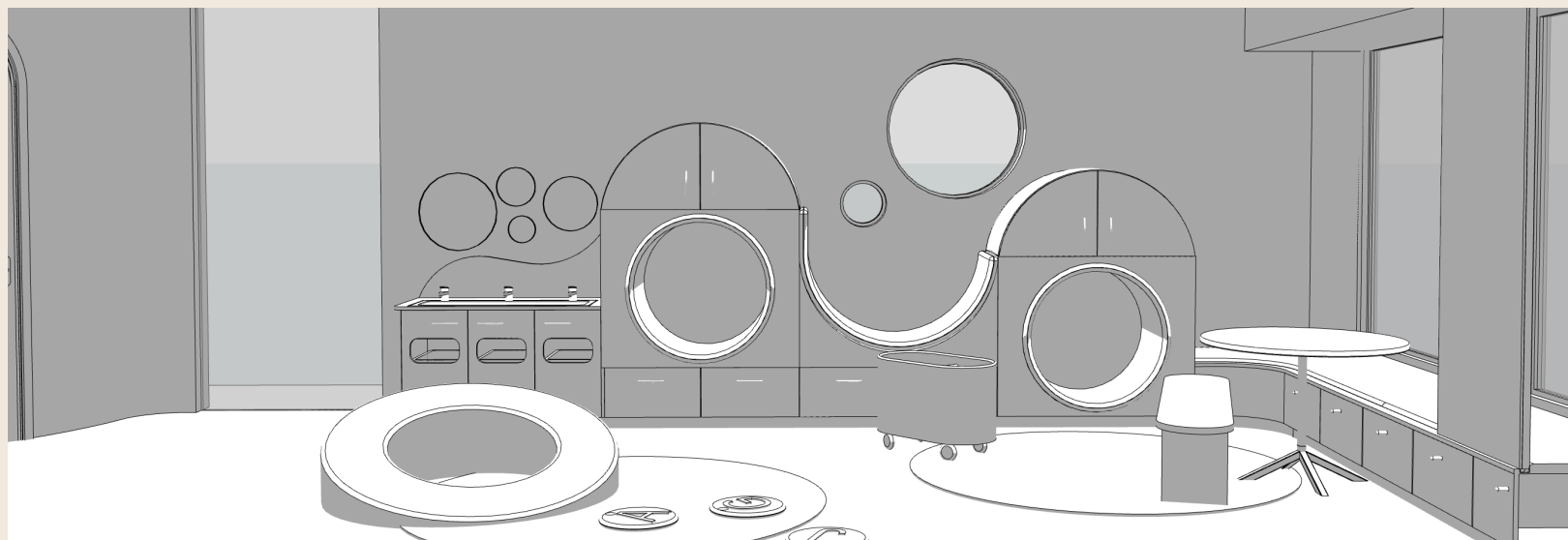
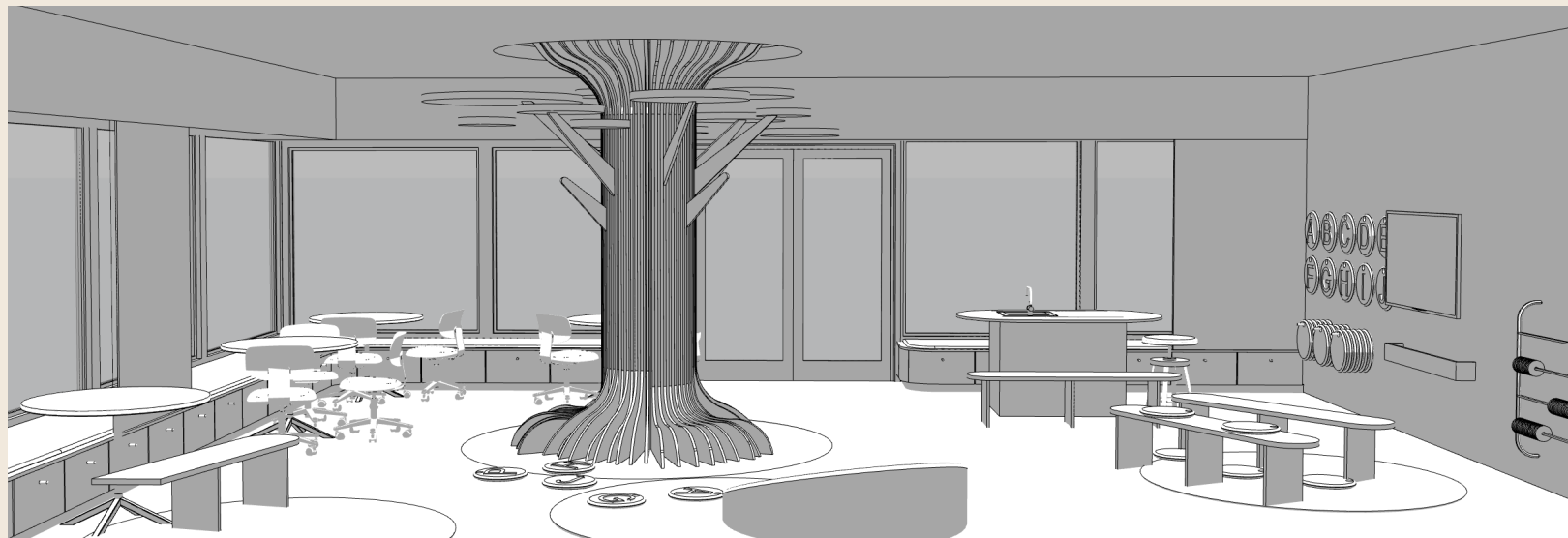
Etterhvert begynte jeg å utforske ideen om å kombinere bokstavene med sitteputene i rommet. Jeg vurderte å ha bokstavene på den ene siden av puten og en vanlig sittepute på den andre, med hull som gjorde at de enkelt kunne henges opp på veggen.

Som en ekstra bonus bestemte jeg meg for å gjøre håndtakene til skuffene om til faste "pegs", slik at bokstavene også kunne henges der. Dette ville gi barna muligheten til å sette sammen ord på flere flater i rommet: selve veggen, skuffefrontene, og gulvet. I tillegg fikk veggen også oppheng for sitteputene og en kuleramme. Dette valget kom av ønsket om å inkludere et element som kunne brukes til matematikk, da tall også var vist på veggene i alle observasjonene jeg hadde vært på.

For det løse inventaret lot jeg meg inspirere av barnehageinnredning, der det ofte er benker i stedet for stoler og bord. Dette gjør at man også kan få plass til flere barn på en benk. Jeg tenkte at siden gulvarealet allerede ble mye brukt i oppgaven, kunne disse benkene fungere både som bord når barna satt på gulvet, og som benker når de satt ved et bord. Benkene skulle være fleksible og enkle å flytte på.

Videre la jeg til en bokkasse på hjul ved oppbevaringen med sittenisjer, slik at barna enkelt kunne få tilgang til bøker før de satte seg ned i en nisje for å lese. Denne tilretteleggingen skulle gjøre lesestunden mer tilgjengelig og praktisk for barna.

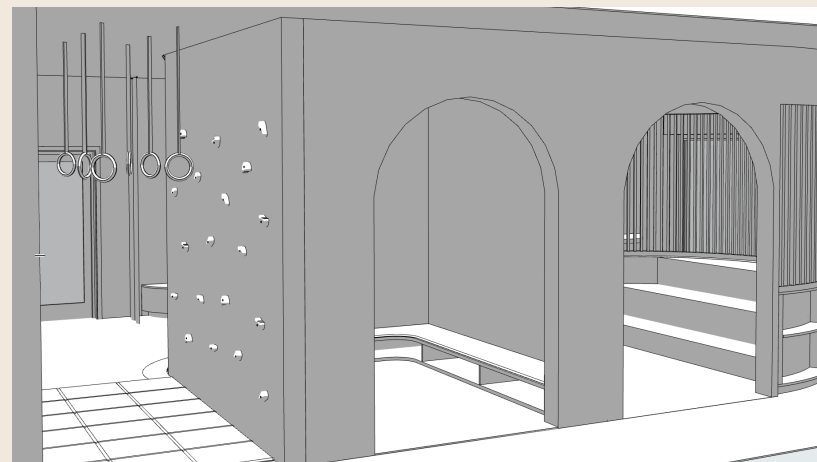

4.3.2 TRINNAREAL OG GARDEROBE

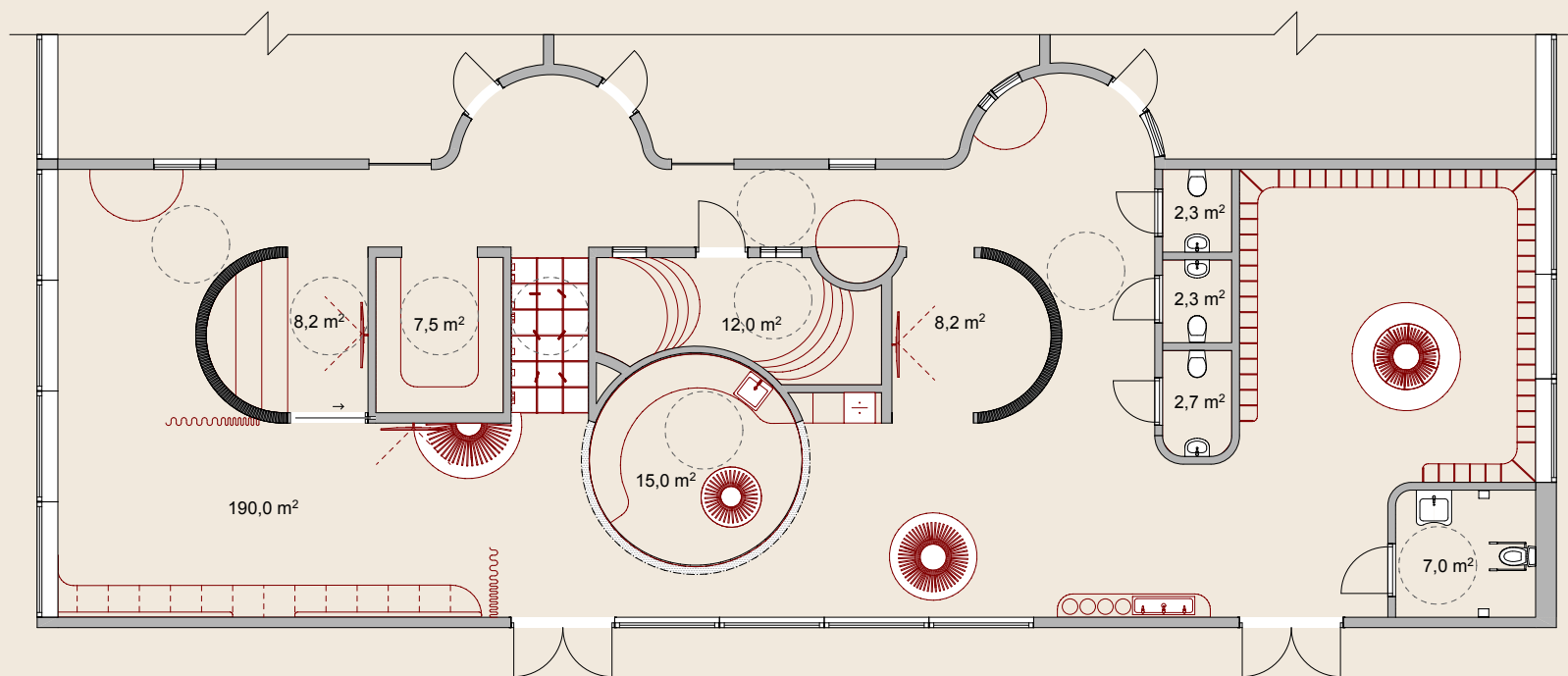
Her var det flere ulike elementer å ta tak i, og jeg valgte som sist å starte med kjernen. I amfirommet og teorirommet benyttet jeg meg av spilevegger i buene. Dette vil også gi effekten av lys gjennom trærne i skolen og forsterker det overordnede konseptet om å minimere skillen mellom inne og ute. Detaljeringen av spilene ble gjort slik at den gjentok detaljeringen og formspråket på trærne.

Samarbeidsrommet ble omgjort til et Legorom. Etter skisseprosjektfasen ønsket jeg å utfordre dette ytterligere, da gruppearbeid ellers kunne foregå i klasserommene. Jeg ønsket å introdusere en ekstra funksjon til kjernen, og etter litt brainstorming husket jeg hvordan legorommet på Montessoriskolen var veldig populært. Dette inspirerte meg til å inkludere denne type konstruksjonslek som en del av min løsning, basert på de fire lekemønstrene. Dette ville gi barna muligheten til å være kreative og bygge ting i et lærerikt og lekent miljø.

Med tanke på at rommet ikke var så stort, vurderte jeg mulighetene for å bruke vegger og gulv som en del av byggeflatene. Jeg inkluderte en benk som barna kunne stå på for å nå høyere opp på veggene, samtidig som den kunne brukes til oppbevaring av legokasser.

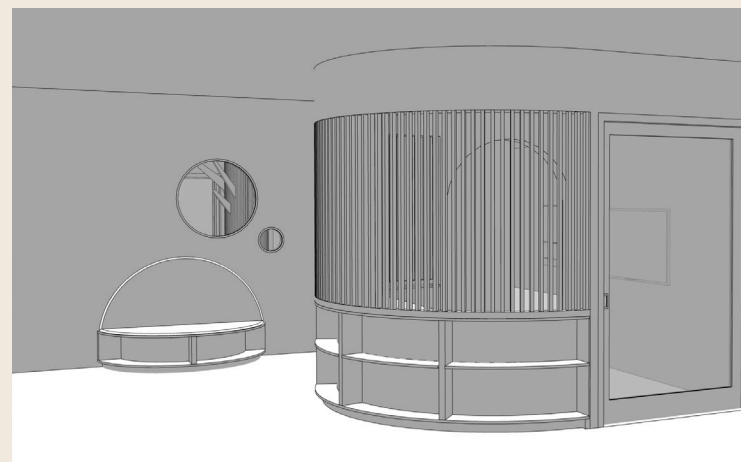

Etter å ha utforsket ulike plasseringsalternativer for aktivitetssonen i korridoren, begynte jeg å reflektere over behovet for å unngå gulvoverganger rundt kjernen, noe som ville vært ugunstig med den opprinnelige planen. Det slo meg at dette kunne løses ved å flytte aktivitetssonen til gjennomgangen mellom kjernen. Dermed ble det skapt en dedikert aktivitetssone med turnringer og klatrevegg.

Sanserom er til for å tilrettelegge for avslapning, stressreduksjon og sensorisk stimulering. Når det gjelder detaljeringen av rommet, ønsket jeg å utnytte buene i designet så mye som mulig.

Etter å ha fastsatt plasseringene og besluttet å inkludere sittefunksjoner i korridoren, begynte jeg å utforske hvordan jeg kunne gi disse områdene flere funksjoner. Inspirert av KF skolen, vinneren av "Årets Skolebygg 2022", hvor de integrerte hyller og sittensjer i korridorene, ønsket jeg å trekke inspirasjon fra dette til mitt prosjekt, og ideen om et minibibliotek som var tilgjengelig for barna ble til. Ved å plassere et minibibliotek i trinntorget ville barna få tilgang til bøker uten å måtte gå til de større fellesarealene som biblioteket. Dette ville gjøre korridoren til et mer attraktivt sted for opphold, og ikke bare en passasje.

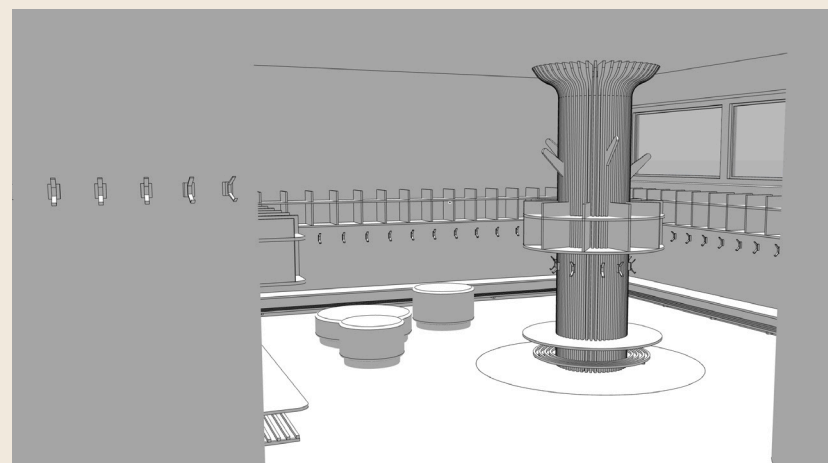
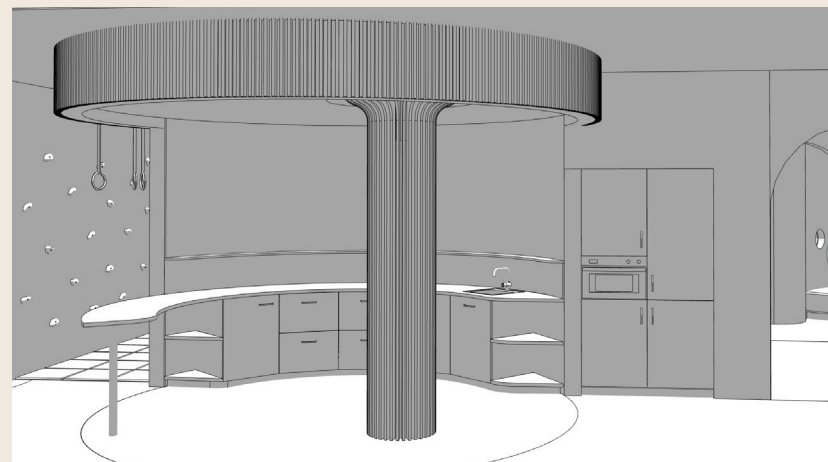
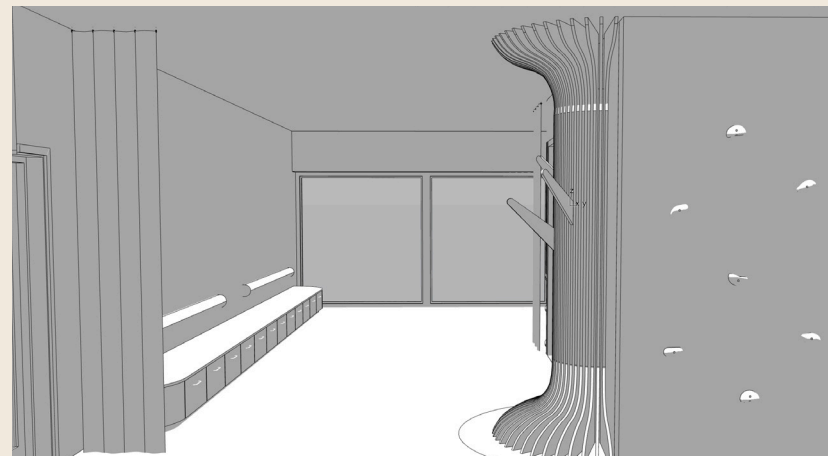

Fellesarealet ble designet med fleksibilitet i tankene, med tanke på at måltidene ville være korte øyeblikk i løpet av dagen. Jeg ønsket at rommet skulle kunne brukes til andre formål når det ikke var måltidstid. Derfor installerte jeg gardiner på begge sider av rommet, slik at det kunne lukkes av ved behov, og bli til et ekstra rom for aktiviteter som også hadde tilgang på dagslys.

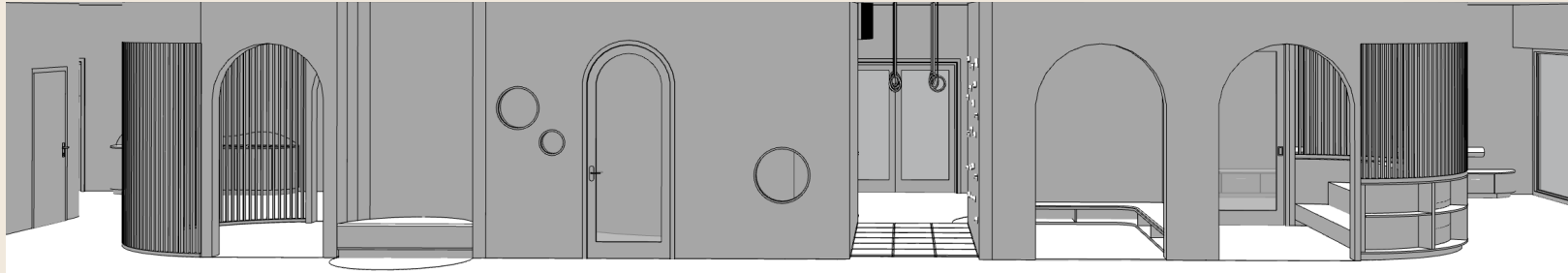
Med gardinene på plass, så jeg en mulighet til å også tilrettelegge for rollespill, som er en annen av de fire lekemønstrene jeg ønsket å inkludere. I sittebenken designet jeg oppbevaring for sitteputer, slik at bordene kunne flyttes og gulvet kunne brukes av publikum mens noen utførte rollespill.

Når det gjelder kjøkkenet, utforsket jeg ulike funksjoner og former. Til slutt valgte jeg å forlenge benken for å legge til sitteplasser, og skapte dermed en sone som ikke var en del av det dedikerte læringsmiljøet. Jeg tegnet også inn kjøleskap og mikrobølgeovn i høyskapene for å gjøre dette mer ergonomisk for de voksne.

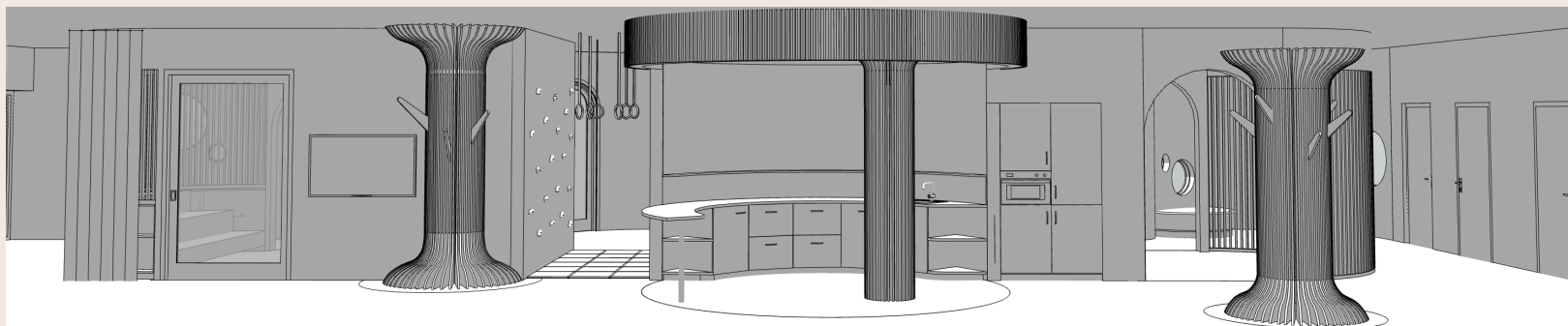
For garderoben eksperimenterte jeg med flere ulike konfigurasjoner av skapene. Til slutt innså jeg at den første jeg hadde tegnet var den jeg ønsket å gå videre med, men med noen små justeringer. Jeg valgte å plassere treet mer asymmetrisk for å gi rom til noen sitteelementer. Dette var viktig både for elevene og de voksne på barneskolen, da det gir mulighet for assistanse når barna kler på seg.

"KJERNEN"

FELLESAREAL

4.3.3 MATERIALVALG

Det var essensielt at materialvalgene forsterket opplevelsen av konseptet om hvordan man kunne bringe den omkringliggende naturen inn i klasserommet.

For å oppnå dette, valgte jeg en blå RAL-farge til vinduene. Denne avgjørelsen ble gjort for å skape en harmonisk overgang mellom glasset, vinduene og himmelen, og dermed bidra til å gi inntrykk av at det ytre landskapet var en naturlig forlengelse av rommet. Videre valgte jeg et grønt gulv, med sirkler rundt trærne i en jordfarget linoleum. Dette ble gjort for å tydeliggjøre treet som det sentrale elementet i rommet, samtidig som det skapte en følelse av forankring i jorden i naturen.

I tillegg til disse valgene, inkluderte jeg en betydelig mengde treverk, som er et naturlig materiale som vi finner i naturen. Treverket ble valgt for sine estetiske kvaliteter, og dets naturlige evne til å skape en følelse av varme og tilhørighet.

Når det gjelder fargepaletten, har jeg valgt å hente inspirasjon fra naturen. Grønt er en av hovedfargene i naturens palett, og brukes sammen med gult og ulike nyanser av brunt og oransje. Disse fargene gjenspeiler naturens sesonger og hvordan fargene gradvis endres over tid. De lysegule tonene som gjentar seg i ulike rom og på ulike flater, symboliserer også lysningen i skogen. Dette valget ble gjort med intensjonen om å fange essensen av naturens skiftende skjønnhet og bringe den inn i rommet på en levende og dynamisk måte.

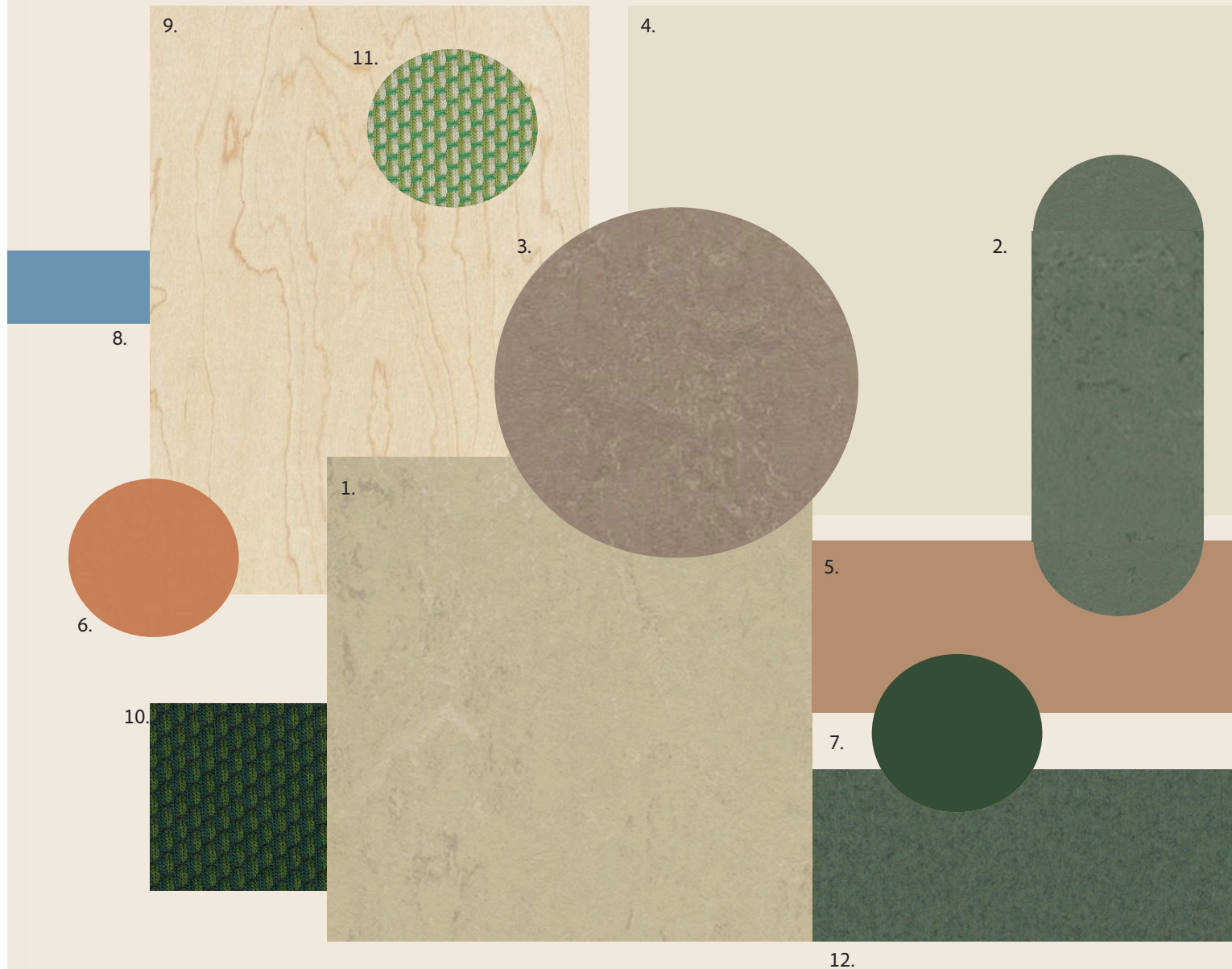

KLASSEROM

1. Gulv i klasserom
Forbo, Marmoleum concrete, 3750 Pine Forest
2. Gulv under «treet»
Forbo, Marmoleum concrete, 3709 Silt
3. Veggfarge klasserom
Jotun, 1775 Fresh Pasta
4. Laminat på dører
Formica, F8237 Fir
5. Farge vinduskarmer
RAL 5024
6. Fast og løst inventar
Kryssfiner
7. Farge på innredning med sittenisjer
Jotun, 12179 Embrace
8. Laminat undringsøy og vaskerenne
Formica, Earthenware F8241
9. Tekstil runde sittenisjer
Kvadrat, Arda 0351
10. Tekstil sittepute plassbygget sittebenk og blader i «treet»
Kvadrat, Drop 0961
11. Tekstil på puter og blader i «treet»
Kvadrat, Drop 0921
12. Skrivetavle
Lintex, Mood, 730 Mellow

TRINNAREAL OG GARDEROBE

1. Gulv i fellesareal og garderobe
Forbo, Marmoleum concrete, 3761 Titan
2. Gulv i «kjernen»
Forbo, Marmoleum concrete, 3752 Taiga
3. Gulv kjøkken og under «trær»
Forbo, Marmoleum concrete, 3709 Silt
4. Veggfarge fellesareal og garderobe
Jotun, 1875 Sans
5. Veggfarge kjøkken
Jotun, 12179 Embrace
6. Laminat kjøkken
Formica, Earthenware F8241
7. Laminat dører, vaskerenne og søppelsortering
Formica, F8237 Fir
8. Farge vinduskarmer
RAL 5024
9. Fast og løst inventar
Kryssfiner
10. Tekstil sittepute plassbygget sittebenk og blader i «treet»
Kvadrat, Drop 0961
11. Tekstil på puter og blader i «treet»
Kvadrat, Drop 0921
12. Tekstil sanserom
Camira, Blazer Stowe CUZ3R

5.0

R E S U L T A T

Dette kapitlet gir en grundig presentasjon av løsningen gjennom 3D visualiseringer, som er supplert med korte forklaringer for hvert bilde. Bildene er vist fra barnas perspektiv, slik at man kan oppleve rommene på samme måte som barna ville gjort. Det blir også vist hvordan rommene vil bli brukt under forskjellige tidspunkter på dagen, for å gi en helhetlig forståelse av den potensielle bruken. I tillegg er et delkapittel dedikert til overflateplaner, som veggbehandlingsplan og gulvbelegningsplan, for å bidra til å tydeliggjøre hvordan løsningen vil bli realisert i praksis.

Generelt i løsningen har jeg forsøkt å gi alle elementene flere funksjoner. Sittebenken fungerer ikke bare som en sittebenk, men også som elevoppbevaring, samtidig som den gir mulighet for oppheng av bokstaver på frontene. Skrivetavlen tjener både som en skrivetavle og en akustisk skjerm for de som sitter på motsatt side. Sitteputene kan brukes på ulike måter, og det samme gjelder benkene. Den perforerte tavleveggen er også svært fleksibel og har flere tilleggsfunksjoner. Dette har gjort det mulig for meg å tilrettelegge for flere aktiviteter i samme rom, uten at det blir for mange konkurrerende elementer.

AXO PLAN

INNGANG

Dette området er en av de første møteplassene med innredningen etter at man går inn døren. Det er utformet for å være et blikkfang med trær på en diagonal linje i rommet, som skaper dybde og vekker nysgjerrigheten hos barna.

GARDEROBE

Visualiseringen viser garderoben og dens bruk. Hver elev har sin egen plass med hyller, knagger, sitteplass og skohylle med dryppbrett. Ekstra knagger er tilgjengelige for lærere, men deres hovedgarderobe vil være i personalavdelingen.

MINIBIBLIOTEK

Denne sonen er svært fleksibel og kan brukes til en rekke aktiviteter, inkludert lesing, rollespill, gruppearbeid, tegning og maling, samt spising. Gardinene og skyvedøren gir også mulighet for teoriundervisning i amfirommet, uten forstyrrelser fra eventuelle aktiviteter utenfor.

KJØKKEN OG FELLESAREAL

Kjøkkenet representerer det største treet i "skogen", som er trinnarealet. Det er utformet med varme farger for å være innbydende og inspirerende. Aktivitetssonen i nærheten inkluderer turnringer og klatrevegg, med tilpasset gulv. Plasseringen i gjennomgangen gir voksne muligheten til å ha oversikt fra både klasserommene og fellesarealet.

KJERNEN

Kjernen i sin helhet er utformet som en utvidelse av klasserommet for å møte behovene som ikke ble avdekket der. Selv med spesifikke soner for ulike aktiviteter, er kjernen også fleksibel i de omkringliggende områdene. Korridoren er et sted for opphold, og ikke bare for gjennomgang.

Kjernen består av teorirom, sanserom, aktivitetssone, legorom og amfrirom. Teorirommet og amfrirommet gir mulighet for teoriundervisning i mindre grupper, noe som gir bedre kontakt med elevene på grunn av den mer intime atmosfæren. Sanserommet er spesialdesignet for å filtrere ut forstyrrende lyder, lys og andre stimuli som kan forstyrre opplevelsen, læringen og avslapningen til barna. Aktivitetssonen er dedikert til å imøtekomme barnas behov for fysisk aktivitet, mens legorommet gir muligheten til konstruksjonslek gjennom dagen.

KLASSEROM 1

Dette perspektivet gir et innblikk i rommet og dets forbindelse med naturen utenfor. Rommet er designet for å muliggjøre flere aktiviteter samtidig, og det er tilrettelagt for både individuelt arbeid og samarbeid i større og mindre grupper.

KLASSEROM 2

Her presenteres pdene perforerte tavleveggen og dens rolle i undervisningen.

Rommet er designet med fokus på å både støtte og fremme læringen og utviklingen til barna første året på skolen.

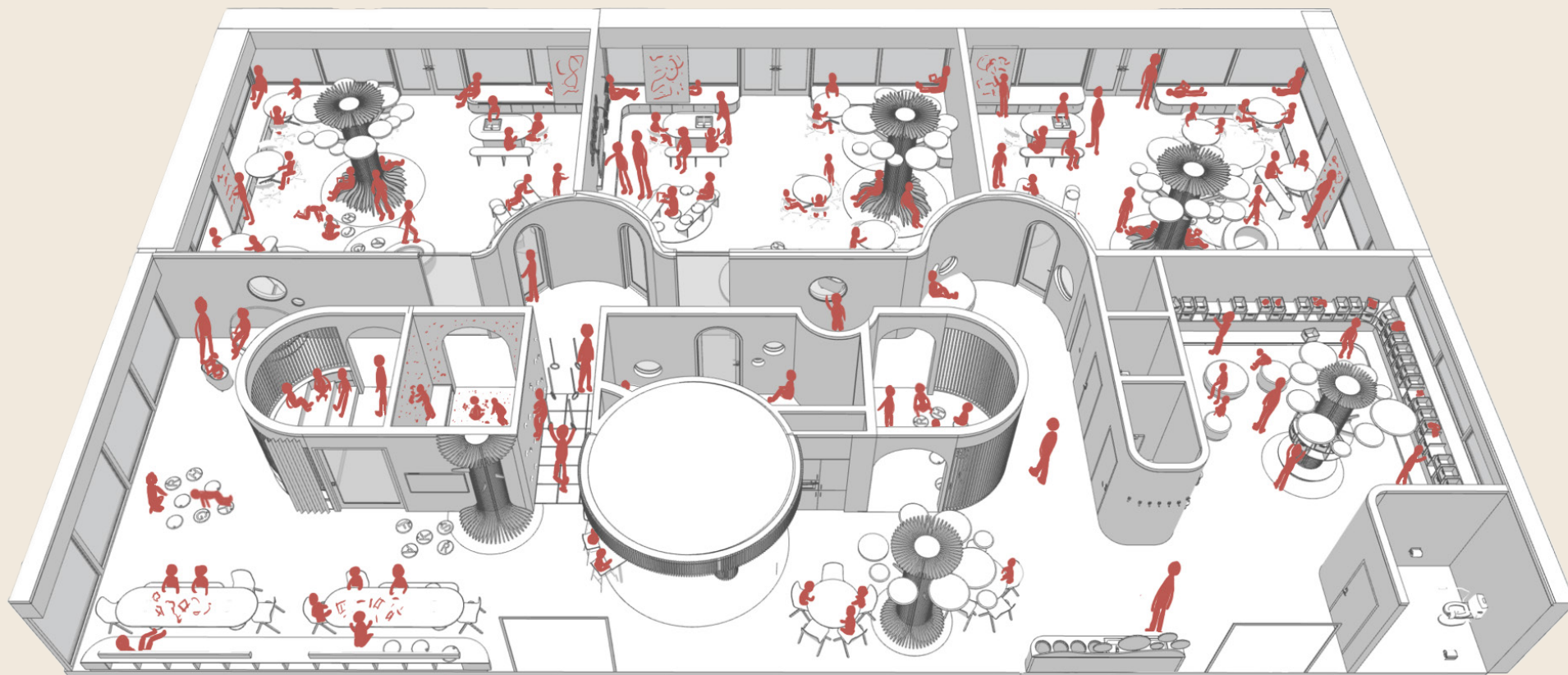

5.1 HVORDAN ROMMENE KAN BRUKES

Her er en gjennomgang av hvordan rommene kan brukes i løpet av dagen:

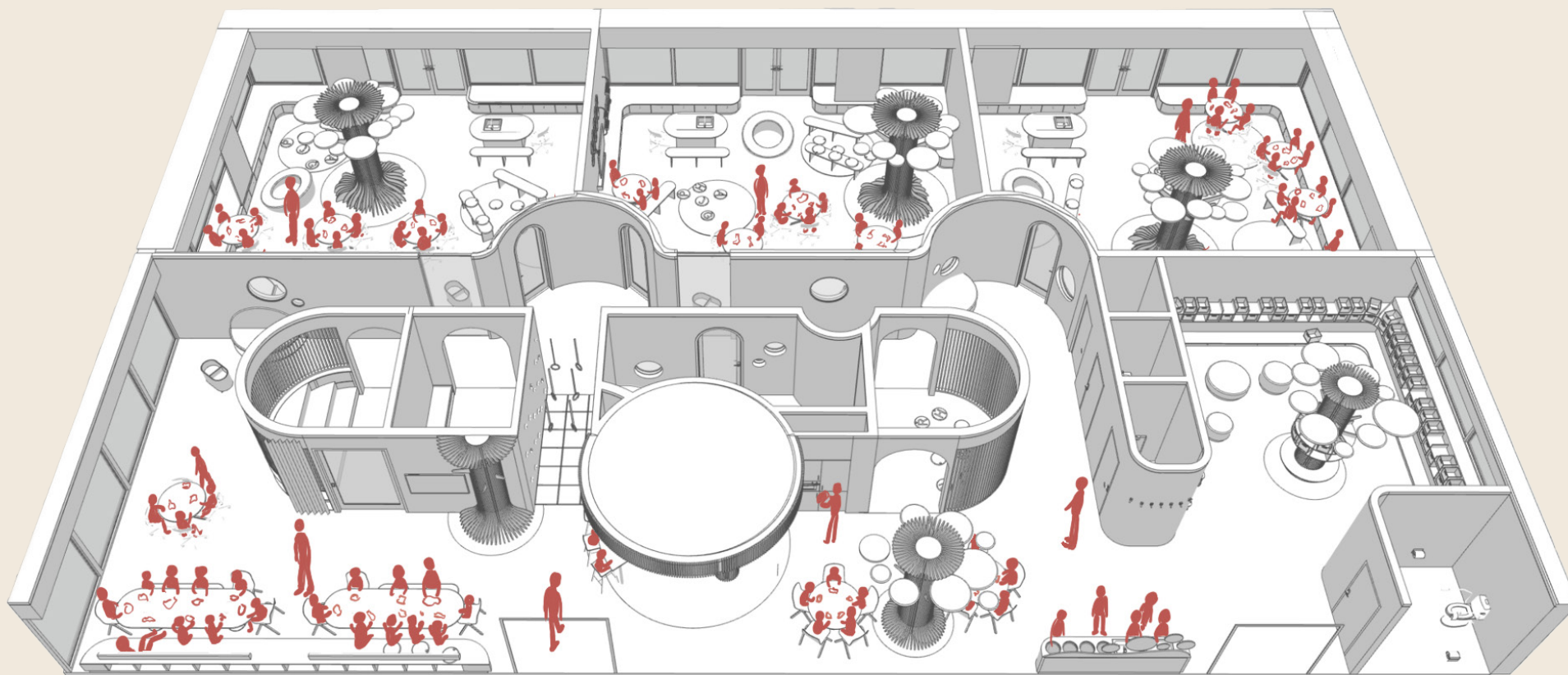
KL 10:00

Elevene er engasjert i ulike aktiviteter og er godt spredt rundt i rommet. Fellesarealet benyttes også til forskjellige aktiviteter, inkludert tegning og maling, samt lesing i ulike hjørner.

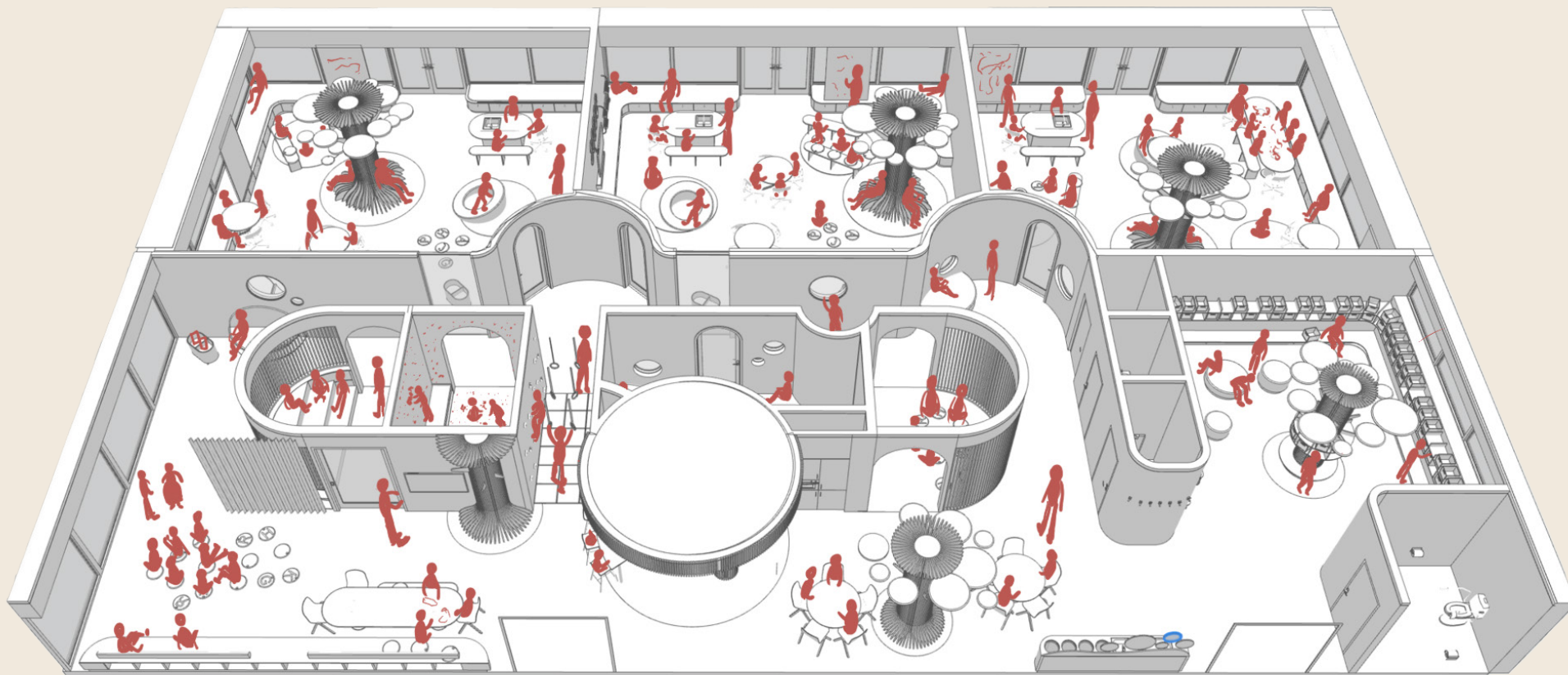
KL 12:00

Det er lunsjtid, og elevene samles for å spise. Klasserommene er omorganisert slik at elevene sitter sammen. Lærerne går rundt blant elevene mens de spiser, og det er en anledning for samtaler og oppfølging.

KL 14:00

Møblene blir igjen flyttet for å imøtekomme ulike behov senere på dagen.
I fellesarealet pågår det rollespill, i tillegg til andre aktiviteter som foregår rundt.
Det er et dynamisk miljø der elevene kan utforske og delta i ulike aktiviteter basert på deres interesser og behov.

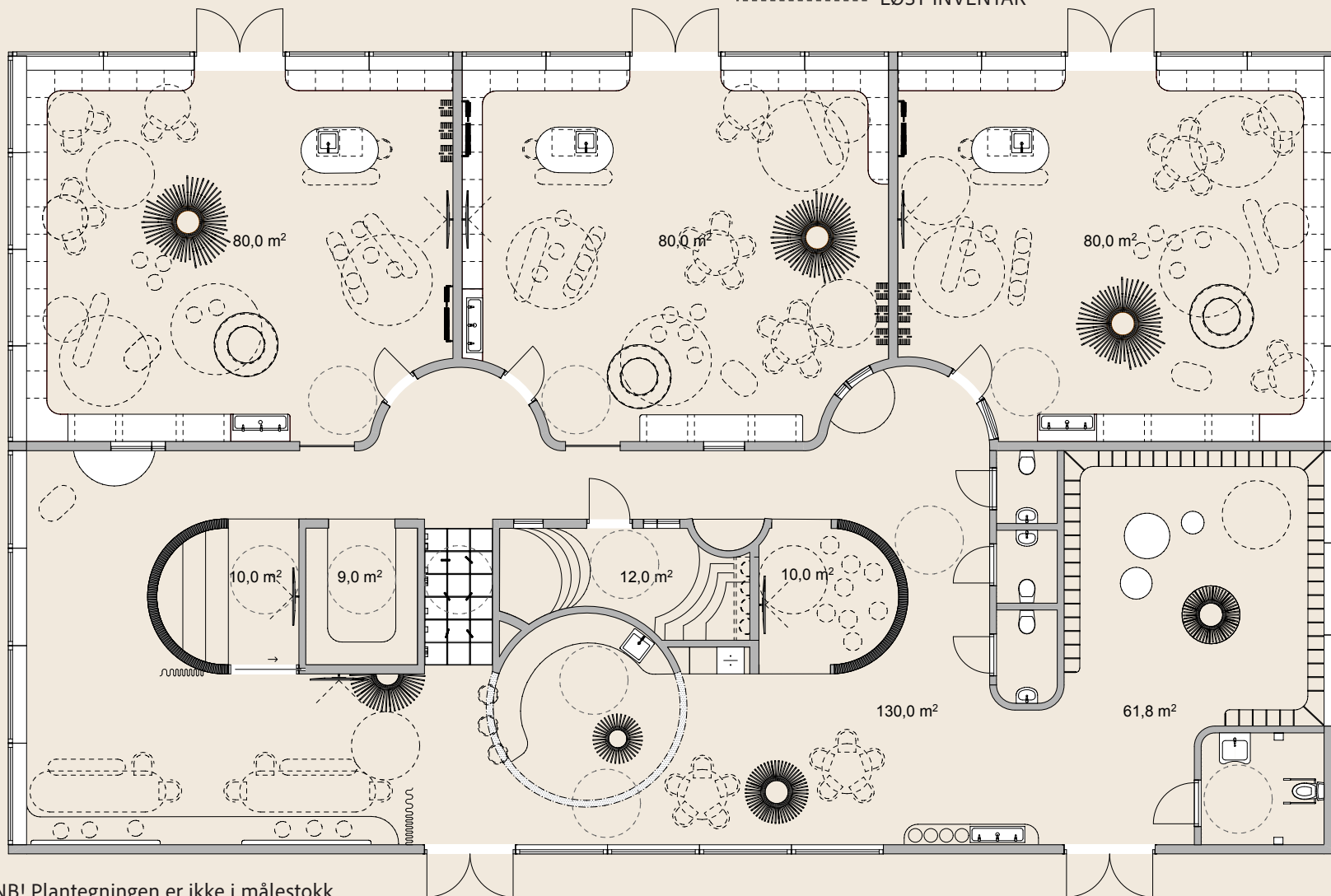

Hensikten med løsningen er å tilrettelegge for barnas ulike behov på forskjellige tidspunkter ved å tilpasse innredningen i de ulike rommene. Løsningen er utviklet for å skape miljøer som både inspirerer til lek og fremmer læring, og dermed gjør overgangen fra barnehage til skole bedre.

MØBLERINGSPLAN

— FAST INVENTAR

- - - LØST INVENTAR

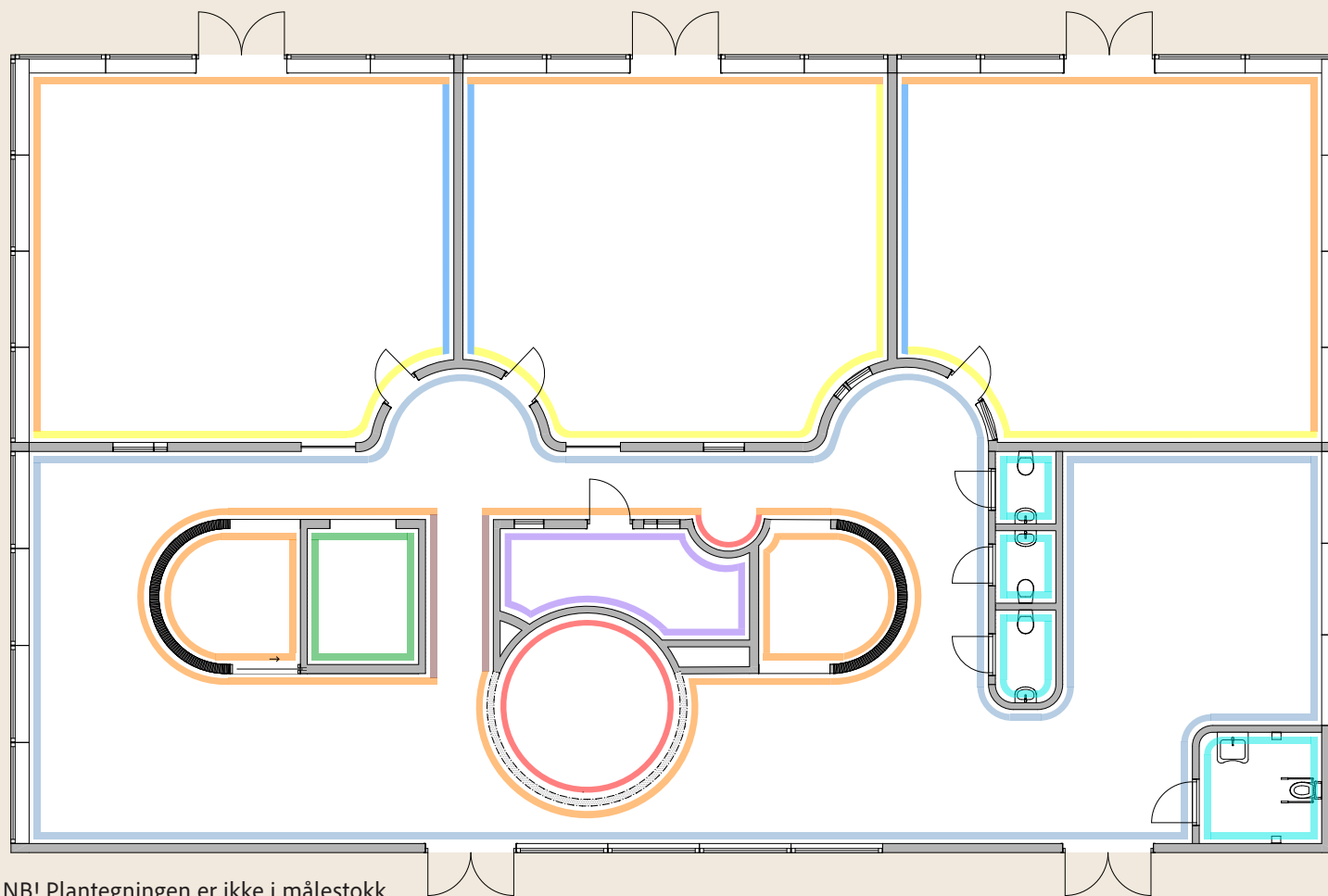
NB! Plantegningen er ikke i målestokk

5.2 OVERFLATEPLANER

I prosjektutviklingen pleier det å bli utarbeidet tekniske tegninger til en evnetuell anbudsprosess i løpet av forprosjekt- og detaljprosjektfasen. Dette er en praksis jeg har erfaring med gjennom arbeid med ulike prosjekter i forskjellige faser. Derfor har jeg valgt å heller legge vekt på å visuelt forklare fordelingen av disse overflatene i veggbehandlingsplanen og gulvbelegningsplanen.

Disse er kun konseptuelle planer da løsningen ikke er til et valgt bygg, men prinsippene kan enkelt videreføres i en større sammenheng av et skolebygg. De valgte tegningene representerer min kompetanse når det gjelder å formidle teknisk informasjon og designkonsepter gjennom tegninger.

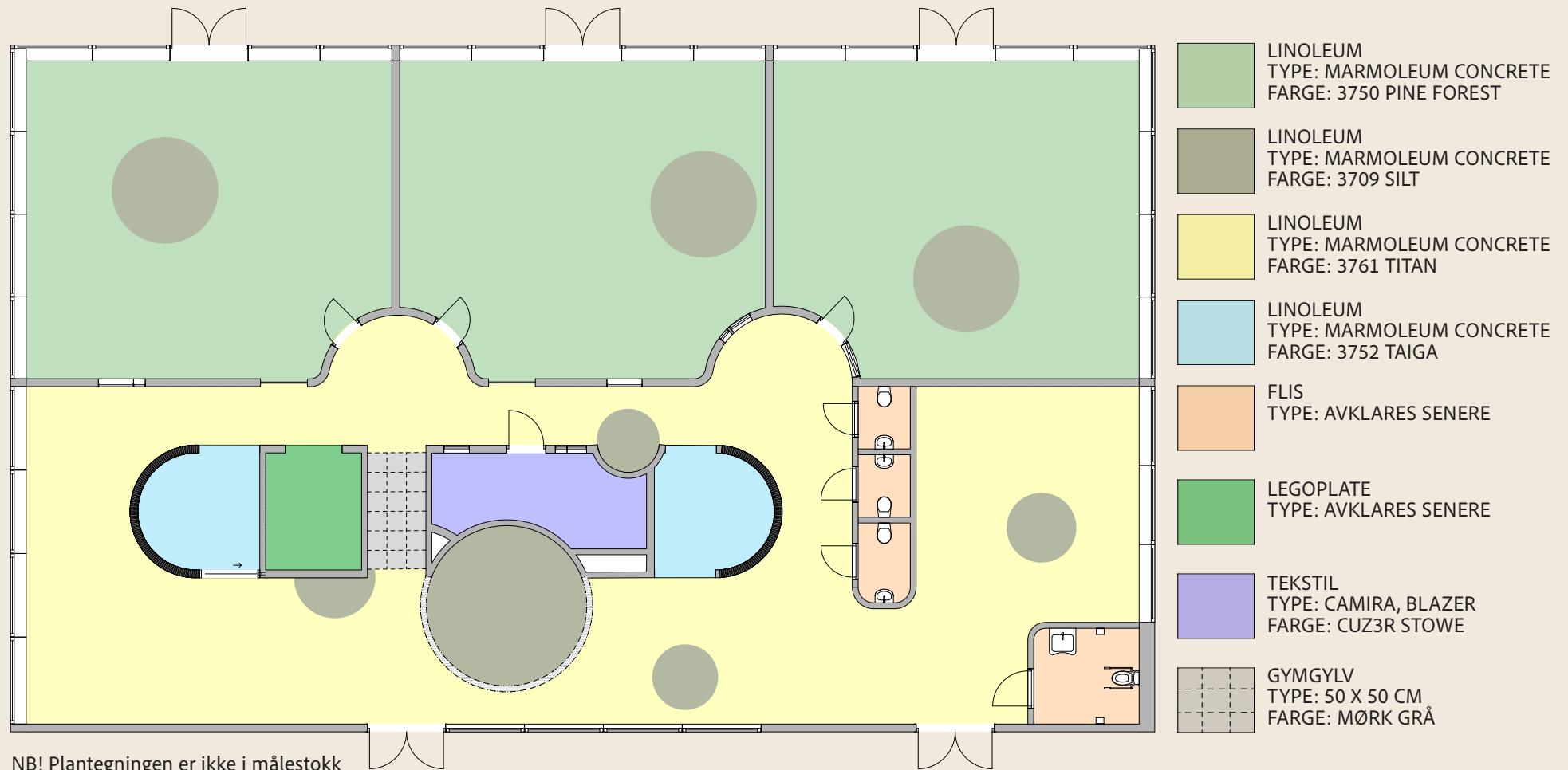
VEGGBEHANDLINGSPLAN

- KRYSSFINER**
TYPE: FURU
- PEGWALL**
TYPE: KRYSSFINER FURU
- MALT GIPS**
FARGE: JOTUN 1775 FRESH PASTA/ NCS S 1015-Y
- MALT GIPS**
FARGE: JOTUN 1875 SANS/ NCS 1003-Y21R
- LEGOPLATE**
TYPE: AVKLARES SENERE
- TEKSTIL**
TYPE: CAMIRA, BLAZER
FARGE: CUZ3R STOWE
- MALT GIPS**
FARGE: JOTUN 12179 EMBRACE/
NCS 3721-Y39R
- FLIS**
TYPE: AVKLARES SENERE
- MALT GIPS**
FARGE: JOTUN 7386
PISTACHIO/ NCS S 1515-G40Y

NB! Plantegningen er ikke i målestokk

GULVBELEGNINGSPLAN

NB! Plantegningen er ikke i målestokk

6.0

VEIEN VIDERE

I et vanlig prosjekt, ville det etter detaljprosjektet vært en fase for utførelse der prosjektet blir bygget eller gjennomført i samsvar med de utarbeidede planene og spesifikasjonene. Denne fasen inkluderer typisk oppfølging av tilleggsbestillinger, befaringer på byggeplassen, levering av løst inventar og til slutt overlevering av bygget.

Siden dette ikke er innredet for et spesifikt bygg, men heller et konsept som kan implementeres i ulike skolebygg, ville neste skritt vært å finne et bygg. Deretter må løsningene eventuelt tilpasses skolens eksisterende eller nybygde former og arealer.

I henhold til byggeteknisk forskrift (TEK), stilles det krav til kontrast i skolebygg for å sikre tilstrekkelig visuell tilgjengelighet for alle brukere. Dette innebærer at det må gjøres beregninger av lys og lyd for å sikre at løsningene og materialvalgene oppfyller disse kravene. I dette arbeidet har jeg ikke hatt tilgang til verktøy som gjør det mulig å utføre slike beregninger. Derfor er materialvalgene som er foreslått i kun et forslag, og det vil være nødvendig å bearbeide dem ytterligere basert på nødvendige beregninger og brukerinspill.

For min personlige del innebærer veien videre å ta med meg all kunnskapen jeg har tilegnet meg gjennom dette arbeidet, og anvende den i arbeidslivet. Jeg har en sterk vilje til å dele kunnskapen jeg har oppnådd og jeg ser frem til å eventuelt holde presentasjoner og foredrag om mine funn.

Et av målene med dette prosjektet var å starte en samtale om innredningen av klasserommene for førsteklassingene, med det formål å gjøre overgangen fra barnehage til skole enklere. Jeg er overbevist om at dette er et tema som engasjerer mange, og jeg ser frem til å samarbeide med andre som ønsker å utfordre dagens standarder for klasseromsinnredning sammen med meg.

TAKK TIL

Jeg ønsker å rette en stor takk til min veileder, Jarome Emmanuel Picard, for hans gode veiledning og tette oppfølging gjennom det siste året. Jeg er takknemlig for den dedikerte tiden du har investert og alle de verdifulle innspillene du har bidratt med til prosjektet. Videre vil jeg takke alle mine kollegaer i Cadi, spesielt min sjef Elin Bashevkin, for deres tillit og støtte gjennom disse to årene. Jeg ønsker også å rette en stor takk til mine venner og familie for deres støtte og oppmuntring gjennom denne perioden.

Til slutt vil jeg takke skolene jeg har hatt gleden av å observere, lærerne jeg har hatt fått ha samtaler med, og alle andre som har bidratt til dette prosjektet på ulike måter. Deres innsikt og erfaringer har vært verdifulle for meg, og jeg tar med meg den lærdommen videre i min karriere.

7.0 LITTERATURLISTE

- Ahtola, A., Silinskas, G., Poikonen, P.-L., Kontoniemi, M., Niemi, P., & Nurmi, J.-E. 2011. Transition to formal schooling: Do transition practices matter for academic performance? *Early childhood research quarterly*, 26(3), 295-302.
- Arbeidstilsynet. 2017. Arealkrav til kontorarbeidsplasser. Lesedato: 05.02.2024: <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/byggesak/veiledning-til-dokumentasjonskrav-ved-soknad-om-arbeidstilsynets-samtykke/arealkrav-til-kontorarbeidsplasser/>
- Bjørnestad, Elisabeth. 2009. Seksåringenes klasseromsaktiviteter: en kvalitativ studie av norske førsteklasser og svenske førskoleklasser. (Doktoravhandling). Universitetet i Oslo, Oslo.
- Fløystad, Ingeborg. 1996. Skolen ved Næs Jernverk: En av landets eldste fastskoler. Lesedato: 10.10.22: www.jernverksmuseet.no/588742784e75e-443.pdf?mod=download
- Haug, Peder. 2003. Evaluering av Reform 97. Oslo: Norges Forskningsråd. Lesedato: 25.08.2023: <https://www.forskningsradet.no/siteassets/publikasjoner/1108644083551.pdf>
- Haug, Peder. 2015. Seksåringsreforma-Om innføringa av seks års alder for skulestart og tiårig obligatorisk grunnskule. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 99(06), 403-416.
- Helland, Knut. 2019. Overgangspraksiser, læring og undervisningspraksiser – barnehage og førsteklasse. Arbeidsrapport. Institutt for grunnskolelærerutdanning, faglærerutdanning og IKT. OsloMet – storbyuniversitetet.
- Helsedirektoratet. 2023. Helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger. Lesedato: 17.10.2023: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helse-og-miljo-i-barnehager-skoler-skolefritidsordninger>
- Hogsnes, Hilde. D. 2016. Kontinuitet og diskontinuitet i barns overgang fra barnehage til skolefritidsordning og skole. En multimetodisk studie @ av pedagogers og sfo-lederes prioriteringer av tiltak og barns erfaringer med kontinuitet og diskontinuitet [PhD-avhandling, Høgskolen i Sørøst-Norge]. Kongsberg.
- Hølland, Silje., Bjørnestad, E., Dalland, C. P. & Sundtjønn, T. (Red.), Myrvold, T., Andersson-Bekkane, E. og Svanes, I. K. (bidragsytere). 2021. Overgangspraksiser, læring og undervisningspraksiser – barnehage og førsteklasse.: En arbeidsrapport av litteraturgjennomgang. (Skriftserie 2021 nr. 1). Lesedato 10.09.2023: <https://skriftserien.oslomet.no/index.php/skriftserien/article/view/731>
- Hvamstad, Per. 2010. Holøyen skole. Årsbok for Nord-Østdalen 2010. Lesedato 17.12.2022: <https://dms-cf-01.dimu.org/file/0331uxoSvMv7>

- Det kongelige kirke-, utdannings- og forskningsdepartement. 1996. Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen. Lesedato: 15.09.2023:
<https://www.nb.no/nbsok/nb/f4ce6bf9eadeb389172d939275c038bb?lang=no#0>
- Kunnskapsdepartementet. (2008). Fra eldst til yngst. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole. Veileder. Lesedato: 12.04.2023:
<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/barnehager/veileder/f-4248-fra-eldst-til-yngst.pdf>
- Kunnskapsdepartementet. 2016. Fag – Fordypning – Forståelse: En fornyelse av Kunnskapsløftet (Meld. St. 28 (2015-2016)).
Lesedato: 27.05.2023: <https://www.regjeringen.no/contentassets/e8e1f41732ca4a64b003fca213ae663b/no/pdfs/stm201520160028000dddpdfs.pdf>
- Kunnskapsdepartementet. 2017. Rammeplan for barnehagen. Lesedato: 12.03.2023:
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/barnehagens-formal-og-innhold/lek/>
- Kunnskapsdepartementet. 2017. Overordnet del – Prinsipper for læring, utvikling og danning. Lesedato 03.06.2023:
<https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/>
- Kunnskapsdepartementet. 2018. Læreplanverket for kunnskapsløftet (LK06). Pedlex.
- Lovdata. 1998. Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova). Lesedato: 22.03.2023:
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61/KAPITTEL_11#KAPITTEL_11
- Lovdata. 2005. Lov om barnehager (barnehageloven). Lesedato: 20.03.2023:
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64/KAPITTEL_8#KAPITTEL_8
- Lovdata. 2018. Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven). Lesedato: 22.03.2023:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51>
- Lovdata. 2023. Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger. Lesedato: 20.03.2023:
<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2023-03-28-449>
- Mydland, Leidulf. 2015. Skolehuset som kulturminne: Lokale verdier og nasjonale kulturminneforvaltning. Lesedato: 07.10.22:
<https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/37792>

- NIFU. 2023. Organisering av klasser og undervisning i grunnskolen. Lesedato: 05.02.2024:
<https://nifu.brage.unit.no/nifu-xmlui/bitstream/handle/11250/3051253/NIFUarbeidsnotat2023-6.pdf?sequence=1>
- Nohrcon, 2021. Torvbråten skole i Asker kommune er Årets skolebygg 2021. Lesedato: 15.10.2023:
<https://nohrcon.no/informasjon/torvbraaten-skole-i-asker-kommune-er-aarets-skolebygg-2021/>
- Nohrcon, 2022. KFSkolen i Stavanger er Årets skolebygg 2022. Lesedato: 15.10.2023:
<https://nohrcon.no/informasjon/kfskolen-i-stavanger-er-aarets-skolebygg-2022/>
- Nohrcon, 2023. Stangaland skole i Kopervik er Årets skolebygg 2023. Lesedato: 15.10.2023:
<https://nohrcon.no/informasjon/stangaland-skole-i-kopervik-er-aarets-skolebygg-2023/>
- Ola Roald Arkitektur. 2013. Brattås Skole. Lesedato: 02.02.2024: <https://www.olaroald.no/brattas-skole>
- Regjeringen. 2009. Stortingsmelding nr.41. Kvalitet i barnehagen. Lesedato: 20.04.2023:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-41-2008-2009-/id563868/>
- Regjeringen. 2016. Meld. St. 28 (2015-2016). Fag - Fordypning - Forståelse: En fornyelse av Kunnskapsløftet. Lesedato: 09.09.2023
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-28-20152016/id2483955/>
- Regjeringen, NOU 2003: 16. I første rekke -Forsterket kvalitet i en grunnopplæring for alle. Lesedato: 25.04.2023
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2003-16/id147077/>
- Lillejord, Sølvi., Børte, K., & Nesje, K. 2018. De yngste barna i skolen: Lek og læring, arbeidsmåter og læringsmiljø - En forsknings kartlegging. Oslo: Kunnskapssenter for utdanning
- Lillemyr, Ole Fredrik. 2011. Lek – opplevelse – læring: i barnehage og skole. (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget
- Öhman, Margareta. 2012. Det viktigste er å få leke. Oslo: Pedagogisk forum.
- Samuelsson, Ingrid Pramling og Maj Carlsson. 2009. Det lekende lærende barnet: i en utviklingspedagogisk teori. (Oversetter: Manger, Astrid). Oslo: Universitetsforlaget

- Stene, Randi. Holt Skolemuseum og Feragen skole. Lesedato: 17.12.2022:
<https://agderkultur.no/pages/museer/holt-skolemuseum/holt-skolemuseum.html>
- Svarstad, Jørgen. 2017. Forskere slakter PISA-undersøkelsen. Lesedato: 10.09.2023:
<https://www.forskerforum.no/forskere-slakter-pisa-undersokelsen/>
- Utdanningsdirektoratet. 2017. Overordnet del – Prinsipper for læring, utvikling og danning. Lesedato: 05.10.2023:
<https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/>
- Utdanningsdirektoratet. 2020. De yngste barna i skolen. Lesedato: 07.05.2023:
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/de-yngste-barna-i-skolen/>
- Utdanningsdirektoratet. 2022-2023. Fakta om grunnskolen 2022-2023. Lesedato: 06.02.2024:
<https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/analyser/fakta-om-grunnskolen/status-for-larernormen/>
- Universell utforming. 2021. Farger og kontraster i skolebygg. Lesedato: 16.03.2024:
<https://universellutforming.no/uploads/xaVBKB2d/Fargerogkontrasteriskolebygg.pdf>

8.0 BILDELISTE

*Bilder som ikke er nummerert er egne fotografier og skisser.

Figur 1. Agder Kultur. (2022). Holt skolemuseum og Feragen skole.
<https://agderkultur.no/pages/uias-rotter/holt-seminar/holt-seminar.html>

Figur 2. Nohrcon. (2023). Innredning i klasserom, Bjørlien Skole.
<https://nohrcon.no/informasjon/bjorlien-skole-i-vestby-kommune-karet-til-arets-skolebygg-2019/>

Figur 3. Agder Kultur. (2022). Plantegning viser to klasseværelser, gang og utebord.
<https://agderkultur.no/pages/uias-rotter/holt-seminar/holt-seminar.html>

Figur 4. Årbok for Nord-Østerdalen 2010. (2022). Skolehus for 35 barn
<https://dms-cf-01.dimu.org/file/0331uxoSvMv7>

Figur 5. Agder Kultur. (2022). Holt skolemuseum og Feragen skole.
<https://agderkultur.no/pages/uias-rotter/holt-seminar/holt-seminar.html>

Figur 6. Agder Kultur. (2022). Holt skolemuseum og Feragen skole.
<https://agderkultur.no/pages/uias-rotter/holt-seminar/holt-seminar.html>

Figur 7. Behance. (2002). Illustration Montessori kindergarten
<https://www.behance.net/gallery/163301265/montessori-kindergarten>

Figur 8. Moool. (2022). Children ´s Discovery Center
<https://moool.com/en/beijing-cob-childrens-discovery-center-by-la-design.html>

Figur 9. Cdn. (2022) Kids Club interior design stork garden
https://cdn.discordapp.com/attachments/1103224310602141738/1163764713247748176/tynyviny_kids_club_interior_design_stork_garden_ball_pool_light_b3da3bdf-6cd6-4e0e-b339-20dd9f42aa48.

Figur 10. Lens . (2022). Triftstrasse Daycare Building.
<https://www.lens-images.com/>

Figur 11. Gibbon Architectural. (2022). Aldinga Library
<https://gibbonarchitectural.com.au/portfolio-item/aldinga-library/g?ex=6540c359&is=652e4e59&hm=1a9f73ea4b7213a41eacf7a25c038e22ba10cbaddbbb35e2671a11097763828a>

Figur 12. Montessori. (2022). Montessori kindergarten
<https://xihamontessori.com/>

Figur 13. Nohrcon. (2023). Torvbråten Skole, fasade.
<https://nohrcon.no/informasjon/torvbraaten-skole-i-asker-kommune-er-aarets-skolebygg-2021/>

Figur 14. Nohrcon. (2023). Torvbråten Skole, fellesareal.
<https://nohrcon.no/informasjon/torvbraaten-skole-i-asker-kommune-er-aarets-skolebygg-2021/>

Figur 15. Lian. (2023). Torvbråten Skole, klasserom
<https://www.lian.no/torvbraten-skole/>

Figur 16. Nohrcon. (2023). KF Skolen, korridor
<https://nohrcon.no/informasjon/kfskolen-i-stavanger-er-aarets-skolebygg-2022/>

Figur 17. Offin. (2023). KF Skolen, klasserom
<https://offinn.no/inspirasjon/kfskolen/>

Figur 18. Nohrcon. (2023). KF Skolen, fasade
<https://nohrcon.no/informasjon/kfskolen-i-stavanger-er-aarets-skolebygg-2022/>

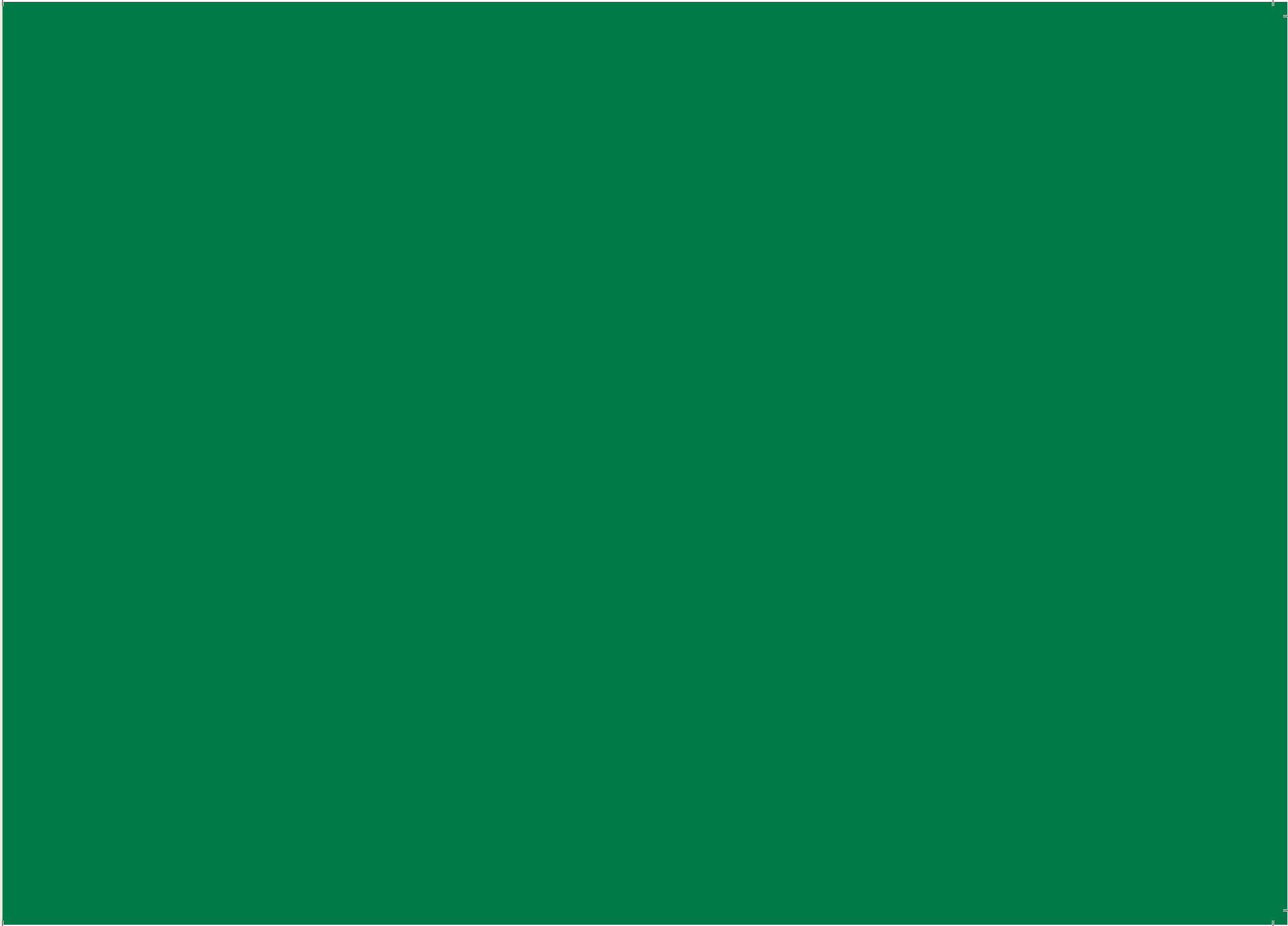
Figur 19. 3RW Arkitekter. (2023). Stangaland Skole, fasade.
<https://3rw.no/work/stangaland-school-stangalandhallen/>

Figur 20. Senab Eikeland. (2023). Stangaland Skole, lese krok.
<https://senabeikeland.no/referanser/stangaland-skole/>

Figur 21. Senab Eikeland. (2023). Stangaland Skole klasserom
<https://senabeikeland.no/referanser/stangaland-skole/>

Figur 22. Ola Roald Arkitekter (2013). Plantegning Brattås Skole.
<https://www.olaroald.no/brattas-skole>

HALALA LATIF

Hvordan skape et læringsmiljø som forbedrer overgangen fra barnehage til skole?

